

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
Сумський державний університет (Україна)
Алгоритмікс Інк., компанія IBM, м. Торонто (Канада)
Білоруський державний економічний університет, м. Мінськ (Білорусь)
Вище училище страхування та фінансів, м. Софія (Болгарія)
Донецький національний університет (Україна)
Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України
Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України
Московський державний технічний університет ім. М. Е. Баумана (Росія)
НДІ сталого розвитку та природокористування (Україна)
НТУУ «Київський політехнічний інститут» (Україна)
Ризький технічний університет (Латвія)
Ростовський державний економічний університет «РІНГ» (Росія)
Сумський національний аграрний університет (Україна)
Технічний університет – Варна (Болгарія)
Університет «Проф. д-р Асен Златаров», м. Бургас (Болгарія)
Університет МакМастер, м. Гамільтон (Канада)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economic Problems of Sustainable Development

**Матеріали доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 20-річчю наукової діяльності
факультету економіки та менеджменту
Сумського державного університету
(Суми, 3–5 квітня 2012 року)**

Том 8

Суми
Сумський державний університет
2012

УДК 508.131.1 (063)
ББК 65.9(4Укр)28
Е 45

Рецензенти:

О. Ф. Балацький – д-р екон. наук, професор Сумського державного університету;
С. М. Козьменко – д-р екон. наук, професор Державного вищого навчального закладу
«Українська академія банківської справи» Національного банку України

*Конференція зареєстрована в Українському інституті науково-технічної і
економічної інформації (посвідчення № 784 від 16 листопада 2011 р.)*

*Рекомендовано вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 8 від 22 березня 2012 р.)*

Е 45 **Економічні** проблеми сталого розвитку : матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 20-річчю наукової діяльності факультету економіки та менеджменту СумДУ (м. Суми, 3–5 квітня 2012 року) : у 8 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – Т. 8. – 127 с.

До збірника увійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні проблеми сталого розвитку» Сумського державного університету, в яких наведені результати наукових досліджень, виконаних у різних країнах, з таких наукових напрямів, як економіка сталого розвитку, соціально-економічні та еколого-економічні проблеми сталого розвитку, соціо-еколого-економічні взаємодії.

Для науковців, викладачів вищих навчальних закладів, студентів, аспірантів та всіх, хто цікавиться науково-практичними проблемами сучасної економіки.

В сборник вошли материалы Международной научно-практической конференции «Экономические проблемы устойчивого развития» Сумского государственного университета, в которых представлены результаты научных исследований, выполненных в разных странах, в таких научных направлениях, как экономика устойчивого развития, социально-экономические и эколого-экономические проблемы устойчивого развития, социо-эколого-экономические взаимодействия.

Для ученых, преподавателей высших учебных заведений, студентов, аспирантов и всех, кто интересуется научно-практическими проблемами современной экономики.

The collection consists of materials from International scientific-practical conference “Economic problems of sustainable development” Sumy State University. They represent results of scientific researches, conducted in different countries in such scientific areas as Economics of sustainable development, Socio-economic and ecologic-economic problems of sustainable development, Socio-ecologic-economic interactions.

It is for scientists, lecturers of institutions of higher education, students, graduates and everybody, interested in scientific-practical problems of modern economics.

УДК 508.131.1(063)
ББК 65.9(4Укр)28

© Сумський державний університет, 2012

Організатори конференції:

Сумський державний університет (Україна)
Алгоритмікс Інк., компанія IBM, м. Торонто (Канада)
Білоруський державний економічний університет, м. Мінськ (Білорусь)
Вище училище страхування та фінансів, м. Софія (Болгарія)
Донецький національний університет (Україна)
Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України
Інститут проблем ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України
Московський державний технічний університет ім. М. Е. Баумана (Росія)
НДІ сталого розвитку та природокористування (Україна)
НТУУ «Київський політехнічний інститут» (Україна)
Ризький технічний університет (Латвія)
Ростовський державний економічний університет «РІНГ» (Росія)
Сумський національний аграрний університет (Україна)
Технічний університет – Варна (Болгарія)
Університет «Проф. д-р Асен Златаров», м. Бургас (Болгарія)
Університет МакМастер, м. Гамільтон (Канада)

Офіційні партнери та спонсори:

Факультет економіки та менеджменту
Сумського державного університету
fem.sumdu.edu.ua

ЗАТ «Крафт Фудс Україна»

Міжнародний науковий журнал
«Сталий розвиток»
(Болгарія)

ЗМІСТ

С.

РОЗДІЛ 1 СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

<i>Босая Л. О.</i> Аналіз необхідності функціонування вільних економічних зон в Україні.....	8
<i>Брюханов М. В., Карпенко А. М.</i> Детермінанти міжнародних інвестицій у нові технології.....	10
<i>Вернидуб Н. О., Павлючок М. О.</i> Аналіз та прогнози співпраці України та МВФ.....	11
<i>Гончаренко І. М.</i> Причини міграції населення як одного із факторів реалізації трудового потенціалу національної економіки.....	12
<i>Доля Є. В.</i> Правове регулювання імпорту лікарських засобів.....	14
<i>Домашенко М. Д., Беспала Ю.</i> Інтелектуальна міграція робочої сили в Україні.....	16
<i>Домашенко М. Д., Манзюк А. О.</i> Інтеграція України в світову економіку.....	17
<i>Домашенко М. Д., Рибалка М.</i> Розвиток світової валютної системи.....	19
<i>Жильцова Д. О.</i> Функціонування вільних економічних зон у трансформаційній економіці України.....	21
<i>Карчевська Є.О.</i> Удосконалення державного регулювання валютного курсу.....	23
<i>Кліменко О. В., Бачал О. О.</i> Формування економічної безпеки в умовах глобалізації.....	25
<i>Кліменко О. В., Босая Л. О.</i> Інвестиційна привабливість України в контексті формування міжнародного середовища.....	27
<i>Кліменко О. В., Захарченко С. І.</i> Формування ринку туристичних послуг в умовах глобалізації.....	29
<i>Кліменко О. В., Маринич Н. В.</i> Особливості регулювання міграційних процесів у сучасних умовах розвитку світового господарства.....	31
<i>Мальована І. О.</i> Економічні механізми реалізації Кіотського протоколу.....	33
<i>Марочко С. С., Ромашко А. С.</i> Проблеми підвищення конкурентоспроможності продукції АПК України на міжнародному рівні...	34
<i>Рибалка М. В.</i> Проблеми залучення іноземних інвестицій в економіку України та шляхи їх вирішення.....	36
<i>Старостенко Т. С.</i> Проблеми інтеграції галузі АПК у світове господарство.....	38
<i>Товкус О. І.</i> Аналіз діяльності транснаціональних корпорацій на території.....	

України	41
<i>Троян М. Ю., Сокур А. О.</i> Досвід розвитку пенсійного забезпечення в західноєвропейських країнах.....	42
<i>Троян М. Ю., Барикіна Т. І.</i> Азіатський дракон технологій FOXCONN.....	44
<i>Шипіль А. С.</i> Аналіз наслідків членства в СОТ для економіки України.....	45

РОЗДІЛ 2 ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

<i>Брюханов М. В., Шаванов А. С.</i> Детермінанти підвищення кваліфікації працівників.....	48
<i>Бутенко В. М., Дудченко Є.</i> Окремі аспекти залучення іноземних інвестицій у Сумській області.....	49
<i>Барибіна А.</i> Аналіз розвитку ринку піратської продукції України.....	51
<i>Домашенко М. Д., Ізощенкова І. М.</i> Венчурний капітал України.....	52
<i>Голубовська Г. А.</i> Важливість висококваліфікованих кадрів для сучасного бізнесу.....	54
<i>Жученко А. В.</i> Підходи до створення системи матеріальної мотивації персоналу	55
<i>Зарубіна В. В.</i> Оцінка та аналіз факторів розвитку та реалізації інвестиційного потенціалу економіки України.....	57
<i>Ілленко І. О.</i> Інновації в світі грошей.....	59
<i>Кліменко О. В., Білан І. О.</i> Проблеми розвитку соціальної інфраструктури України.....	61
<i>Коваленко Я. А.</i> Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні в умовах глобалізації.....	63
<i>Костюченко Н. М., Пащенко Я. Ю.</i> Ринок землі в Україні.....	65
<i>Лапишин В. В., Марочко С. С., Лапишин А. Я.</i> Математическая оптимизация экономики: на стыке наук.....	67
<i>Мут О. В.</i> Перспективи розвитку аукціонів.....	69
<i>Рожкова С. Ю., Ведмідь Н.</i> Органічне аграрне виробництво: проблеми розвитку та шляхи їх вирішення.....	70
<i>Садовий В. А.</i> Стоимость как овеществленное производственное отношение.....	72
<i>Супрун О. В.</i> Інформація і знання як господарський ресурс постіндустріального товариства.....	74
<i>Телетов О. С., Белокур О. В.</i> Дослідження основних аспектів маркетингової	

діяльності на промисловому підприємстві.....	76
<i>Часник Ю. М.</i> Проблеми формування трудового потенціалу в Україні.....	78
<i>Чортюк Ю. В., Литвиненко О. О.</i> Споживчий кошик українця.....	80
<i>Шатова В. М.</i> Проблеми фінансування закладів системи соціального захисту України та їх вирішення.....	81
<i>Школа В. Ю., Беспала Ю.</i> Проблема безробіття в Україні та шляхи її вирішення.....	83
<i>Шульга Я. В.</i> Проблеми випускників ВНЗ на ринку праці.....	84

РОЗДІЛ 3 НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

<i>Алексєенко О. Г.</i> ІТ-індустрія на економічному ринку України.....	87
<i>Грек В. А.</i> Здоров'я населення в системі розвитку людського потенціалу (регіональний вимір).....	88
<i>Доля Є. В.</i> Використання бюджетних коштів підприємствами агропромислового комплексу України.....	89
<i>Домашенко М. Д., Савельєва Г. С.</i> Кондитерська галузь в Україні.....	91
<i>Карпенко І. В.</i> Перспективи ринку золота України.....	93
<i>Кириченко Т. В.</i> Вплив іноземних фінансово-кредитних установ на банківську систему України.....	95
<i>Кліменко О. В., Ромашко А. С.</i> Напрями забезпечення продовольчої безпеки України.....	97
<i>Лаврик Я. М.</i> Функціонування тіньової економіки в Україні.....	99
<i>Макарова А. В.</i> Державне регулювання регіонального ринку праці.....	101
<i>Марочко С. С., Старостенко Т. С.</i> Аналіз та оцінка ризиків у національній економіці.....	103
<i>Петрушенко Ю. М., Шкурко Ю. І.</i> Сталий розвиток громад як основа територіально адміністративної реформи в Україні.....	105
<i>Петрушко Н. М.</i> Національне багатство як запорука економічного розвитку країни.....	106
<i>Радівілова В. Ю.</i> Управління державним боргом національної економіки....	108
<i>Титаренко Ю. В.</i> Оцінка загроз використання ПДВ для національної економіки при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.....	110
<i>Троян М. Ю., Костик О. В.</i> Мотивація персоналу як фактор спонукання до інноваційної культури на підприємстві.....	113
<i>Шевченко О.</i> Підходи до оцінки ефективності інвестування в людський	

капітал на регіональному рівні.....	114
<i>Школа В. Ю., Барикіна Т. І.</i> Перспективи розвитку вітроенергетики в Україні.....	116
<i>Школа В. Ю., Буланда О. С.</i> Національна політика в лісовому господарстві у контексті глобальних екологічних загроз.....	117
<i>Школа В. Ю., Германчук І.</i> Кредитні відносини та їх роль у розвитку національної економіки.....	119
<i>Школа В. Ю., Гиренко І. С.</i> Проблеми інноваційного розвитку економіки України.....	120
<i>Школа В. Ю., Доля Є. В.</i> Проблеми розвитку залізничного транспорту України.....	121
<i>Школа В. Ю., Манзюк А.</i> Формування національної економічної моделі України.....	122
<i>Школа В. Ю., Мартиненко Ю. С.</i> Роль стратегічного менеджменту в зовнішньоекономічній діяльності підприємств.....	123
<i>Школа В. Ю., Сокур А. О.</i> Інноваційний розвиток АПК України.....	125

РОЗДІЛ СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

АНАЛІЗ НЕОБХІДНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН В УКРАЇНІ

студент гр. Е-91 Босая Л. О.

Створення та функціонування вільних економічних зон в Україні пов'язується з розширення свободи економічних дій господарюючих суб'єктів, зняттям деяких обмежень щодо їх економічної діяльності. Однією з причин утворення вільних економічних зон є те, що зазвичай країна не бажає цілком оприлюднювати інформацію щодо економічної ситуації, яка панує в її межах особливо при залученні іноземного капіталу і тому використовує часткову відкритість у виді спеціальної зони. В Україні проблема створення і функціонування вільних економічних зон набуває все більшої актуальності.

Вивченню процесу створення і функціонування вільних економічних зон присвячені дослідження ряду вчених, зокрема, Дергачової В.О., Кузьміної О.С., Левицького М.А. та інших. В їх роботах обґрунтовується необхідність та важливість утворення вільних економічних зон в процесах зміцнення та оновлення господарства країни. З огляду на зміни, що відбувались в Україні останнім часом, цим питанням хотілося б приділити більшу увагу.

Метою роботи є дослідження цілей та завдань функціонування вільних економічних зон і, на основі цього, аналіз необхідності їх існування на сучасному етапі економічного розвитку в Україні.

В Україні існують вільні економічні зони, що являють собою частину території, де встановлюється і діє спеціальний правовий режим економічної діяльності, порядок застосування і дії законодавства, також запроваджуються особливі пільгові митні, валютно-фінансові, податкові умови економічної діяльності для національних та іноземних суб'єктів господарювання [1].

Створення вільних економічних зон в Україні має певні цілі, зокрема: - залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України; - розвиток експорторієнтованих і імпортозамінюючих виробництв; - запозичення передового організаційного й управлінського досвіду; - стимулювання інноваційної діяльності; - підвищення рівня зайнятості населення та кваліфікації кадрів; - збільшення обсягів валютних надходжень та ін.

Кінцевою метою створення вільних економічних зон є стимулювання прискореного економічного розвитку певної території та розвитку пріоритетного техніко-економічного сектора економіки, яке у подальшому

дозволяє забезпечити розв'язання соціально-економічних проблем та покращити якість економічного розвитку та зростання.

Однак, основними проблемами, які перешкоджають ефективному функціонуванню вільних економічних зон в Україні, є:

- недосконалість існуючої системи стратегічного планування діяльності та організації вільних економічних зон;
- низька інвестиційна привабливість галузей, що не дозволяє залучити потрібний обсяг іноземних інвестицій для потреб національної економіки;
- низька якість державного регулювання та нагляду за тіншовими операціями при функціонуванні вільних економічних зон, що призводить до значних обсягів недотримання державою фінансових ресурсів, збільшення дефіциту Державного бюджету.

Отже, в результаті дослідження встановлено, що діяльність вільних економічних зон в Україні має ознаки як позитивних, так і негативних тенденцій. Збільшення припливу, як іноземних, так і вітчизняних інвестицій та розширення обсягу промислового виробництва це безсумнівно позитивна тенденція. Але збільшення рівня злочинності в секторі «тіньової» економіки в межах функціонування вільних економічних зон, а саме контрабанда та ухиляння від сплати податків державі виступає не менш негативною тенденцією. Ці дії свідчать про необхідність поетапного підходу до оцінки діяльності і перспективності цих зон. Загалом створення вільних економічних зон для України є пріоритетним, але не в умовах нинішньої економічної ситуації. Необхідно усунути проблемами, які перешкоджають ефективному функціонуванню вільних економічних зон в Україні через наступні заходи:

- удосконалення системи стратегічного планування вільних економічних зон, що буде поштовхом для перетворення цілей їх створення в реальні досягнення та у перспективі призведе до ефективної їх діяльності;
- зниження загального рівня ризику в економіці, що призведе до підвищення інвестиційної привабливості і тоді інвестори самі будуть вкладати кошти;
- на шляху детінізації операцій при функціонуванні вільних економічних зон має стати продовження податкової реформи, спрямованої на спрощення податкової системи, зменшення фіскального тиску, і в той же час посилення податкового контролю за рівнем витрат виробництва та виконанням усіма суб'єктами господарювання норм податкового законодавства.

Реалізація вищенаведених заходів дозволить у перспективі підвищити рівень економічної безпеки держави при функціонуванні вільних економічних зон, забезпечивши позитивні структурні зрушення в економіці.

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

ДЕТЕРМІНАНТИ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

доц. Брюханов М. В., студент гр. Ф-01 Карпенко А. М.

Умовно детермінанти міжнародних інвестицій у нові технології можна поділити на дві множини: множину зовнішніх детермінант (таких як валютний курс, інфляція, бізнес середовище та інші зовнішні фактори) і множину внутрішніх (технологічний і стратегічний розвиток підприємства, фізичний, фінансовий і людський капітал та інші, що визначаються самим підприємством).

Міжнародний досвід емпіричних досліджень свідчить, що високі технології і міжнародні інвестиції тісно пов'язані між собою. Значним фактором, що обумовлює потоки іноземного капіталу була і є міжнародна реклама. Статистично значимий, позитивний вплив реклами на прямі іноземні інвестиції (навіть у підприємства з державною формою власності) був встановлений ще у минулому сторіччі Морком і Йенгом. Вагомим дослідженням щодо детермінант міжнародних інвестицій (прямих іноземних інвестицій) виступає дослідження Алана Бівана і Соула Істріна. Дослідники показали, що ваговими факторами, що позитивно впливають на потоки міжнародних інвестицій є ВВП на душу населення, питома вага імпорту із країн ЄС у загальній величині імпорту країни-реципієнт інвестицій, кредитний рейтинг країни. Факторами негативного впливу є витрати на одиницю праці в країні-реципієнті інвестицій, відстань між країнами (донором і реципієнтом інвестицій). Сучасні дослідження також акцентують увагу на позитивній ролі розвитку міжнародного законодавства в країні, інтеграції країни в міжнародні наднаціональні організації, міжнародними домовленостями відносно іноземних інвестицій. Вагомим фактором негативного впливу є податки. Так у розвинених країнах еластичність міжнародних інвестицій за середньою ставкою їх оподаткування дорівнює - 3%, в країнах з перехідною економікою – суттєво більше.

Емпіричні дослідження свідчать, що з теоретичних і практичних позицій ми можемо стверджувати, що майже всі фактори, які позитивно впливають на очікувану величину прибутку підприємства підвищують вірогідність притоку іноземного капіталу. У цьому зв'язку Карлін, Фрис, Шефер, Сібрайт проаналізували вплив на ефективність діяльності підприємства таких факторів як форма власності, м'які бюджетні умови, загальне бізнес оточення, конкуренція серед фірм.

АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА МВФ

ст. викладач Вернидуб Н. О., студент гр. ІТ-01 Павлючок М. О.

Питання співпраці України з міжнародним валютним фондом особливо гостро постало після світової економічної кризи 2008 року, коли в дуже короткі терміни відбулося падіння показників ряду економічних індикаторів по всьому світу. Зокрема за обчисленнями МВФ валовий внутрішній продукт України за 2009 рік скоротився на 35. Ситуація на теренах нашої держави виходила з-під контролю. В цій ситуації Національний Банк України вдався до кроку залучення іноземних коштів – кредитування у розмірі 16,5 млрд дол. США від Міжнародного Валютного Фонду. Пізніше, у 2009 року було проведено другий транш коштів у сумі 3 млрд дол.. Таким чином наша намагалася уникнути дефолту і повного краху української економічної системи. Водночас відбулося масове скорочення заробітних плат, зростання рівня безробіття, підвищення цін. У зв'язку з залученням іноземного капіталу в Україні відбулося підвищення рівня тіньової економіки до 31% від ВВП (найбільший показник за всю історію незалежності нашої держави). Багато з цих негативних явищ можна пов'язати з наслідками прийняття так званого «Стабілізаційного пакету МВФ».

Враховуючи сумний досвід багатьох інших країн на межі дефолту, ми можемо з впевненістю сказати, що не рідко така «співпраця» призводить до девальвації національної валюти, знищенню соціальної інфраструктури, різка паралізація роботи промислових підприємств і врешті-решт величезний зовнішній борг держави, який неодмінно доведеться повертати. Усі аспекти такої економічної політики можуть мати дуже негативні наслідки. Зокрема одним з варіантів розвитку подій є розподіл національної власності та багатств на користь транснаціональних компаній, або, навіть, повне політичне підкорення країни-банкрота вважаючи на її гігантський борг, який вона сама погасити не може. Тому чи є такою необхідною подальша співпраця з МВФ? Протягом 2011 року Україна знову взяла гроші у кредит, не враховуючи, що борг лише збільшується, а виплати по ньому мізерні. Усе це все більше розв'язує руки іноземним зацікавленим капіталам в Україні. Адже деякі вимоги МВФ можна прямо назвати «антинародними», якщо врахувати специфіку економічного і соціального життя нашої країни. Зокрема: вимога підвищити пенсійний вік і збільшити ціну для нашої держави катастрофічні.

Отже, нам потрібно чітко розставити пріоритети при відносинах з цією організацією. А також добре продумувати моменти коли іноземний капітал просто необхідний, а коли від нього можна відмовитись.

ПРИЧИНИ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ЯК ОДНОГО ІЗ ФАКТОРІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

студент гр. Е-92 Гончаренко І. М.

Економіка незалежної України ще не утвердилася в певній мірі. Характер її розвитку ще й досі є нестабільним і мінливим, про що можна заявляти на основі аналізу основних її макроекономічних показників. А тому, трудовий потенціал нації не може бути активізованим в повній мірі, що у свою чергу призводить до зростання міграції населення з країни та гострої потреби у новій більш вдалій та ефективній моделі зайнятості та розвитку економіки країни загалом. Міграційні процеси в цілому, та нелегальна міграція зокрема, є значною перешкодою на шляху укріплення національної економіки, забезпечення суспільного порядку. Саме тому даній проблемі має приділятися належна увага як на державному та регіональному рівнях, так і в межах усього світового співтовариства в цілому.

Вивченням питання міграції займалося багато таких видатних вчених, серед яких І.М. Прибиткова, М.О. Шульга, Д. Мартін, Е. Шика, А. Гальчинський, Ю.І. Римаренко, Р. Босвелл, Б. Вижнікевич, В.Г. Буткевич, Ю. Тотт, О.І. Піскун, О.А. Малиновська, С.Б. Чехович, Д. Вейсбротт та ін.

Активне дослідження питань міграції в Україні розпочалось наприкінці минулого століття, коли спостерігався масовий виїзд українців за океан. Найчастіше ці дослідження присвячені серед українських вчених вивченню питань територіальної мобільності трудових ресурсів.

Коректний аналіз проблем трудової міграції в Україні унеможливується через розбіжність даних, що відображають кількість мігрантів. Зокрема, за даними Української Всесвітньої координаційної Ради, нині (2011-2012 рр.) за кордоном працюють 3-3,5 млн українців. Інститут народознавства НАНУ наводить інші цифри – 4 млн 500 тис. українських трудових мігрантів. Український центр соціальних реформ, в свою чергу, вважає, що реальна чисельність мігрантів не перевищує 1,5 млн осіб [1].

Сьогодні, коли майже всі галузі економіки країн світу ще не встигли повністю оговтатися від наслідків, який їм нанесла світова фінансово-економічна криза, мають готуватися до нових. Як суспільно - політична, так само і соціально-економічна ситуація залишаються надзвичайно складними. Головним чином, це зумовлено такими причинами:

- високим рівнем інфляції, який спостерігається в економіках багатьох країн світу,
- зниженням обсягів виробництва у тисячах підприємств, що призводить головним чином до зниження рівня життя, заробітної плати;

- переходом лівової долі економіки в тінь та посиленням корупції.

Всі ці причини зумовлюють виникнення у сучасному світі ряду таких негативних тенденцій як:

- зростання вимушеної міграції,
- глобалізація світових міжнародних потоків,
- збільшення нелегальної міграції, що, на нашу думку, призводить до ще більшого занепаду існуючої моделі зайнятості та світового господарства в цілому.

За прогнозами, а саме на основі розрахунку сальдо міграції, населення багатьох держав пострадянського простору і далі буде вирушати в пошуках кращої долі, залишаючи територію власних країн.

Викладене вище підводить до висновку, що активна політика держави на ринку праці повинна мати чинне місце. Вона має бути спрямована, зокрема, на:

- перш за все, зняття соціальної напруги;
- по друге, на локалізацію негативних процесів, які неминуче виникають в умовах економічної нестабільності;
- підвищення якості та рівня життя населення;
- зростання рівня соціальної забезпеченості незахищених верств населення;
- надання соціальних гарантій працюючим у офіційному секторі національної економіки;
- підвищення кваліфікації робітників з метою підвищення рівня зайнятості за отриманою професією та ін.

Всі запропоновані заходи мають бути враховані при удосконаленні законодавчої бази у сфері регулювання ринку праці, зокрема, забезпечення інтересів осіб у сфері міграції є найважливішими в управлінській діяльності центральних органів виконавчої влади, а також має посилюватися роль державної митної служби у протидії нелегальної міграції.

Ринкові трансформації обов'язково відображаються на сфері праці, а тому мають бути замінені на більш дієві інструменти та змінена методологія державного регулювання ринку праці із врахуванням запропонованих заходів державної політики у сфері зайнятості, що в перспективі дозволить підвищити рівень та якість реалізації внутрішнього трудового потенціалу національної економіки та створити відповідні передумови для стабільного економічного розвитку та зростання.

1. Тенденції трудової міграції з України до країн СНД [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу ресурсу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/januar2009/11.htm>

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІМПОРТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

студент гр. Ф-91 Доля Є. В.

У сучасних умовах трансформації соціально-економічних процесів в Україні мають бути чітко окреслені й науково обґрунтовані пріоритети розвитку фармацевтичної галузі. Щорічне зростання обсягів імпорту ліків на територію України обумовлює необхідність створення надійного правового підґрунтя задля попередження надходження неякісних лікарських засобів із відповідним підвищенням кваліфікаційних вимог, що висуваються до суб'єктів імпорту. Зокрема, загальний обсяг імпорту лікарських засобів в 2010 р. у грошовому еквіваленті склав 532,5 млн. грн., у натуральному – 2146,1 т., в 2011 р. відповідно – 890,6 млн. грн. та 7348,1 т.[1]

Державне регулювання цін на лікарські засоби та виробу медичного призначення в Україні виражається в таких його механізмах:

- державою встановлюються граничні оптові та роздрібні надбавки на основні лікарські засоби та виробу медичного призначення та застосовується система державної реєстрації оптово-відпускних цін;

- характерною рисою державного регулювання цін у фармацевтичному секторі України є політика протекціонізму, яка полягає в підтримці національного виробника. Це виражається у звільненні від державного регулювання цін на дешеві (вартістю менше 12 грн.) лікарські засоби та виробу медичного призначення вітчизняного виробництва;

- за порушення державної дисципліни цін до суб'єктів господарювання фармацевтичної галузі можуть бути застосовані економічні та фінансові (штрафні) санкції. Крім того, особи, винні в порушенні порядку встановлення та застосування цін і тарифів, можуть бути притягнуті як до адміністративної, так і до кримінальної відповідальності;

Серед недоліків чинного законодавства України у сфері імпорту лікарських засобів окремо акцентовано увагу на відсутності норми, яка б встановлювала обов'язок імпортера зберігати зразки серій ввезених лікарських засобів щонайменше протягом одного року після закінчення терміну придатності. До речі, правова норма подібного змісту передбачена в GMP ЄС, проте в Україні не знайшла свого застосування.[6]

Правове регулювання українського фармацевтичного ринку, в тому числі щодо імпорту лікарських препаратів, традиційно вражає своєю динамічністю, а часом і непередбачуваністю.

З метою вдосконалення правової регламентації здійснення імпорту лікарських засобів необхідно:

- скоротити терміни доставки лікарських засобів на внутрішні митниці шляхом впровадження електронного декларування лікарських засобів при

проведенні митного контролю та митного оформлення лікарських засобів;

- спростити процедуру реєстрації лікарських засобів, які відрізняються від оригінальних тільки відмінностями в упакуванні та маркуванні за рахунок надання лише технічної документації без проведення клінічних досліджень.

- створення в Україні такої інформаційної системи, яка дозволила б територіальним інспекціям оперативно одержувати дані про виявлені фальсифіковані лікарські засоби і відстежувати шляхи їх надходження та розповсюдження в регіонах;[2]

- відмінити надання в уповноважений орган державного контролю якості лікарських засобів комерційної інформації, а саме інвойсу;

Для ефективного виявлення і вилучення з фармацевтичного ринку фальсифікованих лікарських засобів, аргументовано необхідність застосування таких організаційно-правових заходів:

- проведення ретельної методологічної роботи: приділення значної уваги відповідним тренінгам, семінарам для регулярного роз'яснення уповноваженим особам, інспекторам способів виявлення та порядку здійснення заходів стосовно підробок лікарських засобів;

- створення в Україні такої інформаційної системи, яка дозволила б територіальним інспекціям оперативно одержувати дані про виявлені фальсифіковані лікарські засоби і відстежувати шляхи їх надходження та розповсюдження в регіонах;

- створення умов для спільних скоординованих дій Міністерства охорони здоров'я, МВС, Держмитслужби та Служби безпеки України;

Таким чином, для забезпечення ефективного контролю якості лікарських засобів держави створюють спеціальні органи і служби, впроваджують відповідні контрольні процедури та нормативи. В Україні, як і у більшості держав, механізм контролю якості лікарських засобів, як в ході їх реєстрації так і в ході їх обороту на території України, напрацьовувався роками. У цьому процесі використовувався як власний досвід, так і досвід передових країн, що в комплексі дало можливість створити досить ефективну систему.

1. Дорошева О.М. Договірне регулювання забезпечення якості під час імпорту лікарських засобів / О.М. Дорошева // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: зб. наук. пр. – Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2006. – № 1. – С. 305-312.

2. Куц Л.И. О хозяйственно-правовой ответственности за фальсификацию лекарственных средств // Материалы итоговой научн. конф. Донецкого национального университета за период 2001-2002 гг.: Правоведение. - Донецк: ДонНУ. - 2003. - С. 114-116.

Науковий керівник: асист. Домашенко М. Д.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ В УКРАЇНІ

асист. Домашенко М. Д., студент Беспала Ю.

Міжнародна міграція робочої сили набуває дедалі глобальнішого характеру. У рамках вивчення міграційних потоків збільшується роль вивчення феномену міграції висококваліфікованих фахівців, так званого «відпливу умів». Проблема дослідження полягає у тому, що процес інтелектуальної міграції позбавляє країну перспективних і обдарованих дослідників, а, отже, пригальмовує темпи розвитку окремих галузей економіки, освіти та держави загалом.

Впродовж останніх двох десятиліть Україна є країною-донором інтелектуальних ресурсів. Високоосвічені спеціалісти, володіючи необхідними навичками та знаннями, пропонують себе як інтелектуальний «товар». Проте попит на вчених на Заході є вибірковим. Перш за все на Заході цінують українських спеціалістів з фізики, математики, програмістів, біологів, хіміків, та тих, хто займається високотехнологічними розробками. Основною причиною інтелектуальної міграції виступає невелика матеріальна база науки, оскільки в Україні спостерігається катастрофічно недостатнє її фінансування. Таким чином, вченим та висококваліфікованим спеціалістам не надаються необхідні прийнятні умови для праці.

Держава використовує у боротьбі з "відпливом умів" такі інструменти: обмеження виїзду вчених за кордон; створення міжнародної системи відшкодування збитків;"прикріплення" випускників вузів і аспірантур на 3–7 років для відпрацювання в держсекторі науки.

Але все більшого визнання отримує ідея співпраці з діаспорою за кордоном, розвитку контактів в областях взаємних інтересів. Колишні співгромадяни допомагають українським вченим дістати доступ до електронної підписки на іноземну періодику та допомагають у проведенні конференцій. Обговорюються такі форми взаємодії, як виконання спільних наукових проєктів, розгортання мобільних партнерських лабораторій, поєднання відпочинку з викладанням студентам, аспірантам тощо.

Отже, можна зробити висновки щодо особливостей процесу інтелектуальної еміграції в Україні: по-перше, на українських вчених за кордоном попит вибірковий – найбільше цінуються спеціалісти з області фізики, хімії, програмісти тощо; по-друге, головними причинами «відпливу умів» слід назвати недостатнє фінансування української науки; по-третє, для України характерним є процес вимивання з науки найбільш здібних і перспективних вчених.

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ

асист. Домашенко М. Д., студентка Манзюк А. О.

Проблема інтеграції України у світове господарство є актуальною, тому що розвиток відносин обов'язково призводить до інтеграційних процесів, а сприйняття України як надійного зовнішнього партнера об'єктивно потребує її входження у світове співробітництво на принципах рівноправності та взаємної вигоди.

Поступовий розвиток цивілізації неминуче призводить до інтеграційних процесів між державами. Найуніверсальнішим проявом цих процесів стала глобалізація. Україна на даний час перебуває на початковому етапі інтернаціоналізації національної економіки, тобто існує за межами міжнародних потоків капіталовкладень, бере незначну участь в економічній діяльності інших країн, недостатнім є розвиток міжнародних валютних відносин.

Тому стратегічні орієнтири національного розвитку повинні враховувати реалії сучасного інтеграційного процесу, неможливість самоізоляції від масштабної та динамічної інтернаціоналізації. Але для цього необхідно подивитися та проаналізувати сьогодишню ситуацію навколо країни, її положення у світі, перспективи отримання іноземних інвестицій в економіку.

Об'єктивною можливістю для інтеграції у світове господарство є вироблення механізму зовнішньоекономічних зв'язків, по-перше, на макрорівні загальнодержавному; по-друге, на мікрорівні підприємств; по-третє, на глобальному та регіональному макрорівнях. Поєднання об'єктивної необхідності та об'єктивних можливостей входження України у світове господарство робить цей процес закономірним.[1]

Поступово створюються передумови для інтеграції української економіки у глобальні та європейські економічні процеси. З моменту здобуття незалежності Україна налагодила торговельні зв'язки більш ніж із 180 країнами світу. Проте пріоритетом є поглиблення торговельно-економічних відносин зі своїми найближчими сусідами, в першу чергу, з Російською Федерацією, Республікою Білорусь і Республікою Польща. [3]

Особливі відносини між цими країнами зумовлені багатьма чинниками. Це –Таким чином, сусідні країни є для України дуже важливими політичними й економічними партнерами. З урахуванням змін у глобальному економічному середовищі розвиток торговельних відносин з найближчими сусідами – одне з пріоритетних завдань України, яке передбачає, з одного боку, відновлення та розвиток торговельних зв'язків, а з іншого – забезпечення економічної безпеки України. Ці держави значною мірою

пов'язані з ресурсної і технологічної точки зору, мають багатосторонні економічні зв'язки, з'єднані транспортними комунікаціями та прагнуть до інтеграції у світовий економічний простір.

У даний час Україна уклала міждержавні угоди про вільну торгівлю з усіма країнами СНД і Республікою Македонія. Україна активно включається у світові суспільно-економічні процеси: приєдналася до Світової організації торгівлі (СОТ), стратегічною метою визнано отримання асоційованого членства в Європейському союзі. Сучасна СОТ – провідна міжнародна організація, членами якої є 149 країн світу, на долю яких припадає близько 96% обсягу світової торгівлі. [2]

Для пришвидшення європейської інтеграції України необхідно вивчити можливість широкого використання моделі технологічного ривка. Вона виявилася ефективною під час переходу Росії до капіталістичної економіки в XVIII–XIX ст., коли був здійснений технологічний ривок у сільському господарстві. Технологічний ривок став можливим у Китаї, нових індустріальних країнах, а ще раніш – і в європейських. [1]

Чи могла і чи може Україна зробити технологічний ривок і ввійти в «клуб» розвинених країн? Шанс був, але дуже слабкий. Україна володіла високим науково-технічним потенціалом у військово-промисловому комплексі, однак він не мав завершеного циклу – багато ланок цього комплексу після розпаду Радянського Союзу залишилися поза українським кордоном. У цих умовах можна було розраховувати лише на виживання, але ніяк не на технологічний ривок. Для нових напрямків Україна не знайшла ні концепції, ні інвестицій. [4]

Разом з тим процес створення цілісної системи національного законодавства у сфері зовнішньоекономічних відносин залишається складним і тривалим через низку недоліків як в нормах законодавства, так їх практичному впровадженні. За даними 2010 року Україна займає 139 місце із 183 в рейтингу Світового банку "Ведення бізнесу-2010" за показниками міжнародної торгівлі [3].

1. Л.Родічева. Інтеграція України у світове господарство / Л.Родічева // Галицький економічний вісник. — 2011. — №2(31)- [електронний ресурс].- Режим доступу:http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/GeV/2011_2/ECONOMICS_AND_MANAGEMENT/001.pdf

2. Ликтян, Д.Т. Економічна інтеграція та глобалізація. Проблеми сучасності [Текст] / Д.Т. Ликтян. – Київ: КНЕУ, 2005. – 420 с.

3. Україна в процесах міжнародної інтеграції / За ред. В. Р. Сіденка; НАН України. Інст економічного прогнозування. – Х.: Форт, 2003. – 279 с.

РОЗВИТОК СВІТОВОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ

асист. Домашенко М. Д., студентка Рибалка М.

Світова валютна система – це організаційна форма грошово-кредитних відносин у міжнародному обігу, яка склалася на основі розвитку світового ринку, закріплена міждержавними угодами і обслуговує взаємний обмін результатами діяльності національних господарств. У Європі створено регіональну валютну систему – Європейську валютну систему, яка була створена країнами – членами Європейської співдружності, щоб протистояти гегемонії долара США у світовій валютній системі, а також для забезпечення чіткого співвідношення курсів національних валют країн ЄС для підтримки інтеграційних процесів. Механізм дії Європейської валютної системи включає три основні елементи: 1.Європейська валютна одиниця – ЄВРО. 2.Режим сумісного коливання валютних курсів. 3.Європейський фонд валютного співробітництва. 3.Валютні ринки світу

Найбільші міжнародні валютні ринки діють у: Лондоні, Франкфурті на Майні, Парижі, Нью-Йорку, Токіо, Гонконзі, Сінгапурі, Бахреїні. Стрімке зростання світового фінансового ринку в останні десятиліття, істотне збільшення прямих іноземних інвестицій після II світової війни, світова фінансова криза 90-х років XX ст., привернули увагу аналітиків, науковців, керівних кіл міжнародних валютно-фінансових організацій до необхідності подальшого удосконалення сучасної міжнародної валютної системи. Суть пропозиції щодо реформування існуючих структур міжнародної провідних країн світу валютно-фінансової конвергенції країн ЄС; по-друге, до формування центральної системи координації та регулювання валютних курсів, менш жорсткої, ніж фіксовані режими Бреттон-Вудської системи чи європейського механізму валютних курсів, але, водночас, і менш мінливої, ніж сучасний режим вільного плавання, по-третє, до вирішення проблем валютної ліквідності. Остаточне з'ясування усіх питань та забезпечення практичного функціонування реформованої системи пропонується покласти на МВФ. При цьому МВФ повинен зосередитися переважно на наданні позик, спрямованих на підтримання макроекономічної рівноваги, а не довгострокового розвитку, що входить до функцій Світового банку. Макроекономічне регулювання, уніфіковані валютні курси та відкрита система платежів мають стати наріжним каменем діяльності МВФ, що посилює його системну трансформаційну здатність щодо фінансування і підтримання макроекономічних стабілізаційних програм. Йдеться про всебічне надання допомоги своїм членам у підтримці зорієнтованої на розвиток економічної стратегії, що включає контрольовану інфляцію, кредитні параметри, регулювання валютних курсів та відкриття економік

перехідних країн та країн, що розвиваються, для торгівлі та іноземних інвестицій. Безперечно, стратегія МВФ мусить бути гнучкою і враховувати унікальні умови, історичні геополітичні та інші особливості кожної країни.

МВС виступає однією з головних рушійних сил, які можуть або сприяти розширенню міжнародних економічних відносин, або навпаки, обмежувати їх інтенсивність. Тому розвиток міжнародних економічних відносин значною мірою залежить від характеру світової валютної системи і дієвості функціонування її інститутів. Необхідні компромісні рішення для подолання протиріч (принцип згоди), і реальне делегування частини суверенних прав наднаціональним органам. Проти цього, звісно будуть заперечувати США - адже саме вони за рахунок переважного повоєнного положення одержали найбільші вигоди в міжнародній валютній системі і, зрозуміло, не захочуть повною мірою віддавати повноваження міжнародним органам. Через велику кількість кон'юнктурних впливань, державні бюджети провідних країн світу досягатимуть небачених дефіцитів (10-20% ВВП). Трильйонні бюджетні витрати провідних держав світу – для чого вони друкуватимуть незабезпечені товарами долари, євро і фунти, в першу чергу, спрямовуватимуться на підтримку "роздутої" ціни активів, аніж реального сектору економіки, отже, процес дефляції активів продовжуватиметься до кінця 2011 року. Через значні ін'єкції незабезпечених товарами грошей світова валютна система зазнаватиме значної волатильності – щоденні коливання курсів основних валют у 3-5% будуть на порядку денному. Через це врешті-решт ніхто точно не буде знати, яким є "справедливий" курс кожної окремої валюти - у таких обставинах ціни на дорогі цінні валютної системи зводиться, по-перше, до більш повної і всебічної політики метали зростуть у 3-5 разів у порівнянні з рівнем на початку 2009 року. Приблизно з 2012 року основні інститути якої буде сформовано і запущено в дію після 2015 року. Важко передбачити, який саме шлях оберуть лідери провідних країн, але можна припустити, що в новій архітектурі буде передбачено:

- жорсткіше державне/наднаціональне регулювання світових ринків;
- створення резервної валюти, вартість якої буде виражати створену додану вартість в економіці не однієї, а цілої низки країн світу (резервний пул);

- існування "національних банків-чемпіонів" в кожній провідній країні, які належатимуть державі і контролюватимуть до 25% відсотків локального банківського ринку - великим банком легше керувати.

В цілому нова архітектура світової валютно-фінансової системи сприятиме подальшій глобалізації економічної діяльності, створенню єдиної світової валюти та у геополітичному плані переходу від світу окремих держав до світу окремих державних федерацій та конфедерацій.

Таким чином, можна зробити висновок: сучасна валютна система далеко не ідеальна, але надалі (із зміною світового розставлення сил на користь відносного ослаблення США) можливі поступки і прихід до системи, більш задовільної, ніж нині існуюча.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН У ТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

студентка Жильцова Д. О.

Соціально-економічні трансформації в Україні обумовили суттєві зміни у структурі національної економіки. Однією з проявів такого є формування вільних економічних зон. Найбільш поширеним є її характеристика як частки національної території, на якій встановлено спеціальний режим економічної діяльності, насамперед за рахунок залучення іноземних інвестицій. [1]. Офшорні схеми розроблені на основі використання можливостей, що надаються укладеними угодами про уникнення подвійного оподаткування. [2]. Контроль за діяльністю здійснює: Міністерство економіки, Міністерство фінансів, Державна податкова адміністрація, Державна митна служба. Аналіз діючої законодавчої і нормативної бази України свідчить, що вона відрізняється неузгодженістю і присутністю елементів надмірного державного контролю, що призводить до створення багатьох нових інститутів й обмеження стимулів для інвестування. [5]. Існує цілий ряд факторів та передумов, які стимулюють розвиток офшорного бізнесу в Україні: вигідне геополітичне, географічне положення, зручне розміщення відносно часових поясів. Група суб'єктивних факторів - політична ситуація, соціально-економічний стан країни. [4]. Задовільним слід вважати стан валютно-фінансового, фіскального режимів, високого рівня банківської і комерційної таємниці. Також існує цілий ряд перепон, що стримують діяльність: відсутність нормативно-правового законодавства, яке б визначило поняття офшору та його характерні риси. [3]. Тому стан нормативно-правового забезпечення підприємництва в Україні не відповідає потребам створення та діяльності офшорних формувань та офшорного бізнесу. Рейтингові показники України порівняно з іншими державами є низькими, що також не сприятиме активізації припливу капіталу. [4]. Для вирішення цього питання необхідно:

1. Внести зміни до Цивільного кодексу, шляхом доповнення його новим видом юридичної особи – офшорним товариством.

2. Внести зміни до закону України «Про господарські товариства» шляхом доповнення його новою частиною, яка б регламентувала організацію та діяльність офшорних компаній, компетенцію її органів.

3. Внести зміни до закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», закріпивши порядок реєстрації офшорних компаній.

4. Внести зміни до закону України «Про іноземні інвестиції» закріпивши порядок залучення та вивезення інвестованих в офшорні підприємства коштів.

5. Розробити ряд підзаконних нормативно-правових актів, які б конкретніше врегульовували питання діяльності таких компаній.

На даному етапі розвитку економіки України можна виділити принципи формування вільних економічних зон: збереження території або фірми під повною юрисдикцією держави, урахування специфіки і специфіки ринкових механізмів, принцип управлінського і підприємницького ризику, принцип рівноправного партнерства, принцип рефлексної поведінки, принцип державних гарантій захисту інвестицій, принцип конкурентних переваг, принцип інформаційної достатності; принцип узгодження цілей, принцип ефективності. [6]. Недосконалість правового забезпечення, відсутність традицій підприємництва та приватної власності, приєднання України до рішень про посилення нагляду за фінансовими операціями, нестабільність національного законодавства навіть щодо регламентації діяльності іноземних компаній, вільних економічних зон і спеціального режиму інвестиційної діяльності не дають підстав для позитивного висновку про можливість і доцільність створення в державі офшорної юрисдикції. [4].

1. Горянська Т.В. Вільні економічні зони: механізм формування й функціонування: дис... канд. екон. наук: 08.01.01 / Донецький національний ун-т. - Донецьк, 2004.
2. Москаленко, Н.В. Проблеми, зумовлені функціонуванням офшорних юрисдикцій, та шляхи їх розв'язання / Н.В. Москаленко // Актуальні Проблеми Економіки : журнал . - 2009 . - N10.
3. Швейцарія узаконила банківську таємницю // Галицькі контракти – 2003 - №49 – с. 12-14
3. Правовий вісник Університету «Крок». С.О.Мосьондз «Офшорне законодавство в Україні: міф чи реальність». - [електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pvuk/2009_4/130_135.pdf
4. Гарасюк О.А. Передумови та економічна доцільність формування офшорних зон в Україні: Дис... канд. екон. наук: 08.10.01 / Науково-дослідний економічний ін-т Міністерства економіки України. - К., 2001.
5. Юридичний журнал. Лінецький С. - Деякі особливості митної процедури у вільних економічних зонах. – 2003. - № 1.
6. Правове регулювання діяльності офшорних зон. 17.10.2009. - [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.consultants.kiev.ua/publ-kats/pravove-regulivannya-d-yalnost-ofshornich-zon>

Науковий керівник: асист. Домашенко М. Д.

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВАЛЮТНОГО КУРСУ В УКРАЇНІ

студент гр. Ф-93 Карчевська Є. О.

При теперішньому розвитку економіки в нашій країні змінюється регулювання валютного фонду. Останнім часом різко коливалися співвідношення зарубіжних валют. Це зумовлює необхідність враховувати глобалізаційну тенденцію в економіці окремих країн, особливо у валютному курсі. Але в Україні майже щомісячно приймаються законодавчі нормативні акти, що регулюють валютні відносини, удосконалюють контроль та правильність розрахунків при експортних операціях. Все це створює валютний ринок, стабілізує курс національної валюти. Сьогодні з великою частотою змінюється курс валюти за допомогою зусиль Національного Банку України на збереження курсової динаміки, щоб досягти успішності, потрібно опиратися на наукові вдосконалення валютного курсу.

Як показала практика, розгортання криз у міжнародному валютному середовищі примушує особливої уваги до захисту нашої держави від валютної нестабільності зарубіжних країн, що і зумовлює актуальність теми.

Значний вклад в розроблення проблематики регулювання валютного курсу внесли багато видатних вчених, серед яких: О. Барановський, О. Береславська, О. Бутук, Д. Василенко, В.Геєць, Ю. Василенко, Т. Вахненко, А. Гальчинський, А. Даниленко, Т.Кричевська, О. Дзюблюк, І. Зварич, О. Кирєєв, С. Кораблін та ін. Однак, недостатньо уваги приділено дослідженням циклічного характеру валютного курсу, впливу факторів, що діють на купівельну спроможність і конвертованість національної валюти.

Метою дослідження є аналіз основних напрямів з удосконалення валютного курсу з метою стабілізації економічного розвитку України.

Оскільки на коливання валютного курсу впливають безліч чинників, таких як: відносне зростання цін і обсягу грошової маси; грошово-кредитна політика уряду; спекулятивні валютні операції; довіра до певної валюти; зміни у валютних курсах та зміна грошових резервів у світі тощо, тому необхідно на державному рівні проводити відповідні заходи щодо стабілізації курсу валют. На сьогоднішній день у сфері валютного регулювання України діють такі нормативно-правові акти: Закони «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» №187/94-ВР від 23.09.94, «Про Національний банк України» від 20.05.99, «Про зовнішньоекономічну діяльність» №959-ХІІ від 16.04.91, Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» №15-93 від 19.02.93, постанова Правління Національного банку України №49 від 8.02. 2000 р. «Про затвердження Положення про валютний

контроль». Дані закони необхідно переглянути та скорегувати відповідно до швидких змін у валютній системі країни.

Окрім цього, задля удосконалення та підвищення ефективності державного регулювання валютного курсу необхідно забезпечити реалізацію наступних напрямів, зокрема:

- оптимізацію рівня відкритості економіки на зовнішньому ринку;
- девальвацію гривні, внаслідок чого українська гривня підніметься на світовому ринку і закріпить ринкові позиції;
- регулювання валютного курсу в умовах глобалізації;
- підвищення контролю за діяльністю валютних дилерів;
- вдосконалення платіжно-розрахункової та інформаційної систем НБУ;
- розробка удосконалених аспектів управління міжнародними резервами з урахуванням світового досвіду;
- визначення орієнтирів валютно-курсової політики НБУ, для того, щоб забезпечити сприятливі умови виробництва в умовах міжнародної інтеграції;
- врегулювання торгівлі іноземною валютою на території України;

Все це передбачає, що держава постійно повинна бути в курсі того, що відбувається на валютних ринках; також, держава повинна створити інститути, щоб своєчасно встановлювати та застосовувати державне регулювання валютного курсу; держава повинна подбати про те, щоб були вдосконалені форми валютного регулювання.

Наша держава має запозичувати досвід здійснення валютних операцій розвинених зарубіжних країн, зокрема, розроблені науково-методичні підходи до оптимізації режиму валютного курсу та ін.

У процесі вирішення зазначених проблем слід додатково підвищити якість прогнозування можливих наслідків змін для суб'єктів господарювання, в т.ч. на основі використання сценарно-імітаційних моделей.

Для того щоб визначити найкращі перспективи нашої країни, необхідно врахувати досвід і результати роботи зарубіжних країн, оскільки Україна має відкриту економіку і залежить від наявних дій основних зовнішньоекономічних партнерів.

Отже, для того щоб наша країна могла надавати населенню і підприємствам якісні валютні операції, необхідно щоб в решті-решт був прийнятий Закон України щодо валютного регулювання та контролю, який знаходиться на розгляді парламенті ще з 1995 року. Деякі пункти валютних операцій потрібно скасувати, а деякі вдосконалити, на основі чого створити Кодекс валютних операцій, з метою створення передумов якісного розвитку валютний ринок та здійснення належного контролю за виконанням тих чи інших правових норм.

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

к.е.н., ст. викладач Кліменко О. В., студентка гр. Ф-11 Бачал О. О.

В сучасних умовах жодна країна не здатна самостійно виготовляти весь спектр необхідної продукції високої якості. Країнам доводиться вдаватися до міжнародного співробітництва та обміну. Таким чином, з'являється поняття відкритості економіки. Відкрита економіка – це економіка країни, яка тісно пов'язана з світовим господарством.

Проблеми розвитку внутрішнього і зовнішнього ринку за умов зростаючої відкритості економіки та питання зв'язку глобалізаційних процесів досить широко розглядаються в сучасній економічній літературі такими вітчизняними науковцями як А.С. Гальчинський, В. Базилевич, О.І. Рогач, Л.Г. Лук'яненко, А.С. Філіпенко, О.С. Власюк, А.А. Чухно, Т.Є. Циба та ін.

Глобалізація за свою суттю є викликом економічній безпеці будь-якої країни, яка певною мірою інтегрована в економічний простір, адже вона робить національну економіку більш відкритою і, відповідно, більш вразливою. Сучасні глобальні процеси руйнують національну замкненість, прискорюючи транскордонні товарні та фінансові потоки, міжнародний рух капіталу та міграцію робочої сили. Глобалізація надає новий вимір світовому ринковому господарству та зумовлює його нові кількісні та якісні характеристики, які проявляються у постійному русі національних господарств до все більшої відкритості [1].

У сучасних умовах формування конкурентоспроможних національних економік, важливу роль відіграє економічна безпека, як найважливіша якісна характеристика економічної системи, яка визначає її здібності підтримувати нормальні умови життєдіяльності населення, стійке забезпечення ресурсами народного господарства, а також послідовну реалізацію національно-державних інтересів. Концепція економічної безпеки цінна тим, що дозволяє попереджати негативні деформації в економіці. В Україні на сучасному етапі її розвитку стан безпеки характеризується як передкризовий із загостренням одних або інших загроз [2].

Високий рівень відкритості й інтегрованості економіки України у світове господарство створює додаткові загрози для економічного розвитку країни. У процесі формування зовнішньоекономічної безпеки України необхідно виділити наступні перешкоди [1]:

- від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі, яке зумовлює збільшення зовнішнього валового та державного боргу;

- висока експортна залежність – зростання залежності економіки країни від зовнішньої кон’юнктури на експортних ринках, світових цін;
- висока імпортна залежність, втрата внутрішнього ринку (витіснення іноземними товарами вітчизняної продукції з внутрішнього ринку) та скорочення вітчизняного виробництва;
- низька інвестиційна привабливість для іноземного капіталу – технологічна відсталість економіки;
- низька частка інноваційної продукції в експорті країни – технологічна відсталість та нераціональна структура економіки;
- сировинна структура експорту – технологічна відсталість та нераціональна структура економіки;
- обмеженість у виборі партнерів, яка зумовлює залежність країни від зовнішньоекономічної політики країни-партнера, а також ризик перенесення економічної кризи у разі виникнення такої у країни-партнера;
- високий зовнішній державний борг (підвищення вартості кредитних ресурсів для країни на зовнішніх ринках).

До найважливіших напрямів формування економічної безпеки України в умовах глобалізації необхідно віднести: регулювання розвитку зовнішньої торгівлі за дотримання економічних інтересів і забезпечення економічної безпеки; підвищення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності в умовах інтеграції національної економіки в світове господарство; розвиток експортного потенціалу (насамперед за допомогою розширення виробництва високотехнологічних товарів), проведення політики імпортозаміщення; підтримка інтересів вітчизняних експортерів на зовнішніх ринках з метою поновлення і збереження їхніх позицій; досягнення стабілізації курсу національної валюти стосовно до вільноконвертованих валют (долар, євро, російський рубль); забезпечення безперебійної роботи транспортних магістралей, що з’єднують Україну з зовнішніми ринками (залізничний і автомобільний транспорт, магістральні газо- і нафтопроводи, міжсистемні та міжрегіональні лінії електропередач) тощо. Таким чином, лише створення власної системи економічної безпеки надасть можливість Україні уникнути можливих руйнівних наслідків швидкого «відкриття» національної економіки, забезпечити її конкурентоспроможність, захистити вітчизняного товаровиробника й ефективно взаємодіяти з міжнародними фінансовими та економічними структурами.

1. Даниленко О.Л. Відкрита економіка як передумова взаємодії внутрішнього і зовнішнього ринків / О.Л. Даниленко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.rusnauka.com/ONG/Economics/2_danilenko%20o.l.doc.htm.
2. Коковський Л.О. Сучасні проблеми зовнішньоекономічної безпеки України та напрямки їх подолання / Л.О. Коковський. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&cid=738>.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

ст. викладач Кліменко О. В., студентка гр. Е-91 Босая Л. О.

Для України проблема інвестиційного забезпечення є однією з найскладніших і її вирішення в умовах дефіциту власних фінансових ресурсів неможливе без залучення іноземних інвестицій. При їх ефективному використанні країна може не тільки компенсувати нестачу власних фінансових ресурсів, а ще й підвищити ефективність виробництва та рівень конкурентоспроможності вітчизняної продукції завдяки введенню новітніх технологій та аналізу прогресивного досвіду управління інших країн світу. Залучення іноземних інвестицій виводить країну на світові ринки, налагоджує зв'язки зі світовою економікою. Отже, без збільшення іноземних інвестицій в Україну, національна економіка не зможе покращити свій стан та ефективно ввійти в сучасну світову господарську систему. Одним з важливих чинників активізації інвестиційної діяльності та збільшення обсягів інвестицій є проблема інвестиційної привабливості, саме тому дослідження її сучасного стану набуває особливої актуальності.

В економічній літературі проблематиці інвестиційної привабливості країни та визначенню шляхів її покращення приділяють увагу відомі вчені, серед яких необхідно виділити І. Бланка, О. Носова, П. Фішера, О. Яковлева, М. Портера, Д. Сакса та ін.

Метою роботи є дослідження інвестиційної привабливості України в контексті формування міжнародного середовища.

Потенційно Україна є інвестиційно привабливою країною. До передумов формування в Україні сприятливого інвестиційного клімату необхідно віднести:

- вигідне географічне розташування (в центрі Європи, на перехресті торгівельних шляхів);
- наявність природних ресурсів (60% сільськогосподарських угідь України – родючі чорноземи);
- наявність рекреаційних ресурсів (Крим, Карпати), сприятливі для розвитку туризму, санаторно-курортного лікування, відпочинку;
- освічена робоча сила (в Україні високий інтелектуальний і професійний рівень працівників);
- надлишок населення працездатного віку, не зайнятого в економіці;
- несформований ринок товарів (дає можливість іноземному інвесторові вкладати гроші у виробництво практично будь-якого товару без ризику зазнати збитків).

Сьогодні в Україні складається репутація країни, економіка якої порівняно з економіками інших країн є однією з найменш привабливих для іноземних інвесторів. Незважаючи на природні переваги, Україна має один з найнижчих серед країн Центральної Європи і СНД показників залучення іноземних інвестицій.

Основними факторами, що негативно впливають на інвестиційну привабливість України, можна вважати:

- політична та законодавча нестабільність, відсутність надійних гарантій захисту від змін законодавства для іноземних інвесторів;
- відсутність чіткої державної стратегії щодо заохочення інвестицій;
- значний податковий і адміністративний тиск;
- незначні обсяги фондового ринку;
- невисокий рівень розвитку інфраструктури.

З метою покращення інвестиційного клімату в Україні та активізації іноземного інвестування доцільне запровадження таких заходів:

– вдосконалення нормативно-правової бази інвестування, забезпечення стабільності у податковому законодавстві та створення системи гарантій стабільності для забезпечення довгострокового фінансування інвестиційних проєктів;

– розробка чіткої, обґрунтованої державної стратегії залучення іноземних інвестицій;

– вирівнювання економічних показників та боротьба з інфляцією, розробка та запровадження дієвого механізму надання податкових пільг іноземним інвесторам;

– сприяння розвитку фондового ринку, пов'язаного з довгостроковими цінними паперами;

– забезпечення зваженої політики уряду та Національного банку України у грошово-кредитній сфері;

– розвиток інфраструктури шляхом будівництва технопарків, створення інститутів з питань мобілізації інвестиційних ресурсів під ефективні проєкти в пріоритетні галузі економіки;

– стимулювання процесу формування інвестиційних умов для інноваційного розвитку.

Отже, Україна потенційно може бути однією з провідних країн по залученню іноземних інвестицій. Цьому сприяє її величезний внутрішній ринок, порівняно кваліфікована і водночас дешева робоча сила, значний науково-технічний потенціал, великі природні ресурси та наявність інфраструктури, хоч і не надто розвиненої. Запровадження розглянутих шляхів підвищення рівня інвестиційної привабливості України в контексті глобалізації міжнародного середовища призведе до притоку іноземних інвестицій та успішного розвитку національної економіки.

ФОРМУВАННЯ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

к. е. н., ст. викладач. Кліменко О. В., студентка гр. Ф-11 Захарченко С. І.

Ринок туристичних послуг – це система світових господарських зв'язків, де здійснюється процес перетворення туристсько-екскурсійних послуг на грошові кошти і зворотне перетворення грошових коштів на туристсько-екскурсійні послуги. Туристична галузь є важливим чинником стабільного й динамічного збільшення надходжень до бюджету, істотного позитивного впливу на стан сумісних галузей економіки, таких як, транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство тощо.

Вагомий внесок у вивчення туристичної галузі зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені як Кабушкин Н.І., Квартальнов В.А., Папірян Г.А., Чудновський А.Д., Школа І.М., Уокер Дж. Проте низка питань, пов'язаних із особливостями розвитку туризму в умовах глобалізації залишилися поза увагою дослідників.

На сучасному етапі розвитку туризму глобалізація перетворилася в одну із ключових його характеристик, якісно новий етап розвитку туристичного ринку, що в цілому відповідає умовам світового господарства. Міжнародний туризм на сучасному етапі розвитку світової економіки набуває рис інтегративної галузі, що має не тільки економічний, але й соціокультурний, екологічний, політичний комплекс оформуючий вплив.

Глобалізацію в туризмі можна визначити як процес різкого посилення туристичних потоків, а також потоків послуг, капіталу, інформації і технологій, національних урядів, що зазвичай не потрапляють під регулювання. Глобалізація має довготривалий характер, а її рушійною силою є, перш за все, революція у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, лібералізація ринків і загострення міжнародної конкуренції.

Основними причинами різкого збільшення інвестиційної активності у сфері міжнародного туризму є ріст його рентабельності, а також стратегічні плани на подальший економічний розвиток великої кількості економічно слабких держав з унікальними туристичними ресурсами на територіях. Ріст іноземних інвестицій ознаменував другу фазу історичного розвитку глобалізації туристичного ринку, так звану інтернаціоналізацію, що означає поширення стійких туристичних зв'язків (частіше всього односторонніх – «країна-донор – країна-реципієнт»), а також тісну взаємодію процесів туристичного виробництва двох (або більше) країн, в результаті якого

національна приналежність туристичної послуги у складі турпродукту нівелюється.

На сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного ринку туристичних послуг, його диверсифікацію та структурно-функціональну трансформацію вагомий вплив здійснюють також розвиток мережі новітніх транспортних засобів та засобів зв'язку, системи страхування та гарантії безпеки людей, мобільність валютних операцій та інші фактори. Серед факторів, які гальмують розвиток даної сфери послуг, слід виділити такі: недостатньо розвинута інфраструктура, відсутність кваліфікованого персоналу, екологічні та кримінальні ризики, низький рівень побутового комфорту, високі ціни на послуги.

В силу розширення економічних, соціокультурних, політичних взаємозв'язків між країнами світу масовий туризм дозволяє поглиблювати та розширювати знання значної кількості іноземних туристів про інші території шляхом безпосереднього ознайомлення з історико-архітектурною та культурною спадщиною, національними традиціями, звичаями тощо.

Проте глобалізація світової економіки в цілому та міжнародної туристичної галузі зокрема має і зворотній вплив на країни та регіони, що приймають іноземних туристів. Одним з найістотніших наслідків глобалізації є порушення ціннісно-нормативної системи суспільства, його уніфікація, певною мірою вульгаризація. При цьому саме міжнародний туризм повинен стати одним із найефективніших засобів формування системи загальнолюдських цінностей. Він має сприяти формуванню «єдності світу в його різноманітті». Але, на думку російського вченого В.А. Квартальнова, сучасний туризм поки що не відіграє серйозної ролі у процесі вирішення глобальної задачі людства – формування системи загальнолюдських цінностей [1].

Важливою умовою розвитку індустрії міжнародного туризму є політико-правове середовище, що передбачає наявність певної правової основи, гарантування екологічної стійкості та охорони навколишнього середовища, забезпечення належного рівня безпеки та охорони, розвиток системи охорони здоров'я та гігієни, визнані на державному рівні пріоритети розвитку сфери туризму. Політико-правове середовище країни має забезпечувати належні умови для ведення бізнесу, відповідати системі регулювання міжнародного та внутрішнього туризму з урахуванням наявних міжнародних норм, сприяти спрощенню візових, митних, прикордонних формальностей; забезпечувати належні конкурентні умови.

1. Квартальнов В.А. Иностранный туризм / В.А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 228 с.

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

к.е.н., ст. викладач Кліменко О. В., студентка гр.Ф-11 Маринич Н. В.

Характерною рисою сучасного етапу розвитку світового господарства є інтенсифікація глобалізаційних процесів, невід'ємною складовою яких виступає міжнародна міграція. Міграції є ознакою постійного порушення і відновлення рівноваги в системі соціальних зв'язків, важливим чинником саморегулювання соціальної системи. За останні десятиліття процес міграції став чи не найдинамічнішим явищем у світовому суспільстві.

До найважливіших причин міграції необхідно віднести нерівність умов та можливостей соціально-економічного розвитку країн, а також їхня політична ситуація. Державне регулювання міграції здійснюється з метою стримування потоків небажаних елементів та сприяння особам у яких зацікавлений уряд (кваліфіковані кадри, потребу в яких відчувають всі країни). З початку 2011 року зростає екологічна міграція. Через землетруси, торнадо, потопи та пожежі люди шукають більш безпечніше місце для проживання. Основними умовами яких є чисте повітря, наявність питної води та стабільна екологічна ситуація. Привабливими для мігрантів є також країни, які мають домовленості з країнами сусідами щодо вільного переміщення по їх територіях. Це такі країни як США та країни Євросоюзу.

Регулювання міжнародної трудової міграції розглядають як моніторинг, вироблення і застосування на національному та міжнародному рівнях системи заходів нормативно-правового, адміністративного та соціально-економічного характеру з метою регулювання процесів, обсягів, якісного складу та інтенсивності переміщення або обміну робочої сили для досягнення економічної рівноваги на світовому ринку праці [1].

Серед механізмів регулювання міграції необхідно виділити наступні: Зелена карта (США), Блакитна карта (ЄС) та спеціальні візи для висококваліфікованої робочої сили; спрощена система отримання дозволу на роботу (в Нідерландах вони звільняються від випробувального терміну); введення квот та обмежень, які передбачають вибір певної кількості іммігрантів в залежності від національності та рівня кваліфікації (використовуються в країнах з високим рівнем імміграції таких як США, Канада); активна політика повернення власної кваліфікованої робочої сили за рахунок спеціальних правил отримання роботи особам, які мають історичне або родове коріння приймаючої сторони (Ірландія).

Залучення іноземних дослідників відбувається за рахунок надання грантів на навчання, дослідницьку діяльність особам з науковими ступенями, а також впровадження програм міжнародного співробітництва, у рамках яких

відбуваються обміни, стажування, семінари та конференції за участі молодих та досвідчених науковців. Існують також безліч інших методів, оскільки постійно збільшується рівень міграції та змінюються її причини.

У рамках затвердженої квоти країни, що приймають, діють вибірково, ретельно вишукуючи іммігрантів для допуску в країну. Пріоритет віддається мігрантам, що володіють значним людським і фінансовим капіталом. Освіта, кваліфікація і фінансовий капітал перетворюють таких іммігрантів в потенційно важливе джерело економічного росту країни, яка їх приймає. Тому артисти і художники зі світовим ім'ям, вчені і фахівці, значні бізнесмени, представники рідкісних професій, спортсмени, робітники нових і перспективних галузей звичайно не відчують труднощів з одержанням візи на проживання в країнах, що приймають. США, наприклад, усіяло сприяє притоку великої кількості фахівців з інших регіонів світу. Що ж стосується некваліфікованих робітників, то в багатьох розвинутих країнах їх без особливих проблем за мінімальну оплату наймають для виконання важких, непрестижних, шкідливих видів робіт, від яких відмовляються робітники корінної національності.

Розвинуті держави запровадили політику імміграційного протекціонізму. З початком економічної кризи європейські країни почали вводити квоти, скорочувати кількість довготермінових віз, посилювати жорсткість умов в'їзду мігрантів, активніше порушувати питання повернення трудових мігрантів на батьківщину. Так, наприклад, у Чехії запроваджено програму, відповідно до якої уряд готовий покрити транспортні витрати на зворотню дорогу і виплатити компенсацію у розмірі 500 євро кожному іноземному працівнику за умови його повернення на батьківщину [2]. Варто зауважити, що це сприятиме лише тінізації та корумпованості міграційної системи.

Таким чином, зростання масштабів, переорієнтація векторів міжнародних міграцій вимагають від урядів країн-реципієнтів, донорів та країн транзиту робочої сили більш глибокого вивчення соціально-економічних ефектів, перегляду основних засад і практики управління цим явищем.

1. П'ятковська О.Р. Особливості регулювання міжнародної трудової міграції в умовах світової фінансово-економічної кризи / О.Р. П'ятковська // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vlca/Ekon/2009_30/27.pdf.
2. Драч М. Українські заробітчани можуть відмовитися від чеських грошей на повернення додому / М. Драч // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/1493549.html>.

ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КІОТСЬКОГО ПРОТОКОЛУ

студент Мальована І. О.

Кіотський протокол - міжнародна угода, прийнята 11 грудня 1997 року в Кіото (Японія) як доповнення до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату (РКЗК ООН). Він встановлює граничні обсяги викидів парникових газів основних промислових країн, сумарні викиди яких мають скоротитись у 2008-2012 рр. щонайменше на 5% у порівнянні з рівнем 1990 (базового) року[1]. Для кожної з цих країн Протоколом передбачено свої граничні обмеження (для України - стабілізація на рівні 100%), для деяких країн вони навіть вищі, аніж їх викиди у 1990 р. Окрім того, Протокол передбачає низку зобов'язань щодо прийняття національних заходів у сферах енергоефективності, охорони поглиначів, сільського господарства, тощо.

Кіотським протоколом передбачаються гнучкі механізми щодо зменшення викидів парникових газів шляхом закупівлі відповідних сертифікатів за кордоном: механізм чистого розвитку (CDM) - передбачає співпрацю між країною, яка розвивається, та індустріалізованою країною; торгівля викидами (JET) - передбачає прямий продаж викидів від однієї індустріалізованої країни до іншої; спільне впровадження (JI) - передбачає співпрацю між двома індустріалізованими країнами[1].

Торгівля викидами, яка запроваджується з 2008 р., передбачає передачу так званих частин (одиниць) установленої кількості і у випадку, якщо держава викидає менше встановленої для неї кількості (тобто скорочення викидів парникових газів перевищує її зобов'язання, "квоту"), вона може продати (відповідно купити) частину своїх невикористаних одиниць установленої кількості (вимірюються в тонах еквіваленту двооксиду вуглецю). На сьогоднішній день підписали та ратифікували протокол 187 країн. Україна приєдналася до нього 4 лютого 2004 року. Незважаючи на те що це приєднання супроводжувалося серйозною підтримкою, більша частина вітчизняних підприємств забули про протокол майже на 5 років. Наша країна регулярно «не добирає» достатньо великі об'єми, що дозволяє продавати квоти на викиди парникових газів. В перше в березні 2009 року Японія придбала в Україні право на викид в атмосферу майже 2 млрд тонн двооксиду вуглецю (30 млн квот по 10 EUR за кожною), тобто країна отримала 300 млн EUR за чисте повітря.

Участь у Кіотському процесі відповідає цілям розвитку економіки України. На підставі повномасштабної реалізації норм Кіотського протоколу можна повернути інвестиції в такі національні проекти, як підвищення енергоефективності, використання відновлювальних джерел енергії та палива з

меншим вмістом вуглецю, збереження, відновлення та розведення лісів, уловлювання парникових газів, зменшення викидів парникових газів від сміттєзвалищ та ін. Через торгівлю скороченням викидів парникових газів Україна може залучити від 1 млрд до 10 млрд дол. США, тобто застосування гнучких механізмів може призвести до економічного зростання [2].

У грудні 2012 році термін дії Кіотського протоколу закінчується, що обумовлює необхідність проаналізувати позитивні й негативні наслідки міжнародної угоди, які слід врахувати у майбутніх угодах щодо протидії глобальним кліматичним змінам [3].

Передбачалося, що на 15-тій Конференції сторін Рамкової Конвенції ООН, яка відбулася в Копенгагені у грудні 2009 року, буде розроблена нова міжнародна угода, проте вона фактично закінчилася провалом.

Отже, закінчення терміну дії Кіотських домовленостей обумовлює необхідність розроблення й погодження нової угоди з запобігання глобальним кліматичним змінам. У зв'язку з цим, а також з урахуванням внутрішньої соціально-економічної ситуації, перед Україною стоять два ключових завдання:

1. враховуючи наявність значного потенціалу, сформованого за рахунок скорочення викидів парникових газів, необхідно залучити якомога більше цільових інвестицій на впровадження заходів з підвищення енергетичної та екологічної ефективності, технологічного переоснащення енергетичної галузі, збільшення виробництва альтернативних відновлюваних джерел енергії.

2. максимально врахувати національні інтереси та особливості у переговорному процесі підготовки нової угоди.

1. Кіотський протокол до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_801

2. Туниця Ю.Ю. Екоекономіка і ринок: подолання суперечностей / Ю.Ю. Туниця. - К. : Вид-во "Знання", 2006. - 314 с.

Науковий керівник: доц. Касьяненко В. О.

ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІ АПК УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

асист. Марочко С. С., студент гр. Е-91 Ромашко А. С.

Агропромисловий комплекс є одним із найскладніших комплексів в економіці України. Рівень розвитку АПК є однією з ознак, що характеризує розвиток країни. АПК забезпечує населення продуктами харчування, а промисловість – сільськогосподарською сировиною. Підвищення

конкурентоспроможності цієї галузі є необхідною складовою на шляху до підвищення загального розвитку країни, особливо в сучасних умовах.

Вагомий внесок у дослідження конкуренції та вивчення конкурентоспроможності підприємств АПК зробили вітчизняні та іноземні вчені: І. Герчикова, Ж. Ламбен, М. Портер, Ю. Иванов, А. Юданов та ін. Проте, багато проблем залишаються невирішеними. Серед них такі питання як підвищення конкурентоспроможності підприємств АПК, підвищення якості продукції, вдосконалення інфраструктури та ін.

Метою роботи є визначення ключових проблем підвищення конкурентоспроможності продукції АПК України, а також систематизація заходів щодо підвищення конкурентоздатності вітчизняного АПК на державному та на міжнародному рівнях.

Сучасний рівень розвитку агропромислового комплексу має недостатній рівень та характеризується низкою негативних тенденцій, серед яких, зокрема, такі:

- недоотримання значної частини доходів виробниками сільськогосподарської продукції, що погіршує їх фінансовий стан та і без того незадовільні соціально-економічні умови у сільській місцевості;

- утворення та збільшення негативного сальдо зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією, що спричинить подальше витіснення вітчизняної продукції імпортованою на внутрішньому ринку та ін.

При цьому, головними перешкодами підвищення конкурентоспроможності продукції АПК на міжнародному ринку є:

- недостатня розвиненість та ефективність українських підприємств та інфраструктури АПК. Недоліком є занадто велика кількість дрібних приватних господарств, які поступаються у своїх можливостях великим підприємствам, останні з яких мають більші фінансові, технологічні ресурси та виготовляють продукцію більш високотехнологічну, вищої якості;

- низький рівень сертифікації продукції агропромислового комплексу порівняно з міжнародними стандартами. В сучасних умовах органічна продукція має визначальне значення на шляху до підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств. До того ж подібна продукція характеризується підвищеним попитом. Це стосується не лише продуктів харчування, а й промислової сировини, наприклад, виготовлення органічного палива. В Україні кількість підприємств, які отримали міжнародні сертифікати є занадто низькою. Наприклад, лише 3% м'ясопереробних комбінатів, 34,6% молокопереробних підприємств мають міжнародні сертифікати [1]. Щодо українських сертифікатів, то лише близько їх половини відповідають міжнародним сертифікатам якості;

- складність та висока вартість процесу одержання сертифікатів ISO чи HASSP (від 6 до 18 місяців) [1]. В Україні питання органічної виробництва

не регулюється жодним нормативно-правовим документом. Тобто на українських виробників не накладається жодних зобов'язань щодо маркування свого продукту;

- невідповідність українського експорту попиту іноземних країн на сільськогосподарську продукцію;
- нерозвинена фінансово-кредитна політика та обтяжлива податкова політика;
- недостатній рівень розвитку науково-технічного прогресу. Стан підприємств АПК характеризується обмеженістю та застарілістю технічного оснащення, що значно сповільнює темпи розвитку;
- недостатня підтримка держави;
- після вступу до СОТ виникли ряд певних проблем, які пов'язані з необхідністю покращення інвестиційного клімату, підвищення внутрішніх стандартів продукції.

Вирішення цих питань є необхідним кроком на шляху до досягнення ефективного розвитку, зайняття більш провідних позицій на міжнародному ринку. Важливим є підвищення якості державного фінансування, збільшення дотацій в сферу сільського господарства та АПК, вдосконалення товарної структури експорту продукції, яка б більше відповідала потребам іноземних споживачів. Не менш важливою є адаптація українського законодавства до міжнародних норм; збільшення сертифікації продукції згідно стандартам якості, екологічності та безпечності є одним з найважливіших напрямів розвитку на міжнародному ринку, тому доцільним є прийняття нормативно-правового документу, який би регулював питання органічного виробництва. Взагалі підтримка АПК та стимулювання виробництва державою є пріоритетним напрямом розвитку. Розв'язання зазначених проблем, врахування зарубіжного досвіду дозволить вивести АПК України на новий конкурентоспроможний рівень.

1. Напрями посилення конкурентоспроможності АПК України на європейському продовольчому ринку в умовах розширення зони вільної торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/august08/02.htm???history=0&sample=5&ref=0>

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

студент гр. МК-91 Рибалка М. В.

Актуальним і досить важливим питання є стан економіки України в умовах сучасної фінансово-економічної кризи, а також її посткризове відновлення, за таких обставин Україна має дефіцит коштів Державного

бюджету, та внутрішніх інвестиційних ресурсів, саме тому велика увага приділяється залученню іноземних інвестицій. Основним завданням є залучення іноземних інвестицій в Україну, а в результаті їх накопичення для розвитку та ефективного функціонування економіки країни.

Останнім часом спостерігається помітно позитивна тенденція, яка показує збільшення іноземних інвестицій в Україну. До цього ж важливим фактором є проведення фінальної частини чемпіонату з футболу «Євро-2012», який відіграє важливу роль у підвищенні рівня інвестиційної привабливості країни, а отже дає надію на те, що стан економіки може змінитися на покращення.

Широке коло питань, пов'язаних з дослідженнями в галузі розвитку інвестиційної діяльності, відображено в роботах вітчизняних учених-економістів, зокрема: О. Барановського, І. Бланка, Л. Борщ, В. Волошина, О. Гаврилюка, Г. Козаченко та інші. За кордоном даними питаннями займався А. Маглаперідзе, П. Массе, Дж Кейнс та інші.

Беручи до уваги дослідження Г. Козаченко, вчений розглядав інвестиції з погляду сфери виробництва. Проте не береться до уваги вкладення коштів в об'єкти, що не використовуються як засіб виробництва. А. Маглаперідзе вивчав іноземні інвестиції як економічну категорію розширеного відтворення, що є інструментом для визначення економічного росту. Але в дослідженнях вище перелічених вчених недостатня увага приділена важливому питанню такому, як способи залучення іноземних інвестицій та формування інвестиційної діяльності в економіці України.

Мета дослідження – виявлення проблем залучення іноземних інвестицій в економіку України та шляхів їх вирішення.

За офіційними даними, приріст прямих іноземних інвестицій в Україну в 2011 році склав 4,56 млрд дол США, що на 2,3% менше, ніж у 2010 році. Зокрема, минулого року іноземні інвестори вклали в українську економіку 6,47 млрд дол США, тоді як роком раніше – 5,68 млрд. Отже, обсяг ввезених в Україну прямих іноземних інвестицій на початок цього року досяг 49,36 млрд дол США, або 1084,3 дол США на душу населення [1].

Обсяги залучення в Україну іноземних ресурсів залежать від того, які вигоди хоче отримати власник ресурсів і з якою мірою ризику. Правильне розпорядження міжнародними інвестиційними ресурсами в Україні залежить від того, яка поставлена мета використання та функціонування конкретних інвестиційних проєктів, яка вартість цих ресурсів, та які терміни надання.

У нашій країні існує низка проблем, які перешкоджають ефективному залученню іноземних інвестицій:

- 1) відсутність відповідного інвестиційного клімату;
- 2) нестабільність політичної ситуації;
- 3) недосконалість ринкового механізму;

- 4) відсутність зацікавлених партнерів;
- 5) нестача привабливих інвестиційних проєктів;
- 6) недосконалість податкової системи;
- 7) відсутність дієвої системи страхування інвестицій;
- 8) надвисокий рівень інфляції [2, с. 66].

Ефективне функціонування інвестиційних проєктів за підтримки держави має бути здійснено між національними або ж міжнародними кластерами, які працюють в одному товарно-грошовому напрямку.

Для збільшення обсягів і ефективного використання іноземних інвестицій, необхідно застосувати такі заходи:

- 1) розвиток інвестиційного ринку та інвестиційної інфраструктури;
- 2) створення умов які сприятимуть появи нових партнерів (надання іноземному інвесторові права оренди на земельну ділянку, (а не права власності) під розміщення підприємства з іноземним капіталом на вигідний для нього термін, налагодження функціонування системи механізмів державно-приватного партнерства);
- 3) оптимізацію податкових ставок і кількості податків;
- 4) створення надійної законодавчої системи страхування та перестраховання інвестиційних ризиків, вільний вихід страхової компанії на міжнародні страхові ринки, створення системи, яка буде гарантією стабільного і довгострокового фінансування інвестиційних проєктів [3].

Отже, реалізація зазначених заходів має сприяти створенню партнерських взаємин української держави із зарубіжними інвесторами, покращення якості економічного розвитку та зростання, а також більш повній реалізації внутрішнього ринкового потенціалу.

1. Державна служба статистики України[Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Худавердієва В. А. Стратегія залучення іноземних інвестицій в економіку України // Фінанси України. - 2010. - № 6. - С. 62 - 71

3. Малий І. Й. Іноземні інвестиції: Зарубіжний досвід стимулювання. Шляхи залучення в економіку України. - К.: Вид-во НДФІ, 1999. - 45 с.

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ГАЛУЗІ АПК У СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

студентка гр. Е-91 Старостенко Т. С.

Входження економіки України до світового економічного простору, участь вітчизняних виробників у конкурентній боротьбі на міжнародному ринку надає нового змісту процесу інтеграції між ланками національної економіки. Розрив виробничо-господарських зв'язків, які існували в

агропромислового виробництва до реформування аграрного сектора економіки, виступає однією з причин кризових явищ в агропромисловому комплексі України.

Створення нових організаційно-правових форм агропромислового виробництва на основі міжгосподарської та міжгалузевої інтеграції дозволяє суттєво підвищити економічну ефективність як окремого підприємства, так і галузей економіки, які пов'язані з аграрною сферою.

Дослідженням даної проблеми займалися такі вітчизняні вчені як В. Галушка, Й. Завадський, А. Кредісов, Г. Лук'яненко, О. Онищенко, Б. Пасхавера, П. Саблук, В. Трегобчук, О. Шпичак, В. Юрчишин та ін.

Метою роботи є дослідження теоретичних аспектів розвитку інтеграційних процесів в АПК та визначення проблем розвитку агропромислової інтеграції.

В економічному словнику агропромислового комплексу записано, що агропромислова інтеграція є процесом зближення і поєднання галузей сільського господарства і промисловості, що веде до органічного синтезу цих важливих сфер суспільного виробництва і праці, їх гармонійної соціально-економічної єдності [1, с. 12].

Доцільність аграрно-промислової інтеграції обумовлена цілим рядом чинників, серед яких: усунення розбалансованості між сільським господарством і промисловістю, що досягається завдяки поєднанню виробництва, зберігання і переробки сільгоспсировини та реалізації готової продукції; зниження розміру податку на додану вартість; зменшення втрат продукції при її проходженні по технологічному ланцюгу, що досягається завдяки зменшенню часу перебування товару на проміжних етапах; підвищення ступеня переробки аграрної продукції та її якості; поглиблення спеціалізації господарств; зменшення ризику і невизначеності в умовах конкурентної боротьби [2].

Для України вважалося б помилкою недооцінювати значення спільної аграрної політики ЄС. Сфера та механізми її діяльності зачіпають досить важливі проблеми, такі як стимулювання, модернізація виробництва, формування та розширення нових ринків, інтеграція в систему світового сільського господарства. Проте не варто переоцінювати переваги спільної аграрної політики з огляду на такі причини: політика, подібна до єдиної аграрної політики ЄС, стала б для України недопустимо дорогою з огляду на проблеми формування бюджету; відкриття аграрного ринку України призведе до втрати вітчизняними виробниками своїх позицій на користь поставок з ЄС; перетворення структури аграрного сектора є адміністративно складним процесом; важливими проблемами, які необхідно вирішувати в процесі реалізації Україною інтеграційної стратегії, виступають адаптованість сільських жителів до нових умов, а також підвищення рівня їх

освіти та соціального захисту; перешкодою для інтеграції аграрної політики України в загальноєвропейську є також те, що в Україні роль сільського господарства у створенні ВВП є значно більшою, ніж у країнах ЄС.

Враховуючи проблеми, які постали перед Україною, щодо агропромислової інтеграції у світове господарство, слід вирішити, на нашу думку, наступні завдання:

- ✓ схвалити основні положення науково-методологічного та організаційно-економічного забезпечення інтеграційних процесів в АПК;

- ✓ забезпечити формування агропромислових структур відповідно до ринкових умов із врахуванням традицій та досвіду вітчизняної господарської системи та закордонних напрацювань;

- ✓ сприяти формуванню в Україні такого середовища, яке вимагає від держави спрямовувати аграрну політику на концентрацію виробництва, кооперацію і інтеграцію в системі «виробник – переробник – торгівля»;

- ✓ створити єдиний економіко-правовий простір, що передбачає опрацювання узгодженої системи господарського законодавства та вдосконалення організаційно-економічних відносин між підприємствами різних галузей;

- ✓ формування нових, більш адаптованих до вітчизняних реалій інтеграційних структур.

Використання протекціоністських інструментів аграрної політики може принести деякі позитивні результати в короткостроковому періоді, але в майбутньому, як правило, такі заходи можуть знизити продуктивність та послабити конкурентоспроможність. Тому потрібно надати пріоритет більш активному співробітництву України із СOT, що полегшить інтеграцію до світової економіки, стимулюватиме лібералізацію торгівлі та в кінцевому підсумку посилить конкурентну позицію українського сільського господарства.

1. Экономический словарь агропромышленного комплекса // А.В. Крисальный– К.: Урожай, 1986. – 336 с.

2. Гоголя О.П. Інтеграційні процеси в сільськогосподарських підприємствах / О.П. Гоголя // Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання. – К. : ІАЕ. Т. 2. – 2001. – С.267–271.

Науковий керівник: ст. викладач Кліменко О. В.

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

студент Товкус О. І.

На початку XXI сторіччя основні показники діяльності ТНК (прямі закордонні інвестиції, активи, валовий продукт, експорт і продажі закордонних філій) збільшуються більш швидкими темпами, ніж експорт і ВВП країни. При цьому зростання могутності ТНК досягається за рахунок прямих закордонних інвестицій: 1 USD вкладених прямих закордонних інвестицій (ПЗІ) призводить до збільшення активів ТНК на 3,81USD, продажів – на 2,66 USD.

В останні роки відбулася істотна зміна інвестиційної стратегії ТНК: основні потоки ПЗІ (більше 80%) тепер спрямовуються на фінансування операцій по злиттю і поглинанню. ТНК воліють не створювати нові виробничі потужності за кордоном, а купують уже діючі підприємства, які уже випускають продукцію і мають свою частку на національному ринку. Ця стратегія дозволяє ТНК у найкоротший термін і при відносно невеликих витратах вийти на ринок приймаючої країни.

Нова стратегія ТНК нівелює основні позитивні наслідки залучення прямих закордонних інвестицій для приймаючої країни, тому що купівля ТНК місцевої компанії може і не супроводжуватися передачею новітніх технологій, значним збільшенням робочих місць і зростанням експортних поставань. Можливий навіть зворотний ефект, пов'язаний з ростом імпорту через те, що в більшості випадків ТНК віддають перевагу купівлі за трансфертними цінами комплектуючих і сировини у своїх виробничих структурах за кордоном.

Глобалізація міжнародної інвестиційної, торговельної та виробничої діяльності сприяла зміцненню ринкової влади ТНК, дозволила їм отримати монопольний контроль над ринком.

З іншого боку, можливості національного уряду щодо регулювання діяльності філіалів ТНК, є обмеженими. Це обумовлено двома чинниками: наявністю у ТНК (завдяки значним фінансовим ресурсам та можливості створення новітніх технологій) конкурентних переваг стосовно місцевих компаній та значним тиском на уряд з боку могутніх міжнародних економічних організацій – МВФ і СОТ. Відмова від співробітництва з переліченими установами призводить до економічної ізоляції країни.

Отже, у цій ситуації вихід може бути знайдений лише у тому випадку, якщо буде введено наддержавне регулювання діяльності ТНК, яке б враховувало й інтереси країни.

Науковий керівник: ст. викладач Вернидуб Н. О.

ДОСВІД РОЗВИТКУ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

к. е. н., ст. викладач Троян М. Ю., студент гр. Ф-91 Сокур А. О.

Світовий досвід більшості країн показує, що однією з основних проблем у сфері пенсійного страхування є фінансове наповнення відповідних пенсійних інститутів та підвищення розмірів пенсійного забезпечення громадян. У багатьох європейських країнах відбувається процес "старіння" населення, зростає частка осіб пенсійного віку, відповідно збільшується навантаження на працездатних громадян, посилюється фінансовий тиск на державні бюджети, оскільки пенсійні фонди неспроможні повністю забезпечити потреби національних пенсійних систем.

У зв'язку з цим майже всі країни з розвинутою ринковою економікою почали здійснювати пенсійні реформи, щоб підтримати високий рівень життя пенсіонерів і виконати вимоги Міжнародної організації праці щодо соціальних стандартів для даної категорії громадян. Їх реалізація займає досить тривалий період.

Основними результатами пенсійних реформ, проведених у країнах Західної Європи в II половині XX ст., стали: законодавче підвищення пенсійного віку – в більшості з них до 65 років для чоловіків і жінок, пропорційний розподіл пенсійних внесків між роботодавцями і працівниками – 50% на 50%, удосконалення функціонування солідарних пенсійних програм. Проте найхарактернішою ознакою реформування національних пенсійних систем було запровадження накопичувального пенсійного страхування, яке стало необхідною складовою їхньої державної пенсійної політики.

Майже в усіх західноєвропейських країнах пенсійний вік встановлено на рівні 65 років. У Франції він тривалий період був на рівні 60 років, і тільки наприкінці 2010 р. державні законодавчі органи підвищили його до 62 років. Як відомо, пенсійний вік у розвинутих країнах вищий, ніж у нас. Але проведені дослідження і статистичні дані показують, що і тривалість життя у них також вища. У Європі середньостатистичний громадянин живе 75,5 року. У Великобританії жінки живуть приблизно 81 рік, а чоловіки – 75 років, у Франції середня тривалість життя становить 74,7 року. З урахуванням негативних демографічних тенденцій і того, що старіння населення, як показують прогнози розрахунки зарубіжних фахівців, у найближчій перспективі триватиме, уряди більшості країн Західної Європи передбачають і надалі підвищувати пенсійний вік. Так, Ісландія вже підвищила пенсійний вік для своїх громадян до 67 років, інші ж країни планують це зробити трохи пізніше [2, с. 24].

Щодо накопичувальних пенсійних програм, то у них ключова роль відводиться працюючим громадянам, які є платниками пенсійних внесків, і розмір їх пенсій прямо залежить від величини сплачених страхових внесків. Принципи пенсійного страхування мають стимулювати працездатне населення брати активну участь у даних пенсійних системах, оскільки вони передбачають ще й одержання інвестиційного доходу, який залежить від того, в які інвестиційні проекти вкладалися пенсійні активи платників страхових внесків [1, с. 72, 73].

Характерною ознакою для більшості країн є однаковий розподіл страхових пенсійних внесків з державного пенсійного страхування в солідарній системі. У Німеччині вони розподіляються однаково – по 9,95% між роботодавцями і працівниками, у Великобританії та Франції роботодавці платять трохи більше, ніж працівники, в Ірландії та Іспанії розміри страхових пенсійних внесків роботодавців у кілька разів перевищують платежі працівників. У Нідерландах страхові внески працівників у кілька разів перевищують розміри страхових платежів роботодавців. Загальна тенденція свідчить про вирівнювання розмірів страхових платежів між роботодавцями та працівниками в даних країнах.

У накопичувальні пенсійні програми працівники в більшості випадків самостійно сплачують страхові пенсійні внески із своїх доходів. Від величини здійснених відрахувань залежатиме розмір їхньої трудової пенсії. У західноєвропейських країнах другий рівень національних пенсійних систем є обов'язковим для працездатного населення. Третій рівень, який дає змогу громадянам пенсійного віку одержати ще один вид пенсії, також формується на добровільних засадах.

Сьогодні необхідність запровадження системи накопичувального пенсійного страхування визнано майже всіма західноєвропейськими країнами. Накопичувальні пенсійні програми створюють умови для того, щоб держава зосередилася на пенсійному забезпеченні найменш захищених верств населення, вони ліквідують необхідність надмірного збільшення державних соціальних програм, що дуже важливо за умов фінансової кризи [1, с. 75, 78].

1. Рудик В. Розвиток системи пенсійного забезпечення в західноєвропейських країнах / В. Рудик // Економіка України. – 2011. – № 10. – С. 71-81.
2. Сальникова Т. Пенсійне забезпечення: світовий досвід / Т. Сальникова // Вісник пенсійного фонду України. – 2008. – №7. – С. 22–29.

АЗІАТСЬКИЙ ДРАКОН ТЕХНОЛОГІЙ FOXCONN

ст. викладач **Троян М. Ю.**, студентка гр. Ф-91 **Барикіна Т. І.**

Foxconn є торговою назвою тайванської фірми *Hon Hai Precision Industry Co.* *Foxconn* є найбільшим виробником електроніки та комп'ютерних компонентів в усьому світі і, в основному, виробляє їх за контрактами для інших компаній. Серед них корпорації *Apple*, *Intel*, *Microsoft*, *Hewlett-Packard* та багато інших [4].

Вперше стало відоме ім'я китайського «контрактного виробника» *Apple* – *Foxconn* після обурливої статті про жажливі умови виробництва та оплати праці працівникам.

Foxconn – колосальне підприємство, чії обороти в півтора рази перевищують обороти замовника (*Apple*).

Підприємство публікує такі дані про власні активи:

- 920 000 працівників;
- валовий дохід: 110 мільярдів доларів (2010 р.);
- чистий прибуток: 2.2 мільярда доларів (2010 р.);
- 12 виробничих потужностей в 9 містах Китаю; інші фабрики у: США, Японії, Великобританії, Чехії, Угорщині, Бразилії, Мексиці, Індії, В'єтнамі, Росії;
- повний перелік замовників і виробленої продукції тримається в найсуворішому секреті; замовники, які відомі: *Apple*, *Sony*, *Microsoft*, *Amazon.com*, *Intel*, *Dell* і *Hewlett-Packard*, *IBM*, *Nokia* і *Motorola* [3].

Hon Hai Precision Industry вдавалося приховувати свої справжні масштаби до останнього часу.

Foxconn заявила про намір замінити в найближчі три роки частину своїх працівників на 1 млн. роботів. В даний час штат *Foxconn* в Китаї налічує близько 920 тис. робочих і лише 10 тис. роботів, але вже в наступному році на заводах корпорації буде до 300 тис. роботів, а до 2013 р. їх число перевищить 1 млн. [1].

На сьогодні компанія розширює свої кордони.

У 2010 році відбулося відкриття заводу в Росії. Зараз завод займає орендовані площі в Шушарах, будівництво власної будівлі призупинено. Початковий обсяг інвестицій в спільний проект (з *Hewlett-Packard*) оцінювався в 50 млн. дол. За попередніми оцінками, компаніям вдалося витратити на проект дещо менше, але яку саме суму вдалося зекономити, не розголошується. Підприємство має намір випускати до 40 тис. комп'ютерів на місяць. Продукція заводу розрахована в першу чергу на російський ринок, проте *HP* і *Foxconn* зацікавлені в експорті комп'ютерів в Польщу, Скандинавію, країни Прибалтики та Східної Європи. У ці країни набагато

простіше вести поставки з Росії, ніж з Китаю, де знаходяться заводи *Foxconn*, відзначають в компанії.

У вересні *Foxconn* заявив про плани щодо інвестування у \$1,5 млрд. в новий проект на сході Китаю. Буде створено завод з виробництва компонентів сонячних батарей [2].

Отже, азіатська економіка стає все більш потужнішою. Захід сьогодні (включаючи Росію) абсолютно не в змозі протистояти *Foxconn*. Жоден із методів швидкого виробничого зростання, задіяних Террі Гу на своїх підприємствах, не працює в західних країнах щонайменше останні років 50. Ця компанія має всі шанси завоювати головне становище виробника електроніки в світі [3].

1. Дементьев О. О. Початок "глобальної автоматизації" / О. О. Дементьев [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
2. Завод Foxconn, один из крупнейших корпораций мира [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dv-reclama.ru/dvbussines/atr/detail.php?blog=tauyvan&post_id=11016
3. Голубицький С. Через 20 років китайський дракон технологій підкорить світ [Електронний ресурс] / Сергій Голубицький // Бізнес-журнал. – Режим доступу: http://aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=1937
4. Wikipedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki/Foxconn>

АНАЛІЗ НАСЛІДКІВ ЧЛЕНСТВА В СОТ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

студент гр. Мк-91 Шипіль А. С.

Останнім часом однією з передових тем економічного життя українців є аналіз наслідків вступу України до СОТ. Після майже 4 років членства українська економіка підраховує втрати, що зумовлює необхідність більш ретельного та виваженого аналізу існуючих переваг та недоліків функціонування України у складі СОТ.

Вивченню даного питання приділяється велика увага у працях зарубіжних і українських вчених, серед яких Андрійчук В., Петрова Г.Є, Макогон Г.С, Хаджинов І.В, Рут Ф., Холопов В. та ін. Однак, й досі не розв'язаними залишаються питання, пов'язані з аналізом доцільності членства України в СОТ, існуванням позитивних та негативних наслідків такого членства, що має враховуватись при розробці подальшої стратегії розвитку національної економіки в умовах міжнародної інтеграції.

Метою дослідження є виявлення наслідків приєднання України до СОТ та запропонування шляхів успішного використання статусу членства у міжнародній економічній організації.

На даному етапі, опираючись на роботи вітчизняних та зарубіжних

дослідників можна виділити недоліки та позитивні моменти після входження України в СОТ. За оцінками Уряду України, котрі були зроблені напередодні вступу, членство в СОТ повинно було принести помітні зрушення та нові можливості для економіки, особливо для горно-металургійного комплексу та хімічної промисловості.

По-перше вступом до СОТ Україна домоглася зниження мита на поставку своїх товарів і відкрила для себе ринки 150 країн-членів СОТ, але одразу ж знизила або скасувала мита на імпорتنі товари, у результаті чого:

- за три роки постраждав ринок вітчизняних автомобілів;
- постраждав агропромисловий комплекс, особливо продовольча група;
- деревообробний ринок країни знаходиться в підвішеному стані;
- українські виробники м'яса відмовились в нерівних умовах з гравцями Європи та США;
- падіння обсягів продажу в легкій промисловості.

Всі ці негативні наслідки утворились через те що, в Україну ввозяться товари, що могли б виготовлятися національними виробниками.

Для того, щоб вирішити ці проблеми, необхідно застосувати такі шляхи вирішення:

- щоб допомогти українському ринку вітчизняних автомобілів необхідно добитись на переговорах з членами СОТ відновлення митної ставки на імпорт авто з 10% до 25%;
- задля процвітання агропромислового комплексу необхідно переглянути мита і скасувати квоти на ввезення в Україну цукру (потенціал цукрової промисловості в країні дозволяє забезпечити її вдосталь);
- відмінити нульову ставку мита на ввіз імпоротної деревообробної сировини;
- запропонувати членам СОТ повністю ліквідувати експортні дотації та субсидії на сільгосппродукції в усьому світі.

Однак, членство в СОТ для України має і позитивні наслідки. Від вступу до СОТ виграти змогли лише виробники конкурентної продукції. В агропромисловому секторі відзначається позитивна динаміка виробництва олійних культур – насіння соняшнику, ріпаку та соняшникової олії. За ці три роки Україні вдалося стати дійсно світовим гравцем завдяки відкриттю нових ринків, вона займає третє місце в світі по виробництву соняшникової олії.

Але ж причина позитивного впливу на галузь в тому, що не було зустрічних мит на експорт продукції. Крім того, на експортну галузь ще до вступу до СОТ хлинули інвестиції, виробництво було модернізовано, і з відкриттям ринків галузь виявилася готова конкурувати на світових ринках.

Проблема конкуренції – також дуже важлива для України. Так для виноробної галузі світові ринки виявились недосяжними, адже там

встановлені більш жорсткі вимоги до продукції, в тому числі по сертифікації та технологічним стандартам, не дивлячись на знижені мита на готову продукцію та сировину, як і для соняшникової олії.

Таким чином, можна зробити висновок, що не дуже сильні країни мають дуже малий вплив на СОТ, і, не зважаючи на заявлену ціль – допомога країнам, що розвиваються, - розвинуті країни концентруються, насамперед, на своїх комерційних інтересах, у зв'язку з чим українське членство має значну кількість негативних наслідків для вітчизняної економіки.

Для подальшого успішного використання статусу членства країни у СОТ зусилля Уряду та бізнесу мають бути зосереджені на реалізації наступних перспективних заходів:

- вжиття подальших заходів із сприяння експорту вітчизняної продукції на зовнішні ринки, розроблення законопроекту щодо фінансової підтримки експорту (експортне страхування та кредитування);
- розширення номенклатури товарів українського експорту за рахунок
 - збільшення поставок високотехнологічної продукції;
 - налагодження широкої інформаційної системи у сфері зовнішньої торгівлі та стимулювання малого та середнього бізнесу до експортної діяльності.

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

РОЗДІЛ 2 ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

ДЕТЕРМІНАНТИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ

к.е.н., доц. Брюханов М. В., студент гр. М-91 Шаванов А. С.

Оскільки проведення професійного тренінгу не є безкоштовним, то його можна охарактеризувати як інвестиції в людський капітал. До речі, джерелом інвестицій можуть бути як кошти підприємства, так і кошти самого працівника.

Сучасні дослідження свідчать, що проведення перекваліфікації є більш необхідним для фірм, що впроваджують інновації або працюють за своєю власною технологією. І це є цілком логічним, бо великі підприємства мають більш можливостей та коштів для проведення перекваліфікації своїх працівників. Вплив на ймовірність проведення тренінгу має навіть такий фактор, як потужність профспілкового руху на підприємстві. Науковцями відзначається, що присутність профспілкового руху переключається з скорочення часу тренінгу приблизно на шість годин в розрахунку на одного працівника. Підприємства з більш високим рівнем середньої заробітної плати мають перевагу і за проведенням перекваліфікації. Оборот коштів підприємства теж має позитивне значення на ймовірність проведення тренінгу. Але деякі моделі людського капіталу вказують на негативний взаємозв'язок. Місцевий рівень безробіття позитивно впливає на підвищення кваліфікації. Чим вище безробіття, тим простіше буде організувати проведення перекваліфікації, тим більше в цьому буде зацікавлений сам працівник. Присутня також статистично підтверджена кореляція між середнім віком працівника та ймовірністю проведення перекваліфікації. Чим молодше працівник, тим більш ймовірним є проведення тренінгу. Важливий фактор і статус роботи: чим відповідальніше посада працівника, тим більш ймовірним є його професійний тренінг. Галузь підприємства також має вплив на ймовірність проведення перекваліфікації. Використовуючи інформацію опитування BEEPS 2008, ми також переконуємося в цьому.

У нашому дослідженні ми використовували інформацію опитування BEEPS 2008 (Business Environment and Enterprise Performance Survey). Оцінили емпірично важливість наступних «детермінантів тренінгу»: розмір міста, у якому розташоване підприємство; розмір підприємства; форма власності підприємства, прибуток фірми, рівень конкуренції у галузі, рівень інновацій на підприємстві, кількість новоприйнятих працівників, рівень освіти в урахуванням спеціальності тощо.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

к.е.н., доц. Бутенко В. М., студентка Дудченко Є.

Важливим джерелом впливу на підприємницьку діяльність суб'єктів господарювання й економіку країни в цілому є інвестиційна політика. Завдяки їй держава безпосередньо впливає на темпи обсягу виробництва, на розвиток НТП, на зміну структури суспільного виробництва і вирішення багатьох соціальних проблем. Створення привабливого інвестиційного клімату – складне питання, яке необхідно вирішувати в комплексі соціально-економічних та політичних проблем. За результатами аналізу інвестиційної діяльності регіонів України по загальному рейтингу інвестиційної привабливості Сумщина займала 22 місце. Разом з тим, економічний потенціал області по обсягах промислового і сільськогосподарського виробництва, доходів та видатків місцевих бюджетів та інших економічних показниках відносить Сумську область в так звану групу «основного масиву» – на 13 місце.

Проведений аналіз показав, що надходження іноземного капіталу в економіку області у 2009 році становило майже 79,4 млн. доларів США прямих іноземних інвестицій, що у чотири рази більше запланованого показника та вдвічі більше, ніж у 2008 році. На 01.01.2010 загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, внесених в економіку області, становить 225,6 млн. доларів США, що на 42,8 % більше показника минулого року та складає 191,9 дол. США на одного мешканця області. Загалом прямі іноземні інвестиції вкладені у 171 підприємство області.

Упродовж 2005-2010 років спостерігається підвищення інвестиційної активності. В області працюють 165 підприємств з іноземними інвестиціями з 40 країн світу. З 2005 року в регіон надійшло майже 170 млн. дол. США, що на сьогодні становить близько 80% загального обсягу прямих іноземних інвестицій, внесених в економіку Сумщини за цей період. Успішними прикладами таких інвестиційних проєктів є:

відкриття нової лінії з виробництва шоколаду "Milka" та "Корона" і фасування кавових міксів Jacobs швейцарською компанією ЗАТ "Крафт Фудз Україна" (Швейцарія);

- виробництво стінового клінкеру ТОВ "Керамейя" за участю іноземного інвестора компанії Horizon Capital (США);

- створення "Соснового спа-курорту Буймерівка 1936" інвестором з Індії Vaishali Group;

- виробництво пакувальних матеріалів ЗАТ "Технологія" (Нідерланди) та ТОВ "ГУАЛА КЛОЖЕРС УКРАЇНА" (Італія);

- пошив взуття ТОВ "Теско Індастрі" (Італія);
- виробництво будівельних матеріалів ТОВ "Укрросгіпс" (Росія);
- виробництво будівельних матеріалів ЗАТ "Слобожанська будівельна кераміка" (Австрія).

Приріст сукупного обсягу іноземного капіталу склав 67,7 млн.дол. США. Збільшення іноземного капіталу відбулося переважно за рахунок внесків інвесторів у підприємства машинобудівної (63,0 млн. дол. США), харчової (10,0 млн. дол. США) та легкої промисловості (2,0 млн. дол. США), у виробництво будівельних матеріалів (0,5 млн. дол. США). У зв'язку з реалізацією нових інвестиційних проектів у регіоні зазнав змін галузевий розподіл іноземних інвестицій. Стала більш ваговою в обсягах іноземного інвестування сфера металургійного виробництва та легка промисловість, що раніше не інвестувалася.

Аналіз географічної структури інвестиційних потоків свідчить, що країни СНД відрізняються низькою інвестиційною активністю на Сумщині, майже всі інвестиційні кошти припадають на інші країни світу. До п'ятірки основних країн-інвесторів, на які припадає більше 92% загального обсягу прямих інвестицій, входять Кіпр – 135,8 млн.дол. США (60,2% до загального підсумку), США – 28,5 млн.дол. США (12,7%), Нідерланди – 22,5 млн.дол. США (10,0%), Сполучене Королівство Великобританії – 15,4 млн.дол. США (6,8 %), Франція – 6,2 млн.дол. США (2,8%). У регіональному розподілі іноземного капіталу зміни не відбувалися. На Сумщині провідні місця за обсягами прямих іноземних інвестицій продовжують займати міста Суми – 157,0 млн. дол. США (69,6% від загального обсягу) та Шостка – 19,1 млн.дол. США (8,5%), райони – Тростянецький – 26,4 млн. дол. США (11,7%) та Глухівський – 15,7 млн.дол. США (7,0%).

Здійснивши аналіз інвестиційної діяльності в Сумській області ми виокремили основні проблеми, які необхідно усунути, щоб сформувати привабливий імідж області для залучення іноземних інвестицій:

1. Відсутність інвестиційного портфеля, що відповідає міжнародним критеріям.
2. Недостатня поінформованість громадськості про пріоритети в розвитку економіки області та форми державної підтримки.
3. Розвинутий нецивілізований монополізм на майно, послуги та ресурси, що не створює конкурентне середовище і безпеку бізнесу.
4. Непрозорість тендерів та приватизаційних процесів в області.
5. Незначна кількість менеджерів, спроможних працювати з іноземними інвесторами.

У роботі з зовнішнім інвестором повинна бути також врахована мотивація інвестора, що дозволяє встановити діалог взаєморозуміння і, таким чином, знайти вірні підходи до процесу інвестування.

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ РИНКУ ПІРАТСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ

студентка гр. ІТ-01 Барбіна А.

Піратська продукція – це продукція програмного забезпечення, яка виготовлена без ліцензії та використання якої є порушенням прав інтелектуальної власності.

Така продукція розповсюджується у великій кількості по всьому світу щодня, але на жаль в Україні ця проблема є особливо гострою. За даними Міжнародної асоціації виробників програмного забезпечення (IBSA), Україна посідає 7 місце в світі за рівнем піратства, що становить 86 %.

Основними причинами розвитку ринку піратської продукції є:

1. Висока ціна оригінальних ліцензованих товарів. А також впевненість користувачів, що ціна на легальну продукцію є дуже завищеною.

2. Піратська продукція є легко доступною, коли в той же час через фрагментацію ринків або обмеження імпорту закордонних товарів, легальна продукція стає менш доступною. В такому випадку пошук інших джерел є зрозумілим.

3. Більшість користувачів навіть не замислюється над тим, яку саме продукцію вони використовують: чи то справді високоякісну ліцензійну, чи то піратську підробку.

Виникає питання, чи потрібно боротися з поширенням піратської продукції? Звичайно, що можна залишити все як є, адже неоригінальні товари не набагато поступаються в якості фірмовим програмам, а ціна дійсно в десятки разів нижче.

Молодих ІТ- спеціалістів, в такому випадку хвилює одна проблема – піратська продукція може бути гальмом для розвитку ринку вітчизняного виробника. Адже наші розробки будуть неконкурентоспроможними за таких обставин. Як результат, відсутність зацікавленості серед молодих спеціалістів розвивати український ринок програмного забезпечення.

А у випадку, коли авторські права порушуються з метою отримання прибутку, державним інтересам наноситься збиток у вигляді несплати податків.

Шляхи подолання цієї проблеми такі:

1. На даний момент діє такий проект як BASCAP (Business Action to Stop Counterfeiting and Piracy - Бізнес проти контрафактної продукції та піратства). Основна ціль цього проекту інформувати населення про проблему піратства та які наслідки нас можуть чекати в результаті використання такої продукції.

2. Регулювання цінової політики на програмне забезпечення, що має на меті полегшення процедури оплати, виховування порядності серед користувачів та в той же час створення доданої вартості.

3. Дія влади за допомогою громадянських та кримінальних мір покарання. Якщо Україна вирішила рухатися до Європи, то вона повинна мати конкурентоспроможну економіку, яка будується на інноваціях, що є надійно захищеними як інтелектуальна власність нації.

Науковий керівник: ст. викладач Вернидуб Н. О.

ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ УКРАЇНИ

асист. Домашенко М. Д., студентка Ізощенкова І. М.

Діяльність фондів венчурного інвестування є порівняно новою для українського інвестиційного бізнесу і стало можливим після прийняття Закону України "Про інститути спільного інвестування" N2299-III від 15.03.01 р. Достатньо відоме у світі венчурне фінансування має деякі відмінності порівняно із традиційними формами фінансування.

Іноземні інвестори венчурного капіталу досліджують довгострокові перспективи підприємства, в яке вкладають кошти. Практика венчурного фінансування передбачає інвестування як шляхом придбання акцій (паїв) компаній, так і шляхом кредитування підприємств. Процес інвестування передбачає залучення інвесторів у безпосереднє управління виробничим процесом, прийняття важливих рішень. Фірма, що отримує венчурне фінансування, стає акціонерною компанією закритого типу, акції якої належать – її засновникам та інвесторам венчурного капіталу.

Переваги венчурного фінансування полягають у тому, що створювані невеликі фірми мають доступ до фінансових ресурсів, а також можливість консультацій з питань виробництва, фінансів, управління персоналом, чим забезпечуються гнучкість в управлінні та швидкість прийняття рішень. Венчурний капітал традиційно орієнтується на малі та середні підприємства, віддаючи перевагу приватним компаніям і спільним підприємствам. Пріоритетними для венчурного капіталу є галузі, продукція яких має значний внутрішній ринок збуту, та такі, що не залежать від імпорту. Наявність експортного потенціалу підвищує привабливість підприємства, але не є суттєвим чинником інвестицій [1].

Процес становлення і розвитку венчурного бізнесу на певному етапі вимагав створення професійних організацій. Вони стали виникати як некомерційні асоціації. Спочатку створювалися національні асоціації, серед яких найстарішою є Британська асоціація венчурного капіталу (BVCA), що

заснована у 1973 році. Європейська асоціація венчурного капіталу (EVCA), що заснована у 1983 році 43 членами, зараз нараховує 320. За останні 15 років EVCA розробила різноманітні професійні стандарти, провела навчання більше 500 венчурних капіталістів, опублікувала глибокі маркетингові дослідження і організувала низку великих конференцій [2].

У травні 1998 року в Україні за пропозицією Європейської асоціації венчурного капіталу (EVCA) при УАІБ відкрито секцію венчурного капіталу, основне завдання якої - сприяти розвитку венчурного інвестування в Україні.

Позитивним кроком на шляху розвитку сфери спільного інвестування стало прийняття змін до Закону України «Про ІСІ», які дозволили фізичним особам бути учасниками венчурних ІСІ. Щоправда, фізична особа може бути учасником венчурного фонду виключно за умови придбання цінних паперів такого фонду на суму не менше ніж 1500 мінімальних заробітних плат. (ч.17 ст.4). В даному випадку участь в ІСІ ставиться в залежність від суми придбаних особою цінних паперів.

Найпривабливішими сферами венчурного інвестування в Україні є будівництво, переробка сільгосппродукції, харчова промисловість, роздрібна торгівля, в той час, як у країнах ЄС і в США – це інвестиції в інновації. Венчурні фонди в Україні використовуються для оптимізації управління активами фінансово-промислових холдингів та зниження податкового навантаження, тоді як венчурне інвестування у світі залишається одним із найважливіших джерел капіталу для компаній, швидкий ріст та розвиток яких постійно потребує додаткових зовнішніх інвестицій (як правило, це підприємства малого та середнього бізнесу).

Вітчизняні венчурні ІСІ в класичному розумінні цього слова далекі від таких, оскільки виступають переважно механізмом оптимізації оподаткування. У зв'язку з цим актуальним є створення якісно нової моделі венчурного ІСІ, що дозволить Україні вирішити проблеми соціально-економічного розвитку, "підняти" вітчизняну науку, залучити інвестиції. Одна з основних причин реєстрації за кордоном значної кількості фондів прямих і венчурних інвестицій – наявність вже готової та добре відпрацьованої юридичної конструкції, типу LP. Інша причина полягає в уникненні подвійного оподаткування доходів від діяльності венчурного фонду. Разом з тим, наприклад, законодавство Франції, Великобританії та інших країн досить розвинене для створення власних венчурних компаній.

1. Рязанова Н.С. Міжнародні фінанси: Навчально-методичний посібник. – Київ: Вид-во КНЕУ, 2001;
2. Українська асоціація інвестиційного бізнесу -[електронний ресурс]- Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/abcpeople/venchura/what_vench/16977.html
3. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 15.03.2001№ 2299-III

ВАЖЛИВІСТЬ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ ДЛЯ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ

студентка гр. МТ-01 Голубовська Г. А.

В сучасних умовах компаніям доводиться вирішувати складні завдання. В той же час актуальною проблемою є недостатня кількість висококваліфікованих кадрів, Невдале рішення може повалити з п'єдесталу навіть багатомільярдну корпорацію. І в компаніях з'явилася нова роль – помічник по ухваленню рішень, або людина, що уміє швидко приймати ефективні рішення.

Російські фахівці з розвитку бізнесу висловили в одному опитуванні відношення до необхідних їм якостей: перші два місця займають навички: «уміння приймати рішення» і «стратегічне мислення». Саме на таких фахівців існує підвищений попит.

Консалтингова компанія «McKinsey & Company» стверджує, що підприємства шукають талановитого менеджера, маркетолога, інженера в інших розвинутих компаніях для того, щоб переманити. І чим більше шукають, тим вище піднімається зарплата у «переманюваного» менеджера.

Правда, деякі аналітики вважають, що війна за таланти вже закінчилася – таланти «закінчилися» і залишається тільки перекупувати їх. Тим фірмам, які не можуть дозволити собі такі витрати треба шукати і приймати на роботу «інших». Інших – по культурі, галузі бізнесу, професії, особистому досвіду і тому подібне.

Підхід ясний – пропонується внести у фірму «нову точку зору». Сьогодні передові організації намагаються включити в активний пошук нововведень багато працівників. А для цього створюють сприятливі умови творчим працівникам, влаштовують конкурси ідей, навчають персонал в корпоративних університетах. Такі підходи теж частково допомагають в рішенні проблем і пошуку нових ідей, але прориву не забезпечують.

Останніми роками японські та американські корпорації активно шукають таланти серед підростаючого покоління. Вони посилають агентів в школи і ВНЗ відбирати талановитих юнаків і дівчат для майбутньої роботи у бізнесі. Навіть держава, якщо розуміє важливість проблеми, включається в цю справу. Але проблема ще і в тому, що в школі не вчать вирішувати проблеми.

Рішення сучасних завдань вимагає системного підходу, і уміння бачити віддалені наслідки. Але ні шкільна, ні ВНЗ освіта такі вимоги не задовольняє.

Важливо не лише вирішити завдання, але і вчасно побачити проблему. Чим раніше дізнаєшся про вже існуючу проблему – тим краще до неї

підготуєшся. А ще краще знати про майбутні проблеми: можна понизити ризики і підвищити ефективність бізнесу. Особливою стає ситуація, коли проблема неочевидна. Ситуація, коли виявлені нові можливості нові і «не зайняті» ресурси. Можливості з'являються і швидко зникають. Багато хто їх просто не помічає. Талановиті підприємці відшуковують: нову потребу; нову «територію»; новий канал збуту або яку-небудь неефективність на ринку. І використовують ці знахідки, отримують значний дохід.

Як часто трапляється: прекрасно розв'язана яка-небудь проблема. Але виявляється, що правильно вирішено неправильне завдання. Серйозна помилка в рішенні проблем полягає в тому, що основна увага приділяється рішенню замість того, щоб шукати «правильне питання». Чим складніше завдання, тим уважніше треба вибирати ключові завдання.

Коли немає часу чекати, і треба, без посилянь на відсутність натхнення, розв'язати проблему допоможуть методи рішення проблем. Вони допомагають вирішити необхідне протиріччя або знайти відповідний ресурс. Іноді знаходження нового ресурсу вимагає рішення завдань на стику бізнесу, реклами, техніки.

Отже, щоб бізнес був більш унікальним і креативним потрібно мати хороші ідеї, тому що саме ідея являється справжнім двигуном реклами і бізнесу. Їх повинні приносити в бізнес талановиті і творчі люди, які не тільки вносять в бізнес нові ідеї, але й також вміють швидко і якісно вирішувати проблеми. Сьогодні ясно – творчий працівник виявився потрібний економіці в масовому порядку. Щоб «демократизувати творчість» обов'язково доведеться розробити масові технології творчості, тобто технології пошуку і вирішення проблем. І, звичайно, – технології виховання творчого стилю мислення. Це завдання складне, але посильне.

Науковий керівник: ст. викладач Дудкін О. В.

ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

студентка гр. МТ-01 Жученко А. В.

На усіх етапах розвитку виробництва особливо важлива була людина та її діяльність. На даний момент велику частину роботи на себе взяли машини, які стають все більш незамінними внаслідок активного НТП. Але якщо людина грамотно не буде управляти цими досягненнями науки, то корисний ефект роботи досягнутий не буде. На результат роботи людини особливий вплив має його мотивація до активних і грамотних дій. Тому так важливо займатися проблемами мотивації і методикою їх вирішення на

підприємствах. З одного боку, система мотивації повинна стимулювати співробітників до ефективної роботи, з іншого – бути економічно виправданою.

Існує ряд вимог, на які слід орієнтуватися при створенні системи стимулювання: об'єктивність, адекватність, передбачуваність, значимість, своєчасність. Незважаючи на простоту і очевидність перерахованих вимог, не варто ними нехтувати. Як показує практика, недотримання цих вимог призводить до нестабільності в колективі.

Для того, щоб система мотивації персоналу підприємства принесла відчутний позитивний ефект, при її створенні рекомендується послідовне виконання наступних кроків:

1) формування структури персоналу компанії (виділення однорідних груп) і визначення розміру постійної частини заробітної плати;

2) перенесення стратегічних цілей на рівень підрозділів і окремих співробітників (виділення ключових показників ефективності діяльності для розрахунку змінної частини винагороди співробітників);

3) розробка механізмів стимулювання (визначення правил розрахунку змінної частини винагороди співробітників);

Розглянемо, що треба зробити на кожному з перелічених етапів.

Один з найбільш поширених варіантів оплати праці є виплата постійної частині винагороди (щомісячно) і його змінної частини (за результатами праці).

Створення системи *постійних (базових) виплат* повинне проводитися за підсумками формування структури персоналу. Тобто, це має бути аналіз діяльності співробітників на робочих місцях, складання списку обов'язків для кожної посади, оцінка цінності робочих місць. Потім треба визначити конкретні значення заробітної плати.

Для координації зусиль персоналу на конкретних завданнях необхідно створити *змінну частину* виплачуваної співробітникам винагороди, яка залежатиме від якості їх роботи. До змінного матеріального стимулювання відноситься виплата *відсотків, бонусів і надбавок*.

Визначаючи принципи преміювання, треба вирішити, чи буде це якийсь заздалегідь встановлений фонд преміювання, або розмір винагороди залежатиме від окремих показників (наприклад, прибутку компанії).

Не варто забувати і про *непрямі стимули*. Непряме матеріальне стимулювання (соціальний пакет) – оплата харчування співробітників, оплата чи надання транспорту, додаткових послуг (медична страховка, абонемент в спортивний клуб і т.д.). Вибір того чи іншого інструменту непрямого матеріального стимулювання співробітників у багато чому залежить від статусу, займаного співробітником в посадовій ієрархії: чим вище ранг, тим дорожчий соціальний пакет може бути йому наданий. Крім того, при

проектуванні складу соціального пакету доцільно враховувати мотиваційну спрямованість співробітників: якщо для одного працівника якнайкраще мотивуватимуть непрямі матеріальні стимули, що підкреслюють його статус (службовий автомобіль, телефон та ін.), то для іншого ціннішими будуть стимули, спрямовані на його розвиток (наприклад, оплата навчання). Багато психологів відмічають, що непряме матеріальне стимулювання дає так званий «колективний ефект» – сприяє згуртованості колективу, зменшенню плинності кадрів.

Отже, мотивація і стимулювання є вирішальними факторами в управлінні персоналом. З усього вище сказаного випливає, що керівник має добиватися від підлеглих не максимальної активності, а нарощувати їхню активність до оптимального рівня. Для цього необхідно створювати умови, за яких сама сутність роботи має оновлюватися достатньо часто.

Науковий керівник: ст. викладач Дудкін О. В.

ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

студент гр. МК-91 Зарубіна В. В.

Україна зараз знаходиться в дуже складному становищі: нераціональне використання природних ресурсів, відсутність належної соціальної політики та відповідних умов для науково-технічного розвитку країни. Тому для досягнення стабільного соціально-економічного розвитку економіка країни потребує нарощування інвестиційних ресурсів, збільшення частки капітальних вкладень у валовий внутрішній продукт та поліпшення структури інвестиційних джерел. Поліпшення інвестиційного клімату та підвищення ефективності інвестиційних процесів є одними з основних напрямів державної політики на сучасному етапі.

Проблемі інвестування та інвестиційного потенціалу присвячені роботи таких видатних вітчизняних науковців, як, Мерзликіна Г.С., Каховська Л.С., Шосталь С.О., Сардак С.Е., Стеченко Д.М., Мочерний С.В., Румянцева Е.Е., та інших. За кордоном даним питанням займалися Сеніор Н.У., Шарп У.Ф., Л.Дж. Гітман, Макконнелла К.Р., Брю С.Л. Однак незважаючи на це, питання залишається нерозкритим.

Метою дослідження роботи є дослідження факторів розвитку та реалізації інвестиційного потенціалу в Україні та визначення шляхів його покращення.

Формування інвестиційного потенціалу полягає у створенні додаткових інвестиційних можливостей, що можуть бути реалізовані

підприємством шляхом мобілізації внутрішніх або залучення зовнішніх ресурсів.

В Україні існує ряд передумов для залучення інвестицій [1]:

- вона становить один з найбільших ринків в Європі, який характеризується великим, з точки зору природних і людських ресурсів, потенціалом, що, у свою чергу, значно підвищує інтерес до неї з боку світових ТНК, яким для збільшення своїх капіталів необхідно шукати нові ринки збуту своїх товарів;

- інтерес інвесторів до гірничодобувної промисловості, сільського господарства, хімічної промисловості, тракторо- та комбайнобудування, нафтогазовидобування та металургії може бути використаний для залучення коштів у ці найперспективніші галузі.

Основною метою Інвестиційної реформи, прийнятої 6 квітня 2011 року за участі Президента України, є активне залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України, формування позитивного інвестиційного іміджу України в світі, позиціонування України як фінансового, політичного та бізнес-центру у Східній Європі. В цілому Інвестиційна реформа України є позитивною, але є ряд факторів, які не дають їй в повній мірі реалізуватися. Одним із них, на думку експертів, є короткий проміжок часу.

Головною причиною для негативного сприйняття України як майданчика для бізнесу є пресинг з боку влади. Для того, щоб збільшити інвестиційний потенціал Україні, треба впоратися з головними проблемами української держави - бюрократією і корупцією, що спричиняють жорстку зарегульованість економіки. Сьогодні інвестори побоюються вкладати гроші в Україну з кількох причин: макроекономічна нестабільність, непередбачуване правове середовище.

На думку фахівців, досягнення стабільного соціально-економічного розвитку потребує реалізації [2]:

- довготермінової стратегії формування, розвитку інвестиційного потенціалу та ефективного його використання;
- безперервної розробки, освоєння виробництва і виведення на ринок нових та ефективних видів продуктів;
- стимулювання інвестиційного процесу в регіонах;
- впровадження інноваційної моделі розвитку економіки України;
- нарощування інвестиційних можливостей в цілому та в регіонах з урахуванням державних ресурсів та приватного капіталу;
- активізація інвестиційної діяльності в регіонах і в цілому по Україні;
- стабільність нормативно-законодавчої бази та обґрунтування належної податкової політики;
- вирівнювання інвестиційного забезпечення відтворення основного капіталу в регіонах;

- впровадження в практику змішаного фінансування інвестиційних заходів, створення спеціальних банків;
- покращення відтворювальної структури інвестицій (збільшення витрат на технологічне переобладнання та реконструкцію підприємств);
- удосконалення технологічної структури інвестицій за рахунок збільшення витрат на обладнання;
- створення ефективної нормативно-правової бази інвестування та розвитку фінансово-інвестиційного механізму стимулювання його розвитку.

1. Кочкодан О.І. Шляхи розвитку інвестиційного потенціалу економіки України / О.І. Кочкодан [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://conf-cv.at.ua/forum/41-292-1>

2. Гриньова В.М. Інвестування : підручник / В.М.Гриньова, В.Ю.Коюда, Т.І.Лепейко, О.П.Коюда [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

http://pidruchniki.ws/14860110/investuvannya/vikoristannya_investitsiy_ukrayini

Науковий керівник: асист.Марочко С. С.

ІННОВАЦІЇ В СВІТІ ГРОШЕЙ

студентка гр. ЕК-01 Іллєнко І. О.

Досить цікаве дослідження в 2003 році провели американці при підготовці саміту "Майбутнє грошей". Протягом півроку група дослідників Інституту Да Вінчі вивчала сотні інновацій у світі грошей, оцінюючи їх за спеціально розробленою бальною системою. За підсумками зробленої роботи в хронологічному порядку був складений список з десяти винаходів 20 століття, що спричинили найбільший вплив на світову грошову систему. Деякі важливі новації, такі як торговельні та ігрові автомати, дорожні чеки не потрапили в топ-лист, тому що з'явилися ще в 19 столітті. Технологій, впроваджених у дев'яностих роках минулого століття, у цьому рейтингу також немає. Це пояснюється тим, що вони не досягли такого рівня впливу як наступні винаходи:

1) Електронний касовий апарат – 1906. – Винахідник Чарльз Франклін Кеттерінг. Електронна каса заклала основи збору даних та аналізу операцій, які до цього неможливо було собі уявити, що привело до сучасного прогнозуючого моделювання та інвентаризації.

2) Електронні гроші – 1918. Сьогодні всі платежі у світовій банківській системі здійснюються в електронному вигляді по міжбанківських комп'ютерних мережах.

3) Перший броньований автомобіль – 1920. Хоча ідея його створення приписується Леонардо Да Вінчі, він не зумів побудувати такий автомобіль. Сучасна індустрія броньованих автомобілів була заснована в 1920 зі

створенням першої комерційної броньованої машини (простіше кажучи, інкасатора) в St.Paul у штаті Міннесота. Цей автомобіль дозволив безпечно перевозити великі суми грошей.

4) Кредитні бюро – 1937. До 1970-х років всі записи велися на папері. До 1970 року існувало приблизно 2250 кредитних компаній у маленьких містах по всьому світі. Сьогодні існує кілька провідних систем звітності по кредитах – Equifax, Experian, Trans Union. У кожному з них входить велика кількість дрібних кредитних бюро.

5) Банкомат – 1939. У першому банкоматі гроші не могли бути автоматично зняті з рахунку, тому що рахунки не були з'єднані комп'ютерною мережею з банкоматом. Так що їхніми послугами дозволялося користуватися тільки перевіреним клієнтам.

6) Кредитна картка – 1950. Вважається, що Френк Макнарма, засновник Diners' Club, придумав першу у світі універсальну кредитну картку для ресторанів в 1950 році. Кредитні картки дали можливість споживачам купувати в борг, те, для чого колись було потрібно брати банківський кредит.

7) Штрих-коди – 1952. Винахід штрих-коду зробив одержання інформації про пересування та обсяги продажів товарів більш доступною. Це дозволило виробникам товарів чуйно реагувати на попит.

8) Смарт-карта – 1974. Завдяки тому, що в смарт-карті знаходиться мікропроцесор, вона може обмінюватися інформацією із центральним комп'ютером. Використовується для зберігання інформації про попередні угоди, одержання даних від банку і проведення платежів на визначену суму. Також може містити інформацію про власника.

9) Електронні таблиці – 1978. – Винахідник Ден Бріклін. Тепер комп'ютерні користувачі можуть досліджувати великі масиви даних, керувати ними. Зараз елементи таблиці можуть містити не тільки числа, але й формули, що дозволяє перераховувати всі дані змінивши лише кілька цифрових значень.

10) RSA-кодування (шифрування) – 1983. Шифрування – це невідмінна умова обміну приватною інформацією через загальні інформаційні мережі, включаючи Інтернет. Зараз ведуться суперечки із приводу того, яка кількість переданої інформації повинна відслідковуватися урядом. Адже вивчаючи зашифровану інформацію, держава порушує приватні права громадян.

Все нові і нові технології вторгаються в світ грошей. Micropayment technologies, банківська картка, мобільні системи оплати та біометрика - індустрії, які практично домоглися визнання. І на сьогоднішній день головними факторами, що визначають успіх тієї чи іншої технології, є: суспільно-політична обстановка і рішення, загальні економічні умови та інвестиції.

Науковий керівник: ст. викладач Дудкін О. В.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

ст. викладач Кліменко О. В., студентка гр.Е-91 Білан І. О.

Становлення ринкових відносин здійснює вплив на розвиток та функціонування всіх сфер діяльності, а також на формування національної політики України, спрямованої на побудову соціально орієнтованої ринкової економіки. Така цілеспрямованість в умовах трансформації економіки потребує дослідження рівня і напрямів розвитку функціонування соціальної інфраструктури як на державному, так і на регіональному рівні.

Соціальна інфраструктура, як свідчить досвід розвинених країн, є однією з головних складових економіки, яка безпосередньо впливає на сферу життєдіяльності людей та на внутрішньогосподарські функції розвитку, відіграє важливу роль у вирішенні соціальних проблем суспільства. Від рівня її розвитку залежить ефективність вирішення не тільки соціальних, економічних, але й політичних та інших проблем держави.

Процеси, які відбуваються в економіці України в даний час, визначають нові тенденції в розвитку соціальної інфраструктури. Зростаюча її роль в прискоренні соціально-економічного розвитку України, у формуванні трудового потенціалу, у підвищенні рівня життя народу обумовлює актуальність наукових досліджень щодо проблем теорії, методології, практики розвитку соціальної інфраструктури.

На сучасному етапі розвиток галузей соціальної інфраструктури ще відстає від реальних потреб народу. Основною причиною цього відставання є успадкована Україною економічна система, яка виробляла продукцію здебільшого для виробництва чи мілітарних потреб, а на соціальну інфраструктуру виділяли кошти за залишковим принципом.

На сьогодні, фінансово-економічна криза, знизилася рівень життя населення і призвела до таких наслідків:

- неритмічність та зменшення обсягів виробництва;
- зупинка роботи значного числа підприємств спровокували скорочення виплат премій;
- затримки з виплатою заробітної плати;
- відправлення працівників у неоплачувані відпустки;
- звільнення працівників та скорочення робочих місць.

Серед найгостріших проблем розвитку соціальної сфери, які постають перед Україною та її регіонами необхідно виділити такі: неупорядкованість відносин власності на об'єкти соціальної інфраструктури; недостатність бюджетних коштів для ефективного функціонування та розвитку відповідних об'єктів та відсутність дієвих стимулів залучення коштів з інших джерел; недосконала система територіального розміщення об'єктів соціальної

інфраструктури; недостатній рівень кадрового забезпечення, низька кваліфікація працюючих та незадовільні умови праці у галузі; низька якість послуг, що надаються населенню цими об'єктами.

До пріоритетних напрямів розвитку соціальної сфери необхідно віднести:

- формування системи надання соціальних послуг, яка б відповідала потребам населення, шляхом модернізації існуючих і запровадження нових видів соціальних послуг;
- впровадження механізмів, які стимулюватимуть надавачів соціальних послуг до постійного покращення їх якості;
- забезпечення відкритості прийняття рішень, які стосуються жителів громади;
- забезпечення залучення громадян до вирішення місцевих проблем;
- сприяння формуванню соціально відповідального бізнесу;
- розроблення за участю регіональних центрів соціального інвестування методики виявлення й оцінки пріоритетності соціальних проблем для їх вирішення із застосуванням механізму соціального замовлення;
- надання пільг по податках, зборах, орендній платі та інших платежах підприємствам та організаціям, які займаються спонсорською, благодійною діяльністю;
- здійснення комплексу освітніх заходів щодо підвищення соціальної культури управлінських кадрів органів місцевої влади.

Високорозвинена соціальна інфраструктура є необхідною передумовою, рушійним фактором покращення рівня життя населення, піднесення соціально-економічного розвитку та створення соціально спрямованої економіки.

Вихід із кризового стану, в якому опинилася соціальна сфера національної економіки необхідно шукати в удосконаленні механізму фінансування діяльності об'єктів соціальної інфраструктури. В цілому вкрай важливим є переведення їх на ринкові принципи діяльності, кооперація коштів місцевих бюджетів, підприємницьких структур та домогосподарств на соціальний розвиток, створення на регіональному рівні фондів соціального розвитку сільських територій.

Таким чином, в даний час поточний стан соціальної інфраструктури України та її регіонів потребує розробляти ефективні та результативні стратегії майбутнього її розвитку, що потребує вирішення питання про вибір інструментарію оцінки соціальної інфраструктури, який дозволить оперативно визначити можливості і слабкі сторони, знаходити приховані резерви в цілях підвищення ефективності її функціонування.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

студент гр. МК-91 Коваленко Я. А.

В умовах структурної перебудови української економіки гострою проблемою є потреба у значних інвестиціях. Відродження інвестиційної діяльності є вирішальною умовою успішного продовження соціально-економічних перетворень в Україні.

Такі процеси, як створення ринкової інфраструктури, якісне та структурне оновлення технічної бази відбуваються в основному через інвестування. Результативні ринкові перетворення відбуваються на багато швидше за умови, що інвестиційний процес є більш активним в країні.

Аналіз наукових джерел та останніх публікацій свідчить про те, що розробці проблем інвестування приділяється дуже велика увага українськими вченими, серед яких Т.Г. Загонацька, А.А. Чухно, Т.Т.Гринів, С.М.Тесля, В.А. Хударведієва, Л.М. Шик, С.М.Тесля, В.М. Геєць. Однак, невирішеним питанням залишається підвищення якості регулювання інвестиційної діяльності в Україні з боку держави та з урахуванням економічної безпеки національної економіки, що має особливе значення в умовах глобалізації.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану та ефективних важелів регулювання державою інвестиційної діяльності в Україні під час всесвітньої глобалізації з урахуванням впливу на економічну безпеку національної економіки.

У інвестиційній діяльності в умовах глобалізації важливу роль відіграє науково-обґрунтоване визначення пріоритетних напрямів інвестування, їх відповідальність державним інтересам, програмним цілям національного відродження, швидкого подолання економічної кризи і досягнення стабілізації та зростання народного господарства, головне, покращення життєвого рівня населення

Найбільш значний вплив на інвестиційну діяльність в Україні здійснює державне регулювання, яке є компонентом системи державного регулювання економіки та інструментом реалізації інвестиційної політики держави. На даний момент спостерігається усунення держави і місцевого апарату управління від безпосередньої інвестиційної діяльності, що призводить до скорочення централізованого фінансування капіталовкладень.

Основним завданням державного врегулювання інвестиційного процесу є формування і підтримка на оптимальному рівні потреби суспільства в інвестиціях. Відповідно з чинним законодавством, регулювання інвестиційної діяльності з позиції держави включає: управління державними інвестиціями, регламентування основних умов інвестиційної діяльності,

контроль за її здійсненням інвестиційної діяльності всіма інвесторами та іншими учасниками інвестиційного процесу.

Для встановлення кращих взаємовідносин між державою та іноземними інвесторами вперше 1 грудня 2010 року в Україні почало функціонувати «Єдине інвестиційне вікно». Принципом якого є спосіб організації швидкої взаємодії між уповноваженим органом та суб'єктом саме інвестиційної діяльності, що дає змогу прискорити та спростити потоки інформації між учасниками інвестиційної діяльності (підприємцями, інвесторами та державними органами).

Велике значення для зростання рівня економічного розвитку є пряме іноземне інвестування, воно являє собою один із головних напрямків надходження іноземної валюти в країну, найголовніший міжнародний транспортний засіб технологічного трансферту для фірм.

Так як саме пряме інвестування з боку іноземної сторони в економіку України є більш сприятливим (менше відчуває вплив кризових процесів), то до методів державного регулювання щодо основних прийомів більш ефективного стимулювання за залученням прямих іноземних інвестицій слід віднести такі групи: впорядкування інвестиційного процесу, що підкріплено законодавчо, система щодо впровадження податкових стимулів та гарантій, стимулюючі заходи не фіскального характеру, заходи щодо орієнтації інвестиційних потоків більш спрямованих на розвиток та вдосконалення високотехнологічних галузей, технопарків та технополісів.

Незбалансованість проведення інвестиційної політики призводить до зниження рівня економічної безпеки інвестиційної діяльності. Тому контроль за іноземним інвестиціями повинен будуватися на таких положеннях як відповідальність обох сторін (інвестор та держава), не обмежувати в свободі та правах інвесторів; за невідповідність до чинного законодавства або міжнародних правил – юридична відповідальність з боку іноземних інвесторів; вдосконалення законодавства з урахуванням до вимог та зауважень від іноземних інвесторів.

Зарубіжний досвід, наприклад, Латинська Америка доводить, що саме через прогалини у внутрішньому державному регулювання інвестиційної діяльності є ключовими чинниками нестабільності. Щодо країн ЦСЄ, то під час подолання кризових процесів перехідного періоду, що притаманні й Україні, покращення інвестиційного клімату можна досягти через макроекономічну стабілізацію, лояльність законодавства доправ на власність, процесу оподаткування, проведення приватизації та реструктуризації економіки, створення або реформування спеціальних інститутів у фінансовій та банківській сферах, впровадження грошово-кредитних інструментів тощо.

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

РИНОК ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ

к. е. н., ст. викладач Костюченко Н. М., студент гр. М-11 Пащенко Я. Ю.

Земля є базисом існування всього людства і існує незалежно від його волі. З одного боку, земля є унікальним продуктом природи, з іншого – засобом виробництва. Земля, як засіб виробництва, має двоїтий характер, виступаючи одночасно фактором і матеріальною умовою виробництва та об'єктом соціальних суспільних відносин.

На сьогодні нагальною для України є земельна реформа.

Загальна площа земель України становить 60,35 млн. га, з яких 42,81 млн. га (70,9% території) - землі сільськогосподарського призначення, у тому числі орна земля – близько 33 млн. га. При цьому розораність земель в Україні є однією з найвищих в світі й досягає 57 % території країни та майже 80 % сільськогосподарських угідь.

На сьогоднішній день існує мораторій на вільний продаж земель в Україні. Конституція проголошує землю об'єктом права власності українського народу (ст. 13), основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави (ст. 14).

Проте наразі назрів законопроект "Про ринок землі", який визначає правові та економічні засади організації і функціонування ринку землі, а також порядок проведення земельних торгів. Та не зважаючи на очікування, що запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення сприятиме прискоренню розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні і суттєвому підвищенню інвестиційної привабливості аграрного сектору, можливі і такі проблеми:

- загроза обезземелення українських селян;
- вибуття продуктивних земель із сільськогосподарського використання внаслідок спекулятивних процесів;
- перехід земельних ресурсів країни у власність іноземних громадян та фірм через підставних юридичних осіб.

Крім того, більшість населення України наразі виступає проти вільного продажу землі.

З метою уникнення зазначених проблем та ефективної роботи закону, вважаємо за доцільне закріплення у чинному законодавстві наступних положень:

- створити прозорий механізм контролю за купівлею земель сільськогосподарського призначення;
- передбачити дозвільний порядок відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення (дозвіл на купівлю земель

сільськогосподарського призначення надавати лише особам, що мають необхідну професійну підготовку);

- провести природно-сільськогосподарське зонування сільськогосподарських угідь, виділивши при цьому, зони виключно сільськогосподарського використання земель;

- передбачити обмеження на зміну цільового призначення земельних ділянок сільськогосподарського призначення;

- встановити мінімальні розміри аграрних господарств та окремих земельних ділянок сільськогосподарського призначення;

- встановити переважне право купівлі земельних ділянок державою або територіальною громадою у випадку виявлення спекулятивних угод із земельними ділянками;

- запровадити ефективне економічне стимулювання набуття і реалізації права на землю у випадках здійснення приватних інвестиційних проєктів;

- встановити державне мито за укладення угод щодо купівлі-продажу земельної ділянки раніше визначених в законі строків у розмірах, які дорівнюють перевищенню вартості придбання над ціною продажу земельної ділянки;

- суттєво посилити майнову та кримінальну відповідальність суб'єктів землекористування та працівників органів влади за порушення порядку відчуження та правового режиму земельних ділянок.

Звичайно, що вводити вільний продаж землі та формувати ринок землі в Україні необхідно. Адже, як підтверджує досвід розвинених європейських країн, ринок землі є ефективним механізмом землекористування, який сприяє залученню інвестицій та розвитку сільського господарства в цілому.

Проте не можна прагнути зробити це якнайшвидше. Необхідно зробити це якнайкращіше.

Необхідно розробити продуману та міцну законодавчу базу, яка попередить махінації та спекуляції у сфері земельних відносин, запустити в дію механізм кадастру.

Крім того, необхідно сформувати певну культуру землекористування в Україні, що позитивно вплине на розвиток сільського господарства та сільської місцевості, стане фундаментом для організації вільного продажу землі.

Лише за таких обставин вільний ринок землі в Україні зможе функціонувати ефективно та на благо українського народу.

МАТЕМАТИЧЕСКАЯ ОПТИМИЗАЦИЯ ЭКОНОМИКИ: НА СТЫКЕ НАУК

*доц. Лапшин В. В., асист. Марочко С. С.,
студент гр. Е-01 Лапшин А. Я.*

Классики науки утверждают и доказывают, что наука достигает совершенства, когда ей удастся пользоваться математикой, в науке столько науки, сколько в ней математики, наука начинается там, где начинают измерять, математика – царица наук и т.д.

Наука – искусство возможного, и именно на стыке наук математическая оптимизация позволяет получить новые знания, а точнее экономику новых знаний.

Родоначальником математической оптимизации экономики является лауреат Нобелевской премии, советский математик Л.В. Канторович. В конце 30-х годов прошлого столетия вышла в свет его книга «Применение математических методов в планировании и организации производства». В этой работе он представил модель линейного программирования для оптимизации подхода к процессу использования ограниченных (дефицитных) ресурсов. Применение современных математических методов и компьютерных технологий в экономической науке и практике – одно из важнейших направлений экономической теории и мировой прагматической экономики.

Экономико-математические методы и оптимизационные модели исследования прошли ряд последовательных этапов развития. Первый этап (конец 50-х годов) характеризовался разработкой, главным образом, балансовых моделей типа межотраслевого баланса, а также отдельных моделей линейного программирования, использовавшихся для экспериментальных экономической расчетов как на локальном (региональном), так и на национальном экономическом уровне.

На втором этапе (начало 60-х годов) основное внимание исследователей сосредотачивается на разработке оптимизационных моделей различных типов (линейных, динамических, стохастических, информацииогенных, кибернетических и др.) и их практическом применении к решению задач бизнеса, планированию и управлению глобализованной экономикой (евроэкономические, евроазиатские модели экономики).

Было разработано и построено большое количество экономико-математических моделей, на основе которых проделаны расчеты по составлению реальных оптимальных программ, планов (оптимальные планы перевозок, эксплуатация подвижного состава транспорта, использование топлива, загрузка оборудования предприятий, оптимальное размещение

отдельных отраслей и предприятий, специализация и концентрация производства, оптимальное планирование, распределение и использование ограниченных ресурсов: материальных, сырьевых, трудовых, финансовых и т.д.), что дало значительный экономический эффект.

Для третьего этапа необходимо интегрированное направление теоретических экономико-математических исследований и развитие системного подхода в практическом использовании экономико-математических методов и оптимизационных моделей.

По нашему мнению, от разработки отдельных оптимизационных моделей пришло время переходить к формулированию концепций и созданию теории оптимального функционирования глобализованной экономики.

Некоторые проблемы оптимизации развития глобализованной экономики имели место и на последних всемирных экономических форумах в Давосе. Однако, исследований в этом направлении явно недостаточно.

Интенсивность экономико-математических исследований необходимо неуклонно наращивать. Необходимо проводить исследования по созданию целых систем (комплексов) взаимосвязанных экономико-математических моделей различных уровней иерархии мировой экономики.

Важным направлением научных исследований математической оптимизации экономики являются поиски эффективных экономико-математических моделей, разработанных на стыках различных наук. Именно такие модели позволяют выявить большее количество резервов социально-экономического роста со значительно большим числом возможных вариантов их реализации на практике, комплексно диагностировать ключевые проблемы управления различными сферами человеческой деятельности и обеспечивать своевременную разработку эффективных управленческих решений по созданию условий сбалансированного развития общества в условиях глобализации.

Кроме всего этого, экономико-математическое моделирование на стыках наук позволяет наиболее полно выявлять перспективные направления развития различных сфер деятельности общества (в т.ч. в науке), предлагать эффективные нестандартные (инновационные) методы и инструменты их реализации, ранее не применявшиеся. Это позволит значительно повысить качество социально-экономического роста и развития, что особенно важно в условиях преодоления последствий финансово-экономических и эколого-экономических негативных явлений и укрепления (усиления) устойчивости экономической системы к внутренним и внешним угрозам.

Именно с применением такого подхода проливается свет правильных экономических решений и научно обоснованного анализа мировых кризисных процессов.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУКЦІОНІВ

студент гр. МТ-01 Мут О. В.

Аукціонна торгівля – це вид ринкової торгівлі, при якій продавець, бажаючи одержати максимальний прибуток, використовує пряму конкуренцію декількох покупців, присутніх на продажі. Аукціонна торгівля використовується переважно для збуту порівняно обмеженого переліку товарів: хутро, предмети антикваріату, художні вироби, тварини рідкісних порід, вироби з дорогоцінних металів, вовна, чай, тютюн, овочі, фрукти, квіти, риба, тропічні породи лісу та ін.

Залежно від порядку організації аукціони бувають: 1) примусові - які проводяться, як правило, державними організаціями з метою продажу конфіскованих речей, закладеного і не викупленого в строк майна; 2) добровільні - які проводяться за ініціативою власників товарів з метою найбільш вигідного їх продажу.

При так званому аукціоні на підвищення ціни («англійський») торги починаються з оголошення мінімальної ціни, встановленої продавцем. Після цього покупці роблять добровільні надбавки на величину не нижче за мінімальну надбавку, вказану в правилах проведення торгів. При цьому номер покупця й остаточна ціна оголошується вголос. При негласному (німому) аукціоні вдається зберегти в таємниці покупця.

Аукціони можуть проводитися і на зниження ціни, так звані «голландські» аукціони.

Аукціони є зручними для продавця з наступних причин: концентрований попит на товари; можливість продавати товари за найвищою із запропонованих цін; відсутність необхідності пошуку покупця; використання досвіду та спеціальних знань аукціоністів.

Зручність аукціонів для покупців полягає в наступному: можливість підбору потрібного асортименту товарів; полегшення орієнтації в кон'юнктурі.

Угода про участь в аукціоні містить наступні основні елементи: визначення сторін – «аукціоніста» та «продавця»; предмет угоди; обов'язки продавця; обов'язки аукціоніста; відповідальність; юридичні адреси сторін.

Техніка проведення аукціону поділяється на 4 стадії:

1. Підготовка аукціону. Починається за 2–3 місяці до майбутнього аукціону. Аукціонний комітет випускає каталог з номерами лотів. Каталог розсилається можливим покупцям разом із правилами аукціонного торгу.

2. Огляд товарів. Обов'язковою умовою організації аукціону є завчасне надання потенційним покупцям можливості ознайомитися з товаром. Покупець може ознайомитися з усіма лотами, які його зацікавили.

3. Аукціонний торг. При гласному способі аукціоніст оголошує номер чергового лота, називає стартову ціну і питає: «Хто більше?». Якщо чергового підвищення ціни не пропонується, аукціоніст після триразового запитання: «Хто більше?» ударяє молотком, підтверджуючи, що даний лот проданий останньому, що назвав найвищу ціну.

При автоматизованій системі проведення аукціонного торгу над столом аукціоніста встановлений циферблат з рухомою стрілкою. Стрілку встановлюють на найнижчій ціні. Кожен покупець має на закріпленому за ним місці кнопку, яку він натискає, коли бажає зробити покупку за пропонованою ціною. Стрілка просуватиметься до вищої ціни до тих пір, поки не залишиться один покупець. У цей момент вона зупиняється і на табло з'являється номер цього покупця. Дана система застосовується і при використанні способу продажу товарів на зниження ціни.

4. Оформлення аукціонної операції і передача товару покупцю. Після закінчення торгів покупець оформляє аукціонну операцію. Покупець підписує контракт і повертає його в контору аукціону, залишивши собі копію.

Аукціони мають великі перспективи з розвитком ІТ-технологій. На зміну традиційним формам проведення аукціонів, коли в залі сидить велика кількість людей, що піднімають таблички, приходять інтернет-аукціони, що мають наступні переваги. Серед них: скорочені строки проведення торгів в порівнянні з очною формою; мінімальний документообіг; повна прозорість для всіх учасників; невеликі витрати на проведення.

Науковий керівник: ст. викладач Дудкін О. В.

ОРГАНІЧНЕ АГРАРНЕ ВИРОБНИЦТВО: ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

асист. Рожкова Є. Ю., студент гр. М- 91 Ведмідь Н.

Виробнича сфера є найвагомим фактором антропогенного впливу на навколишнє середовище, тому проблема зв'язку економічного розвитку та екологічної безпеки приваблює до себе все більше уваги світової спільноти. Поступовий розвиток світового ринку екологічно чистих продовольчих товарів, і постійно зростаючий інтерес споживачів до цього виду продукції, зумовлює для України можливість стати активним учасником у конкурентній боротьбі на ньому. Звертаючи увагу на те, що Україна є аграрною країною, екологізація сільського господарства та розвиток органічного виробництва не лише вирішить значну частину внутрішніх економічних проблем, а й підвищить рейтинг країни на світовому ринку. Саме тому тема розвитку

органічного виробництва є актуальною сьогодні. Метою дослідження є визначення основних передумов та проблем розвитку органічного аграрного виробництва в Україні та пошук шляхів їх вирішення.

За визначенням Міжнародної федерації сільськогосподарського органічного руху (IFOAM) «органічне сільське господарство – це сільськогосподарська система, що сприяє збереженню навколишнього середовища, соціально та економічно підтримує виробництво здорових, волокна, деревини і т.п. Органічне сільське господарство уникає використання хімічно синтезованих добрив, пестицидів».

За даними FiBL у 2010 році Україна входила до двадцятки світових країн-лідерів органічного руху, серед яких є США, Великобританія, Німеччина, Франція, Швеція, Швейцарія, Нідерланди. Обороти національного ринку органічних продуктів у 2008 р. становив 500 тис. євро, у 2009 р. – збільшився до 1,2 млн. євро. У 2010 р. становив 2,6 млн. євро. Вітчизняний ринок органічної продукції має значний потенціал, оскільки його обсяг є найменшим серед європейських країн, тоді як за площею сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом у Європі Україна відстає лише від Чеської Республіки та Польщі.

Але крім досягнень у даній сфері існує ще й цілий ряд проблем, які гальмують успішний розвиток органічного виробництва в Україні. Повільний та однобічний розвиток органічного виробництва в нашій країні спричинений наступними факторами:

- незавершеністю створення законодавчої та нормативно-правової бази, яка б окреслила державну політику у сфері органічного виробництва;
- переважанням експорту та нерозвиненістю внутрішнього ринку споживання сертифікованої органічної продукції та органічних продуктів харчування;
- здебільшого виробляється та експортується 1-2 види органічної сільськогосподарської продукції сировинного типу, переважно зернові та олійні культури;
- до виробництва органічної продукції задіяні переважно крупні сільськогосподарські підприємства, в той час як перехід малих та середніх господарств на органічний метод господарювання є доволі обмеженим;
- виробництво тваринницької продукції згідно із органічними стандартами все ще відсутнє, існує лише інформація про наміри деяких сільськогосподарських товаровиробників започаткувати такий вид бізнесу;
- гуртова та роздрібна торгівля органічними продуктами споживання все ще перебувають у нерозвиненому стані;
- зниження родючості ґрунтів, поширення ерозії ґрунтів.

Для ефективного розвитку органічного сільського господарства в Україні потрібно закласти його інституційне підґрунтя. Насамперед, це

розроблення і прийняття нормативно-правових актів, які базуються на міжнародних НПА, що регулюють організацію та функціонування органічного господарства, це значно спростить вихід українських підприємств на міжнародні ринки. У вітчизняному законодавстві також повинна бути передбачена державна підтримка для агровиробників, які переходитимуть до виробництва екологічно чистої продукції (хоча б на період переходу), підтримка розвитку малих і середніх фермерських господарств у вигляді дотацій, пільг, податкових канікул та ін.

Наступним кроком має стати формування інститутів, які консультуватимуть і контролюватимуть діяльність суб'єктів виробництва екологічно чистої продукції на всіх стадіях виробничого процесу. Важливим для України повинен стати зарубіжний досвід функціонування інститутів дорадництва, основною метою яких є сприяння швидкому переходу виробників до органічного агровиробництва шляхом надання інформації фермерам, організації та проведення їх навчання, тренінгів тощо.

Важливим моментом є також створення розгалуженої збутової мережі на внутрішньому та зовнішньому ринках, ознайомлення потенційних споживачів з перевагами органічної продукції. Створення єдиної системи контролю якості на основі міжнародних норм та контролюючих органів також займає важливе місце. Для пришвидшення розвитку органічного сільського господарства в Україні потрібно законодавчо закріпити протекціоністські заходи: підвищити мито на ввезення хімічних добрив; запровадити преміювання за зменшення використання хімічних та мінеральних добрив.

СТОИМОСТЬ КАК ОВЕЩЕСТВЛЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ОТНОШЕНИЕ

к.е.н., доц. Садовый В. А.

Товаропроизводитель наблюдает изменения товарных цен и руководствуется ими в повседневной деятельности. Изменение цен может быть вызвано изменением стоимости товаров, а также колебаниями спроса и предложения. Следует заметить, что соотношение спроса и предложения – несамостоятельный, производный фактор, определяемый отношениями, которые существуют между людьми в процессе производства. Изменение соотношения спроса и предложения означает, что внутри общественного производства одни конкретные виды труда производят продукты в излишнем количестве, другие – в недостаточном. Эти изменения в перегруппировках общественного труда изменяют соотношение спроса и предложения, а через

него меновую стоимость товаров, их цены. Вещи здесь какими были, такими и остались, но цена их изменилась, а это означает, что изменились внутренние отношения между товаропроизводителями. Следовательно, движение и изменение цен товаров (их меновой стоимости) служит формой, в которой выражается более глубокая сущность – то или иное распределение общественного труда, та или иная пропорциональность в развитии общественного производства, та или иная расстановка сил между товаропроизводителями.

Связь между ценой и производственными отношениями несомненна, Но каков характер этой связи?

Внешне связь представляется в следующем виде. Поскольку на тот или иной продукт затрачено определенное количество труда, то он имеет стоимость независимо от отношений, которые сложились между людьми в процессе общественного труда. Производственные же отношения, выражающиеся в перегруппировках внутри общественного труда, могут повлиять лишь на величину стоимости и отклонения цен от стоимости, но не на сам факт наличия в вещи стоимости. При таком подходе получается, что стоимость – это внутренне присущее свойство вещи, в которой воплощен труд. Комбинация общественных отношений оказывает лишь второстепенное влияние. Иначе говоря, мы приходим к фетишистскому выводу, будто стоимость – естественное свойство вещи, произведенной трудом. Что в корне противоречит марксистскому пониманию связи между производственными отношениями и стоимостью.

В третьем томе Капитала К. Маркса прямо указывал на то, что производитель – как в промышленности, так и в земледелии, - рассматриваемый изолированно, не производит стоимости или товара. Его продукт становится стоимостью и товаром лишь при определенной комбинации общественных отношений. Для К. Маркс комбинация общественных отношений есть коренная причина, придающая продуктам свойство стоимости. Не сам по себе факт затраты труда порождает стоимость, а факт затраты труда лишь при определенной комбинации общественных отношений. Именно комбинация общественных отношений предопределяет, чей частный труд включен в общественную связь и создает стоимость, а чей выключен и его продукт остается бесполезным, не имеющим стоимости. Продажа товаров за деньги удостоверяет принадлежность труда к общественному. Только реальный акт рыночного обмена доказывает, что в данном товаре содержится стоимость. Эта стоимость находит свое выражение в деньгах или получает денежную форму. Таким образом, продукт частного товаропроизводителя становится стоимостью и товаром только в том случае если он становится выражением своей противоположности - общественного труда. Рабочее время частного

товаропроизводителя становится неотъемлемой частью общественного рабочего времени.

Следовательно, общественные отношения людей в процессе производства – не второстепенный фактор, а причина, придающая продуктам труда свойство стоимости. Стоимость – это форма выражения затрат общественного труда при той или иной комбинации общественных отношений. Через стоимость товаров отражаются лишь характер отношений между частными обособленными производителями в системе общественного производства. Отсюда следует принципиально важный вывод – стоимость есть общественное отношение, представленное в вещи или овеществленное производственное отношение. Свойство стоимости продукта – это общественное свойство вещи, порожденное необходимостью разрешить основное противоречие товарного хозяйства, установить пропорциональность в диспропорционально развивающемся мире частной собственности.

Стоимость вещи – лишь отражение отношений, в которых люди находятся в процессе их трудовой деятельности. Вещь стоит или ничего не стоит в зависимости от того, какое место занимает конкретный труд, ее создавший, в системе общественного разделения труда в товарном хозяйстве. Через продукт труда и его поведение на рынке товаропроизводитель узнает, правильное ли место он занял в системе общественного труда, следует ему оставаться в данной сфере или переходить в другую. В стоимости товаров отражается расстановка сил между товаропроизводителями, распределение труда, пропорциональность в развитии общественного производства, Следовательно, стоимость вещей выступает как зеркало, в котором отражаются их собственные производственные отношения.

ІНФОРМАЦІЯ І ЗНАННЯ ЯК ГОСПОДАРСЬКИЙ РЕСУРС ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА

студентка гр. МТ-01 Супрун О. В.

Для позначення сформульованого в останні десятиріччя нового сектора економіки, в західній літературі широко використовуються два терміни: "knowledge economy", тобто економіка, основана на знаннях, і "information economy" – економіка основана на інформації. Стверджуючи, що сучасна господарська система являє собою економіку знань, можна підкреслити, що найважливішим виробничим ресурсом суспільства стає не стільки *інформація, як відносно об'єктивна сутність*, скільки знання, тобто *інформація, засвоєна людиною, яка не існує поза її свідомості*. Загальним

місцем у багатьох визнаних теоретичних міркуваннях є твердження про те, що інформація і знання являють собою ресурс, що відрізняється від традиційних умов виробництва, з одного боку, своєю невичерпністю і безмежністю, і, з іншого, неможливістю точного визначення витрат, що зумовили створення того чи іншого "інформаційного" продукту.

Інформація і знання якісно різні, причому відмінності ці простежуються по цілому ряду напрямів:

1) інформація, будучи раз виробленою, доступна широкому колу людей, а її засвоєння не передбачає її відчуження; навпаки, знання, якого не існує в об'єктивній формі, доступне тільки його творцеві і в принципі є невідчужуваними;

2) вартість тиражування інформації з кожним новим етапом технічного прогресу прагне до нуля; створення ж нових знань вимагає засвоєння все більшого обсягу даних, і тому кожен новий успіх у примноженні знань вимагає все більших зусиль;

3) придбання інформації вимагає все менших витрат, і в цьому відношенні інформація доступна і демократична; навпаки, знання виникають як наслідок досягнення особистістю високого інтелектуального рівня, обумовленого не лише освітою, але часто і спадковими факторами.

В результаті ми приходимо до висновку, що *інформація, як і будь-який інший виробничий ресурс, може бути і є об'єктом власності (property)*, і в цьому відношенні інформаційна економіка має схожість з індустріальною; навпаки, *знання, можуть бути і є лише об'єктом володіння (possession)*, і в цьому випадку утворюють базу для якісно нової господарської системи. Перетворення інформаційної економіки в економіку знань остаточно відводить господарську систему від об'єктивної основи у сферу стійко наростаючого суб'єктивізму. Саме в цьому якісна відмінність економіки знань від інформаційної економіки.

Така позиція поступово кристалізується в сучасній соціології. Відзначається, наприклад, що "інформація володіє характеристиками суспільного блага (public good); в той час як знання можуть і повинні розглядатися як персоналізоване благо (personalized good).

Ми зупинилися так докладно на даних методологічних проблемах в першу чергу тому, що саме вони дають можливість сформулювати основну тезу, що лежить в основі аналізу всіх парадоксальних явищ, які спостерігаються в сучасному економічному житті. Індустріальна епоха, змінивши аграрну, стала для людства гігантським кроком вперед: вперше виник значущий сектор суспільного виробництва, в якому склалися відносно незалежні від сил природи співвідношення між витратами праці та її результатами; залучення до процесу масового матеріального виробництва зростаючого обсягу сировинних ресурсів, енергії та робочої сили привело

до пропорційного зростання суспільного багатства. Перехід від індустріального суспільства до постіндустріального в чомусь відновлює дію *сил природи*, скорочує вплив на людину обставин, що обумовлюються соціальним середовищем; в той же час в постіндустріальному суспільстві ці сили природи виявляються як внутрішні сили самої особистості, і в цьому аспекті нова соціальна система радикально відрізняється від аграрного та індустріального суспільств. Саме тому сьогодні ефективність економіки, і, зокрема, прогрес матеріального виробництва, залежать більшою мірою від еволюції, ніж від закономірностей власне економічного розвитку. Тим самим вдосконалення якостей особистості стає запорукою і змістом господарського прогресу, а такий підхід змінює традиційну економічну теорію.

Науковий керівник: ст. викладач Дудкін О. В.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

д.е.н., проф. Телстов О. С., студентка гр. МК-72 Блокур О. В.

Значення маркетингової діяльності на підприємствах постійно зростає, оскільки від ефективно організованої маркетингової політики залежить попит та реалізація продукції підприємства. Особливо це стосується виробників засобів виробництва, які випускають продукцію не для широкого кола споживачів.

Промисловий маркетинг – це діяльність підприємств у сфері матеріального виробництва та промислових послуг, спрямована на дослідження та задоволення споживчих потреб інших підприємств, установ і організацій у сировині, комплектуючих, устаткуванні.

Промисловий маркетинг є особливою галуззю маркетингу, яка характеризується тим, що дослідження на промисловому ринку тісно пов'язані з дослідженнями на споживчих ринках, що, у свою чергу, забезпечує їхній взаємний вплив. Попит на товари промислового призначення має вторинний характер. Першим етапом дослідження на промисловому підприємстві повинен бути етап вивчення ринку, у межах якого працює промислове підприємство, споживчого ринку.

Основними завданнями маркетингу на промисловому підприємстві є: комплексний аналіз ринку з метою виявлення і формування попиту на товари промислового призначення; організація інноваційної діяльності на основі науково-дослідницьких і конструкторських робіт (НДКР); інноваційна діяльність в управлінні маркетингу; формування портфелю замовлень; планування виробничої, закупівельної, сервісної, збутової та фінансової

діяльності; планування та реалізація маркетингової політики цін; розподілу продукції та організація логістичної діяльності; створення ефективної системи маркетингових комунікацій; аудит результатів маркетингової діяльності; підвищення ефективності управління маркетингом [1].

До головних особливостей промислового маркетингу у порівнянні зі споживчим маркетингом відносять такі: більші обсяги закупівель сировини і матеріалів; технічно та технологічно складніша вироблювана продукція; значно вищий ризик покупця; триваліший час здійснення покупки; значно складніший процес прийняття рішення щодо здійснення закупівлі; наявність тісніших ділових відносин (довготривалих взаємовигідних партнерських стосунків) між покупцем та продавцем; високий професійний рівень покупців; похідний попит; взаємовплив [2,3].

Використання маркетингу на промисловому підприємстві забезпечує ефективність діяльності лише в тому випадку, якщо всі елементи маркетингової діяльності застосовуються комплексно. Для реалізації обраної стратегії необхідно виконувати чотири комплексних функції маркетингу: аналітичну (вивчення ринку; вивчення споживачів; вивчення фірмової структури; аналіз внутрішнього середовища підприємства), виробничу (вивчення нових технологій; організація матеріально-технічного постачання; керування якістю і конкурентоздатністю продукції), збутову (організація продажів; проведення цілеспрямованої цінової політики), функцію керування і контролю (організація стратегічного й оперативного планування на підприємстві; організація системи комунікацій на підприємстві)

Для ефективної діяльності великих промислових підприємств необхідно здійснювати ряд заходів, до яких належать:

- 1) створення розгалуженої ієрархічної товаропровідної мережі, яка включає автоматизовані транспортно-складські системи з філіями та центрами технічного обслуговування;
- 2) впровадження ефективної та гнучкої системи посередницьких структур;
- 3) побудування єдиної інформаційно-обчислювальної мережі, заснованої на застосуванні сучасних засобів зв'язку, маркетингової інформаційно-управлінської системи побудованої з допомогою персональних комп'ютерів;
- 4) створення автоматизованих баз даних, що забезпечують функціонування інтегрованої системи планування виробництва на основі економіко-математичних методів, обліку продажів і управління товарними запасами в товаропровідній системі;
- 5) впровадження автоматизованої системи розробки, введення і контролю дотримання взаємозв'язаних норм, нормативів і стандартів.

Ситуація на промисловому ринку, як і на споживчому за останні роки кардинально змінюється. Зокрема, під впливом світової кризи та активного розвитку Інтернету ще вчора популярні маркетингові рішення сьогодні мають сумнівну ефективність, промислові підприємства постали перед необхідністю впровадження нових ринкових стратегій, методів формування товарних асортиментів та ціноутворення на промисловому ринку. Головним при задоволенні потреб споживачів виступає не стільки сам товар, скільки після продажний сервіс і обслуговування.

1. Зозулев А. В. Промисловий маркетинг: стратегічний аспект / А. В. Зозулев. - Харків : Студцентр, 2005. - С. 198–201.
2. Ніколайчук В. Є. Промисловий маркетинг / В. Є. Ніколайчук, М. И. Белявцев. - Донецьк : ТОВ ПКФ «БАО», 2004. - С. 55–60.
3. Телетов О.С. Маркетинг продукції виробничо-технічного призначення / О.С. Телетов. — Суми : СумДУ, 2002. — 231 с.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ

студент гр. Е-92 Часник Ю. М.

Сьогодні в Україні стоїть питання про зниження рівня бідності та створення сприятливих умов життя населення. В сучасних умовах трудовий потенціал є одним з основних факторів розвитку економіки регіонів й країни в цілому.

Економічний розвиток будь-якої країни залежить від здоров'я, освіченості, розвиненості знань, професійної мобільності, трудової активності. Саме стан трудового потенціалу населення має велике значення та впливає на конкурентні переваги національної економіки. Найвагоміший вклад в розгляд питання та вирішення проблем розвитку трудового потенціалу зробили такі вчені як: Кельдер Т.Л., Глушенко В.В., Мостовий Г.І., Шахно А.Ю., Зінкевич Н.І., Шило К.М., Колос Ю.Ю. та інші.

Проте не вирішеними й досі є питання, пов'язані з необхідністю розробки та реалізації державних програм підвищення якості трудового потенціалу на основі координації дій всіх зацікавлених органів, у тому числі освіти, служб зайнятості та праці, міграційних відомств.

Метою даного дослідження є обґрунтування теоретичних основ відтворення трудового потенціалу та підвищення ефективності його використання у соціально-економічному та демографічному розвитку країни.

Трудовий потенціал України, як і будь-якої іншої країни, є складною соціально-економічною категорією, головним компонентом якої є фізичні параметри відтворення населення – природної основи трудового потенціалу.

Розглядаючи рівень дослідження кількісної та якісної оцінки трудового потенціалу, його функціонування, доходимо до висновку, що на сьогодні вони не відповідають в повній мірі новим умовам розвитку суспільства. Отже приведемо цифри і порівняємо 2000 та 2010 роки.

За офіційними даними [1], економічно активне населення в 2000 році складає 22830,8 тис. чол., станом на 2010 рік кількість зменшилась на 779,2 тис (склавши 22051,6 тис. чол.). Станом на 2000 рік кількість зайнятих склала 20175,0 тис. чол., в 2010 році збільшилась на 91 тис. чол., склавши 20266,0 тис. Кількість безробітних в 2000 році склало 2655,8 тис. чол., зменшившись в 2010 на 870,2 тис, і склавши 1785,6 тис. чол. Кількість економічно неактивного населення складало 13318,4 в 2000 році, зменшившись в 2010 році на 742,9 тис. та склало 12575,5 тис. чол.

Як бачимо, кількість безробітних зменшилась на 870,2 тис. чол., а кількість зайнятих збільшилась на 91 тис. чол., але все ж на даний момент цього не достатньо для трудового потенціалу та благополуччя нашої країни. Також впливає на рівень трудового потенціалу кількість емігрантів.

Україна посідає 5-е місце у світі серед країн з найбільшою кількістю емігрантів. За даними на 2010 рік, за кордоном знаходиться 6,6 мільйона українців, які виїхали у період з 1992 по 2010 рр., що складає 15% від загальної кількості нинішнього населення країни. За даними Світового банку, Україна втрачає не лише потенційних різноробочих, але і дипломованих фахівців. Так, за кордоном, станом на 1 грудня 2011 року, працюють 3,5% від загальної кількості українців, які мають вищу освіту.

Можливості трудового потенціалу необхідно певним чином сформулювати, використати та зберегти, для чого необхідно створити умови щодо зростання народжуваності, кращого духовного та фізичного зростання молоді, повного використання робочої сили, надійного піклування про здоров'я та морально-психологічний стан людей від народження до смерті.

Оцінка стану трудового потенціалу України є неоднозначною. Відбувається поліпшення певних якісних його характеристик, а саме:

- збільшується частка населення з вищою освітою;
- зростає комп'ютерна грамотність;
- формується вміння працювати в ринковому середовищі;
- підвищується підприємницька активність.

Разом з тим, в Україні відбуваються процеси, які призводять до погіршення трудового потенціалу. Не підвищуються темпи відтворення населення, внаслідок чого його структура набуває де популяційного характеру: погіршуються показники здоров'я людей усіх вікових груп; зростають показники старіння населення.

Таким чином, в умовах ринкової економіки потрібно дослідити шляхи, за допомогою яких можна було б продуктивно використовувати наявний в

країні трудовий потенціал. Потрібно, щоб кожен громадянин України відчув, що держава піклується про нього, тому що він є складовою частиною її трудового потенціалу. Розвиток трудового потенціалу для України є дуже важливим. Це корисно як для країни загалом, так і для особистості зокрема, а також сприяє процвітанню фірм, організацій та підприємств [2].

Державні структури в питанні розвитку трудового потенціалу мають формувати законодавчі та фінансові умови для покращення кількісно-якісного складу трудових ресурсів, що можливо за умови стабілізації політичної ситуації, посилення відповідальності за виконання законів та державних програм розвитку України.

1. Статистичний щорічник України за 2010 рік / за ред. О.Г.Осауленка. – К.: ТОВ «Август Трейд». – 2011. – 560 с.

2. Готич М.В. Фактори впливу та тенденції розвитку трудового потенціалу України в сучасних умовах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/30_NIEK_2011/Economics/5_95973.doc.htm

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

СПОЖИВЧИЙ КОШИК УКРАЇНЦЯ

к.е.н., ст. викладач Чортюк Ю. В., студентка гр. ЕФ-02 Литвиненко О. О.

Споживчий кошук – це набір товарів, що характеризує типовий рівень і структуру місячного (річного) споживання людини або сім'ї. Використовується для розрахунку прожиткового мінімуму, виходячи із вартості споживчого кошика у діючих цінах. На основі даних по споживчому кошику та споживчому бюджеті розраховуються такі показники, як мінімальна зарплата і мінімальні пенсії.

Поняття споживчого кошика існує у багатьох країнах світу. Проте ці «кошики» мають певні національні особливості: споживчий кошук американця нараховує 300 продуктів і послуг, француза – 250, англійця – 350, німця – 475. Український споживчий кошук до поточного року нараховував 296 продуктів і послуг, проте нещодавно був розширений до 335 найменувань.

В день українцям пропонують з'їсти близько 106 грамів хліба, 10 грамів макаронних виробів, 5 грамів гречки, половину яйця, 250 г картоплі, 5,5 грамів сала, 25 грамів ковбаси, півтори склянки молока та 250 грамів картоплі тощо. На недостатньому рівні закладені такі витрати, як оплата комунальних послуг, платне лікування, платна освіта, і ніяк не згадані потреби в особистому розвитку та відпочинку. В споживчий кошук українців у 2012 р. внесуть навіть ноутбуки і флешки. Також додаються послуги няні,

платна медицина, страхування, оренда житла і навіть покупка портативного комп'ютера.

Наприклад, у споживчому кошику британця передбачені витрати на підключення до Інтернет, покупку мр-3-плеєра та гітари, а також послуги садівника. Навіть найменш забезпечені німці мають право на цифровий фотоапарат та відеокамеру, сканер та принтер, а також тонометр. Французи закладають у споживчий кошик послуги перукаря, косметичні засоби та харчі для котів та собак. "Стурбовані" здоровим способом життя американці мають у кошику тютюнові та горілчані напої, а також витрати на мобільний та комп'ютерний зв'язок.

Слід констатувати той факт, що реальні ціни на товари і послуги в Україні не вкладаються у показники, які враховуються у споживчому кошику. Так, експерти вважають, що якщо поррахувати реальні витрати на асортимент кошику і прийняти їх на державному рівні, то видаткова частина бюджету збільшиться в 3-5 разів. Адже продукти харчування постійно дорожчають, а це означає, що доведеться переглядати і прожитковий мінімум (1017 гривень). Після цього необхідно збільшувати пенсії та інші соціальні виплати. Тоді у заявлений дефіцит бюджету уряд не вкладеться.

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ ТА ЇХ ВИРІШЕННЯ

студент гр.МК-91 Шатова В. М.

Актуальною проблемою в умовах перехідної економіки України, яка супроводжується поділом суспільства на певні класи, є підтримка та надання допомоги малозабезпеченим сім'ям. А отже, постає завдання щодо дослідження та всебічного вивчення проблем функціонування фінансування системи соціального захисту суспільства.

Наукові дослідження з питань соціального захисту населення та вдосконалення практичної діяльності держави в цьому напрямі проводили вітчизняні вчені та фахівці, серед яких: М. Барабанник, В. Вакуленко, І. Гнибіденко, О. Давидюк, Т. Лопушняк, О. Пищуліна, С. Салига, Ю. Скулиш, Б. Сташків, А. Халецька, Ю. Шклярський та ін. За кордоном даним питанням займалися такі дослідники: М. Ганслі Теренс, Й. Хендшель, П. Таундсен та ін.

Однак, незважаючи на це, не вирішеною залишається проблема фінансування інститутів соціальної сфери, яке у повній мірі відповідало б потребам соціально-економічного розвитку країни в цілому.

Метою дослідження є визначення ключових проблем фінансування системи соціального захисту населення та розробка відповідних рекомендацій щодо їх вирішення.

Соціальний захист населення передбачає використання різних форм та методів соціального захисту з дотриманням диференційованого підходу до кожної людини або соціальної групи. Дуже важливим питанням механізму фінансування соціальної сфери є міжбюджетні відносини в частині планування соціальних видатків. Так, як відомо, на початку 2000-х рр. система міжбюджетних відносин в Україні зазнала реформування, що дало позитивні результати, однак процес реформ залишився незавершеним. Видатки розподіляються за видами бюджетних установ, а не за їх функціональним призначенням, що унеможливило виконання принципу субсидіарності побудови бюджетної системи України. У результаті, ті самі статті видатків фінансуються як із державного бюджету, так і з місцевих, що зменшує прозорість бюджетного процесу та ефективність управління фінансами з боку відповідних міністерств. Крім того, така ситуація зумовлює нерівномірність забезпечення населення послугами [1, с.163].

Не менш важливою є проблема руху фінансових потоків у різних галузях соціальної сфери в територіальному розрізі. Так, соціальні заклади утримуються за рахунок кошторису різних міністерств та відомств, розташованих у всіх областях України. Через це особи, які є розпорядниками бюджетних коштів, не мають можливості оцінити обсяг коштів державного бюджету, за рахунок яких фінансується соціальна сфера на рівні регіону. Таким чином, бюджетні процеси не дають змогу контролювати забезпеченість даної галузі необхідними фінансовими ресурсами.

За оцінками фахівців, негативні наслідки запровадження системи субвенцій з державного бюджету соціальні потреби полягають у втраті мотивації місцевих органів щодо оптимізації видатків на соціальні програми, економії коштів та підвищення ефективності їх використання [2, с. 17].

Необхідним є вирішення наступних задач, вирішення яких допоможе реформувати систему соціального захисту України:

1) визначення рівнів доходів (заробітної плати) громадян, які варто вважати: достатніми для самозабезпечення для страхових внесків у системі соціального страхування; потребуючої солідарної взаємодопомоги [3];

2) наукове обґрунтування оптимальної частки ВВП, яка використовується на фінансування окремих видів соціального страхування і всієї системи з урахуванням прогнозів [3];

3) визначення кола і якісних характеристик причин настання не страхових періодів у трудовій діяльності з об'єктивних факторів, які повинні солідарно датуватися страховими надходженнями всіх страхувальників [3];

- 4) визначення комплексу змін у законодавстві України щодо забезпечення модернізації управління установами соціальної сфери [2, с.54];
- 5) здійснення раціоналізації фінансування установ соціальної сфери;
- 6) розробка та запровадження чіткої методики формування замовлення на послугу соціальної сфери [2, с.54];
- 7) розробка та запровадження методики моніторингу виконання замовлення на соціальну послугу та інші [2, с.54];
- 8) підвищення фінансової стабільності та ефективності використання коштів державних позабюджетних соціальних фондів, які здійснюють соціальне страхування [3];
- 9) встановлення науково обґрунтованих розмірів соціальних виплат згідно із стажем трудової діяльності, рівнем заробітної плати, розмірами перерахованих страхових внесків, щоб зумовити підвищення інтересу застрахованих осіб [3].

1. Скулиш Ю.І. Проблеми та перспективи бюджетного забезпечення соціальної сфери в Україні: Монографія. – К.: Аграр Медіа Груп, 2009. – 288 с.

2. Україна як соціальна держава: гасло політичної конкуренції чи шлях до солідаризації суспільства? / О.М. Пищуліна, Я.А. Жаліло, С.І. Лавриненко та ін. / за заг. ред. В.С. Вороніна. – К.: НІСД, 2009. – 108 с.

3. Ільчук Л.І. Соціальне страхування: теоретико-методологічні проблеми [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : http://cpsr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=35:2010-06-13-21-18-25

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

ПРОБЛЕМА БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

к.е.н., доц. Школа В. Ю., студент гр. Ф-91 Беспала Ю.

Безробіття на сьогодні є центральною соціальною проблемою суспільства. За даними ООН сьогодні в світі кожний третій працездатний не має роботи взагалі або має випадковий чи сезонний заробіток. Це близько 750 млн. чол.

В Україні проблема безробіття стоїть особливо гостро в останні роки. З кожним роком кількість безробітних зростає. Найвищий рівень зареєстрованого безробіття характерний для західних областей – Волинської, Житомирської, Закарпатської, Тернопільської, Львівської та Івано-Франківської [1]. Найнижчі показники рівня безробіття спостерігаються в Одеській області, м. Києві та Севастополі. Враховуючи демографічну ситуацію, яка склалася в різних регіонах України, можна передбачити, що при нинішньому рівні створення нових робочих місць у західних областях рівень безробіття в майбутньому набуде в цих регіонах ще більшої гостроти.

Існуюча ситуація погіршується існуванням скритого безробіття, що обумовлює викривлення даних щодо справжнього його масштабу. Так, сьогодні до складу безробітних офіційна статистика не включає 2 млн. жителів сільської місцевості, які працюють у власних господарства; осіб, які мають неповну занятість, або мають тимчасові підробітки. На відміну від ЄС, в Україні існує значна кількість неофіційних безробітних, які не перебувають на обліку в центрах зайнятості, а, отже, не враховуються в офіційній статистиці.

У найближчі роки прогнозується зростання безробіття в Україні ще більшими темпами, що обумовлено надмірним фіскальним тиском, наслідком якого є припинення діяльності приватних підприємств та скорочення робочих місць. Так, за офіційними даними в 2011 р. Україна втратила 106 тис. робочих місць; через відсутність роботи близько 7 млн громадян виїхали за кордон на заробітки. За прогнозами лише впродовж I півріччя 2012 р. близько 150 тис. малих підприємств закриють свої підприємства. В цілому, у 2012 р. кількість безробітних збільшиться на 200 тис. осіб. Крім того, пенсійна реформа, спрямована на підвищення віку виходу на пенсію, призведе до різкого зростання безробітних у віковій групі старшій за 45 років.

Для вирішення проблем у сфері зайнятості слід запровадити заходи, спрямовані на стимулювання розвитку малого бізнесу, який, як показує світовий досвід, може забезпечити більше 50% всіх робочих місць в економіці.

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

ПРОБЛЕМИ ВИПУСКНИКІВ ВНЗ НА РИНКУ ПРАЦІ

студентка гр. ЕК-01 Шульга Я. В.

На сьогодні проблема отримання роботи є досить суттєвою для більшості випускників ВНЗ, причому в багатьох випадках молодь не може її вирішити самостійно. Розглянемо причини молодіжного безробіття.

1. Відсутність досвіду та стажу роботи.

На сьогоднішній день однією з найважливіших вимог до кандидата на посаду є наявність стажу та досвіду роботи за фахом. Відповідно, якщо випускники такого досвіду не мають, на роботу їх беруть дуже неохоче. Отже, випускники не мають не тільки досвіду роботи, але й можливості отримання такого досвіду.

Можливістю вирішити це питання може стати тимчасова практика на разових роботах, таких як рекламні акції, соціальні опитування серед

населення міста, маркетингові дослідження. Таким чином з місця роботи можна було б отримати рекомендаційні листи, які стали б у нагоді при влаштуванні на постійну роботу.

2. Проблема дискримінації жінок при прийомі на роботу.

Сама проблема полягає в тому, що будь-який роботодавець швидше візьме на роботу чоловіка, аніж молоду жінку. Це пояснюється тим, що існує висока ймовірність того, що жінка може завагітніти, в результаті чого сам роботодавець понесе непередбачувані витрати на декретну відпустку.

Вирішенням такої проблеми може бути використання альтернативних шляхів зайнятості, тобто роботи на дому, само зайнятості (можливість для жінок розкрити свій творчий потенціал), разові роботи.

3. Проблема дисбалансу попиту та пропозиції на ринку праці.

На даний момент ситуація в країні вкрай нестабільна, тому прогнозувати майбутній розвиток сфери зайнятості на майбутні п'ять-шість років надзвичайно складно. Сама ж проблема полягає в тому, що наявність спеціалістів певного профілю, яких випускає ВНЗ, не відповідає потребам на ринку праці.

У даному випадку головним є здатність студентів швидко адаптуватися до змін і всесторонньо розвиватися, даючи самому собі можливість не лишитися без роботи.

ВНЗ також можуть в цьому допомогти студентам, укладаючи договори з підприємствами, відповідно до яких випускникам буде надаватися можливість пройти практику та отримати досвід і відповідний документ.

4. Інфантилізм молоді в пошуку роботи.

Молоді люди часто просто не мають бажання шукати роботу. Неабиякою мірою це пов'язано з небажанням потрапляти в некомфортні і жорсткі ситуації ринку праці.

Для вирішення цієї проблеми корисним є раннє залучення підлітків до праці. Однак в цій справі університет мало чим може допомогти, адже подібні бажання і можливості повинні закладатися змалку і бути присутніми у самій сім'ї. І основи праці в суспільстві мають закладатися разом з вихованням.

5. Проблема необізнаності населення про свої права та можливості в пошуку роботи.

Дуже часто населення недостатньо проінформовано про можливості пошуку роботи. В зв'язку з цим необхідно проводити заходи з інформування випускників ВНЗ, всіляко розкриваючи інформацію про можливість роботи.

Ряди безробітних найчастіше поповнюють молоді, необізнані у сферах працевлаштування, люди. Їм надзвичайно складно знайти своє місце в суспільстві, обрати вірний шлях на ринку праці, вперше серйозно зіткнутися з дорослим життям. Тому держава повинна всіляко сприяти молодим

талантам, допомагати і давати зелене світло, аби ті мали можливість повноцінно розкритися на користь державі та суспільству. У кінцевому підсумку можна сказати, що основне – це інформування населення, за допомогою якого частково можна вирішити будь-яку з перерахованих проблем.

Науковий керівник: ст. викладач Дудкін О. В.

РОЗДІЛ 3 НАЦІОНАЛЬНА ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ІТ-ИНДУСТРИЯ НА ЭКОНОМИЧЕСКОМ РЫНКЕ УКРАИНЫ

студент гр. ИТ-01 **Алексенко О. Г.**

В экономике нашей страны за последнее время прошла череда изменений и реформ, которые напрямую связаны с научным прогрессом. Еще 20 лет назад многие крупные фирмы, заводы и фабрики вполне могли обходиться без компьютерных технологий. Так все больше и больше мы слышим и узнаем такое понятие как IT или же информационные технологии.

Казалось бы, IT – это нечто абстрактное, что-то не имеющее никакого физического веса, однако оно все-таки может оказать влияние на экономику страны. Например, оборот компании «S&T Софт-Троник» еще в 2003 году составил 204 млн евро. А если брать во внимание только украинский филиал, то его оборот составлял \$17,9 млн, прибыль \$794 тыс.

Сегодня украинские IT-специалисты считаются одними из самых лучших в мире. наших студентов ценят не только за знания, а и за способность к творческому подходу и за критическое осмысление информации, в отличии от индийских или китайских профессионалов, которые способны лишь четко выполнять указания заказчика. Роман Хмиль (выпускник КНУ им. Шевченко по спец. "компьютерные технологии"), который будучи руководителем, известной сейчас, компании Global Logic Ukraine, за три года (с 2006 по 2009) смог нарастить доход предприятия до \$8 миллионов.

Высокий уровень подготовки наших программистов не смогли не заметить в США – на родине современной IT-индустрии, где и своих специалистов более чем достаточно. Властями Штатов в марте этого года был принят закон, согласно которому внесены значительные упрощения в выдаче виз для наших программистов. Таким образом, американцы всеми возможными способами пытаются выманить наших компьютерных специалистов. Это чревато значительным ущербом для развития информационных технологий Украины.

Наша задача сделать все для того чтобы данная индустрия процветала, ведь сегодня у нас есть реальные шансы стать одним из лидеров в этой индустрии. Верховный Совет Украины уже принял проект закона об экономическом эксперименте по созданию благоприятных условий для развития в Украине программной продукции. Это открывает возможности для страны в целом, будет способствовать экономическому росту и процветанию многих отраслей.

Научный руководитель: ст. преподаватель **Вернидуб Н. А.**

ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ (РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР)

к. е. н., доц. Грек В. А.

Одним із основних чинників, що визначає формування та реалізацію людського потенціалу є стан фізичного та психічного здоров'я людини. Саме він в значній мірі впливає на динаміку природного руху населення, визначає інтенсивність праці, її продуктивність і якість. Комплексний вплив різноманітних природно-географічних, історичних, економічних, екологічних і інших факторів, обумовлюють регіональні відмінності кількісних та якісних характеристик людського потенціалу, включаючи відтворення здорових генерацій. Аналіз різних аспектів формування людського потенціалу показав, що за останні роки стан здоров'я населення зазнав деяких негативних змін як по країні в цілому, так і в її регіонах. Зазначена проблема особливо стосується Сумської області. Незважаючи на те, що за останні роки тут спостерігається тенденція до скорочення коефіцієнта смертності (у розрахунку на 1000 жителів) з 19,3 у 2005 р. до 17,3 у 2010 р. область, все ще залишалась у числі «лідерів» зі смертності населення серед регіонів країни (поступаючись тільки Чернігівській області, де цей показник становить 19,6 проміле). При цьому найбільш небезпечна ситуація склалася у сільській місцевості регіону, де коефіцієнт смертності у 2010 р. становив 23,0 проміле (друге місце після Чернігівської області – 28,3 проміле). В регіоні дещо вищий за республіканський і коефіцієнт смертності немовлят.

Дослідження основних причин смертності показало, що в області переважна кількість померлих становила від хвороб системи кровообігу (62,9%), на другому місці – злоякісні новоутворення (11,2%), на третьому – хворобі органів дихання (4,0%) [1]. При цьому в області спостерігається загрозна тенденція, щодо зростання кількості ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД, рівень якої за період з 2005 по 2010 рр. зріс більше ніж втричі [2]. Порівняно із середньо республіканськими в регіоні вищі і показники рівня захворюваності населення на злоякісні новоутворення, систему кровообігу і дихання, але нижче на активний туберкульоз. Серед узагальнюючих індикаторів стану здоров'я основним залишається очікувана тривалість життя. В Сумському регіоні вона збільшилась з 68,1 у 2005-2006 рр. до 69,2 років, у 2008-2009 рр. і приблизно знаходиться на середньо республіканському рівні. Стосовно розвитку системи охорони здоров'я в показниках її кадрового та матеріально-технічного забезпечення, можна відзначити, що у 2009р. Сумська область у розрахунку на 10 тис. населення за показниками кількості лікарів усіх спеціальностей та планової ємності амбулаторно-поліклінічних закладів займала 17 місце. За кількістю

середнього медичного персоналу і кількістю лікарняних ліжок – 5 місце [3]. Такий стан розвитку сфери охорони здоров'я і медичного обслуговування населення став одним із вирішальних чинників, що негативно вплинув на процес розвитку трудового потенціалу регіону. Це, передусім, проявляється у скороченні чисельності населення області, як природної основи формування трудового потенціалу. З 2005 по 2010 рр. вона скоротилася майже на 72 тис. осіб, або на 9,3 %, а сільського населення на 44 тис. або 10,3 %. Негативним наслідком цього процесу є і не зовсім приваблива ситуація з використанням трудового потенціалу області. За показником валового регіонального продукту на одну особу у 2009 р. область перебувала на 13, а за рівнем зареєстрованого безробіття – на 6 місці [4].

Сучасна медико-демографічна ситуація, що склалася в країні і її регіонах нагально потребує проведення докорінної реформи в медичній галузі. У багатьох дослідженнях цієї проблеми, справедливо зазначається, щонайбільш пріоритетними напрямками її здійснення повинно стати: 1) формування потужної бази профілактики захворювань, посилення уваги до пропагування здорового способу життя; 2) прискорений розвиток інституту сімейної медицини, оскільки саме сімейні лікарі, ведуть пацієнтів протягом усього життя, звертаючи увагу не лише на лікування, але й профілактику; значне посилення ролі державного фінансування національної медицини, оскільки в наш час державні витрати на охорону здоров'я становили тільки 3,4% ВВП (на 2011р), тоді як у європейських країнах цей показник становить у середньому 5-7%; 4) підвищення рівня заробітної плати працівникам сфери охорони здоров'я у яких вона майже у два рази менше, ніж в промисловості; Важливу роль мають також відіграти реалізація державних цільових програм, державних і регіональних програм економічного та соціального розвитку, зокрема реалізація регіональної програми «Стратегія розвитку Сумської області на період 2015 року «Нова Сумщина – 2015».

1. Населення Сумської області, 2009. Демографічний щорічник. Суми-2010. с.17
2. Розраховано по «Статистичний щорічник України за 2010 р. К., ТОВ, «Август Трейд»,с. 460
3. Статистичний збірник «Регіони України».2010. Частина 1, К.,2010с.300, 302, 304
4. Статистичний щорічник України за 2010 р. К., ТОВ, «Август Трейд», 2010, с.49,368.

ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВАМИ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

студентка гр. Ф-91 Доля Є. В.

Незадовільний фінансовий стан переважної частини підприємств вітчизняного АПК не дозволяє забезпечити процес не тільки розширеного, а

в багатьох випадках і простого відтворення за рахунок власних фінансових ресурсів. Водночас, висока вартість та обмежений доступ до зовнішніх джерел фінансування операційної та інвестиційної діяльності (насамперед, кредитних ресурсів комерційних банків) зумовлюють необхідність пошуку інших форм фінансового забезпечення.

Досвід країн із розвинутою економікою свідчить, що суттєве значення у вирішенні цього питання відіграють фінансові ресурси державного й місцевих бюджетів [1].

Основними видами бюджетної підтримки сільського господарства в Україні є: прямі субсидії, реструктуризація боргів, поставка сільськогосподарських машин та обладнання на умовах фінансового лізингу.

Бюджетні кошти, що спрямовуються в АПК, через їх обмеженість та нецільовий характер використання, не відповідають вимогам, які ставляться перед ним. За цих умов дуже важко сформувати необхідні фінансові ресурси для нормального налагодження процесу виробництва як в АПК, так і в інших галузях народного господарства. Тому в Україні постала проблема створення необхідних умов, за яких можна було б здійснювати комплексне регулювання економіки, забезпечити фінансову стабілізацію. Без державного регулювання і контролю за суб'єктами господарювання економічними методами, подальшого розвитку реформ, економіка, і, особливо аграрний сектор, не можуть функціонувати ефективно [3].

Результати вивчення досвіду регулювання та державної підтримки сільського господарства в розвинених країнах [1] дають підстави для певних висновків:

- більшість країн здійснюють політику державного впливу на розвиток сільського господарства переважно економічними методами;
- державна підтримка передбачає здійснення цільових фінансових програм через фінансування окремих видів діяльності, пільгового кредитування;
- пільговий вплив оподаткування існує практично в усіх країнах і реалізується в основному через встановлення понижених ставок оподаткування та забезпечення гарантованого неоподаткованого мінімуму.

В Україні здійснюються перші важливі кроки щодо формування нових принципів фінансового забезпечення умов життя сільського населення [2].

Однак, незважаючи на позитивні зрушення в аграрній сфері, існує багато невирішених проблем:

- не зменшується чисельність збиткових господарств;
- залишається низьким рівень використання сільськогосподарських угідь;
- у галузі найнижчий рівень заробітної плати, недостатня соціальна захищеність селян. Це свідчить про те, що програми, які нині здійснюються у

сфері бюджетної, фінансової, податкової політики, не відповідають сучасним вимогам щодо реформування аграрного сектору.

Отже, на сучасному етапі необхідна економічно обгрунтована перебудова системи бюджетного регулювання. За рахунок коштів державного бюджету мають фінансуватися загальнонаціональні програми довгострокового розвитку АПК, а за рахунок коштів місцевих бюджетів – підтримуватися оперативна господарська діяльність товаровиробників. Необхідно працювати над удосконаленням бюджетної політики держави.

Такий підхід щодо організації прямого бюджетного фінансування сільськогосподарського виробництва дасть змогу забезпечити не лише його поточні фінансові потреби, а й сформує передумови для збільшення обсягів фінансування в міру його подальшого розширення та розвитку.

На погляд автора, розподіл бюджетних коштів між суб'єктами господарювання.

Необхідно виділяти кошти не тільки ефективно функціонуючим підприємствам, а й фінансувати найефективніші проекти виходу підприємств з кризи.

Бажано запровадити програмно-цільове фінансування сільськогосподарських товаровиробників. Зокрема, першочергові розробки потребують програми щодо підтримки реалізації (збуту) вітчизняної сільськогосподарської продукції та регулювання продовольчого ринку: розвитку агропромислового комплексу певної області, ринків певної продукції тощо.

1.Щекович О.С. Досвід зарубіжних країн з питань державної підтримки агропромислових підприємств // Економіка: проблеми теорії та практики. Зб. наук. пр. – Вип. 186. У 4 т. Т.

2.Основи аграрної економіки: Підручник / В. П. Галушко, Гвідо Ван Хуленбрук, О. А. Ковтун та ін. — К.: Вища освіта, 2003. — 399 с: іл.

3.Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероблене. / В. Г. Андрійчук. — К.: КНЕУ, 2002. — 624 с.

Науковий керівник: д.е.н., проф. Прокопенко О. В.

КОНДИТЕРСЬКА ГАЛУЗЬ В УКРАЇНІ

асист. Домашенко М. Д., студентка Савельєва Г. С.

На даний момент кондитерська галузь займає особливе місце в харчовій промисловості та в економіці України в цілому. Вона досить динамічно розвивається, демонструючи порівняно високі темпи зростання, котрі в останні роки дещо уповільнилися. Тому, стабільно високий попит на цю продукцію та достатня забезпеченість власними сировинними ресурсами сприяли розвитку кондитерської галузі в Україні.

Незважаючи на те, що останнім часом збільшення обсягів виробництва кондитерської продукції відбувалося швидкими темпами, проблем в кондитерській галузі зараз, можливо, навіть більше, ніж це було у часи занепаду цієї галузі (1990-1996 р.р.)

Актуальні на сьогоднішній день проблеми кондитерської галузі можна поділити на чотири групи:

1. Фінансові проблеми.

2. Проблеми, пов'язані з внутрішньою політикою держави: зростання цін на цукор як наслідок спроби держави допомогти цукровій промисловості вийти з кризового стану.

3. Проблеми, пов'язані з російським ринком збуту: обкладення товару ввізним митом у розмірі 21% на 1 кг та введення ПДВ 20% на українську кондитерську продукцію.

4. Проблеми, пов'язані з пакуванням кондитерської продукції.

Варто зазначити, що стрімке зростання цієї галузі в Україні після розпаду СРСР почалося лише з 1997 р., коли на вітчизняному ринку почали з'являтися світові гравці, першим з яких був „Kraft Foods”, за ним ішли „Mars”, „Nestle” та інші. До цього, галузь протягом декілька років переживала занепад: після розпаду планової економіки припинилось постачання імпоротної сировини, а саме какао та какао-продуктів, горіхів, ароматизаторів та пакувальних матеріалів. У результаті виробники змушені були замінити какао менш якісним матеріалом – цикорієм, наслідком чого стало загальне зниження якості виробленої продукції.

Поступове зростання добробуту населення України сприяє збільшенню обсягів виробництва кондитерської галузі, зміні структури споживання продуктів харчування, підвищенню вимог до якості кондитерських виробів.

Відповідно до виділених в одному з попередніх розділів чотирьох груп проблем, можна запропонувати чотири шляхи їх розв'язання.

Насамперед, необхідно вирішити фінансове питання. Розв'язати його проблему можна двома шляхами:

а) через залучення інвесторів, адже кондитерська галузь є досить перспективною, а отже, інвестиційно привабливою;

б) шляхом втілення державою у життя ефективної політики з підтримки виробників.

Великі українські виробники кондитерської продукції знайшли спосіб подолати проблему введення мита з боку країн – основних торговельних партнерів. Вони почали купувати кондитерські фабрики в Росії, що дозволило їм отримати прямий доступ до ринку цієї країни та безмитно ввозити продукцію до Казахстану.

Виробництво кондитерських виробів є матеріаломістким: більше всього витрат припадає на придбання сировинних ресурсів. Як відмічалось вище, українські кондитерські підприємства потребують приблизно 500 тис. т цукру на рік. Частина сировини, що застосовується при виробництві кондитерських виробів, виробляється в Україні.

Проблему з цукром теж слід вирішувати на державному рівні, адже лише уряд може відмінити власну постанову та не втручатися без необхідності у функціонування підприємств кондитерської промисловості.

Українська кондитерська промисловість вже довела свою конкурентоздатність на внутрішньому та зовнішньому ринках: продукція цієї галузі задовольняє європейським показникам якості. Часи дешевих неякісних цукерок в яскравих обгортках давно пройшли, поступившись місцем більш якісній кондитерській продукції вітчизняних виробників. Зараз імпортні вироби займають незначну частку українського ринку – і це при тому, що часто у вітчизняних компаній не вистачає коштів на модернізацію обладнання. Крім того, існує проблема кваліфікованих кадрів: на кулінарів в Україні ніде особливо не вчать.

Для вирішення цих проблем потрібна зміна напрямку дій українського та російського урядів, тобто відмова від тих заходів, які можуть спричинити тривалу кризу в кондитерській галузі і призвести до того, що українська продукція буде неконкурентоздатною на світовому ринку.

Отже, для подальшого розвитку кондитерської галузі необхідне здійснення державою рішучих кроків, адже саме від правильно проведеної державної політики залежить майбутнє “солодкої” промисловості України.

ПЕРСПЕКТИВИ РИНКУ ЗОЛОТА УКРАЇНИ

студентка гр. Ф-91 Карпенко І. В.

Золото і благородні метали завжди приваблювали до себе людину. Спочатку як предмет прикраси, а згодом – як найбільш ходовий товар і засіб накопичення багатства не тільки людей, а й цілих країн.

За часів СРСР перспективи золотоносності території України не являли собою державного інтересу, але, здобувши незалежність, Україна почала пошуки власних запасів золота.

Основними золотоносними регіонами країни є Карпати (розвідані запаси – майже 55т, а потенційні – близько 400 т), Донбас (не менше 400 т) та Український щит (золоті ресурси оцінили в 2400 т). Золотими областями України є Закарпатська (родовища Мужіївське, Сауляк, Березівське і Куклянське золото-поліметалічні родовища), Луганська (Бобриківське

родовище), Дніпропетровська (родовища Сергіївське, Балка Золота, Балка Широка), Запорізька (Сурозське родовище), Кіровоградська (Клинцівське та Майське золоторудні родовища) [1].

Будувати плани з видобутку золота з українських чорноземів почали ще в 1996 р., коли прийняли державну програму «Золото України», відповідно до якої країна мала б щорічно отримувати до 600 кілограмів золота власного видобутку. Однак, планам так і не вдалося здійснитися, і масштабного промислового видобутку золота так і почалося. Мужіївська фабрика-рудник навіть у найпродуктивніші роки своєї роботи не змогла наростити обсяги видобування навіть в повні 200 кг[2].

Лише в 2011 р. Україна почала промисловий видобуток золота. На думку голови Державної служби геології та надр Едуарда Ставицького, вже через 3–5 років Україна зможе вийти на рівень видобутку в обсязі 1 тонни на рік [3].

Видобуток золота почався з двох регіонів, а саме Західної України та Кіровоградської області. На думку Ставицького, Україні слід розвивати видобуток золота власними силами, а якщо і залучати інвесторів, то з мінімальною участю.

Кажучи про собівартість видобутку золота в Україні, прогнозується, що 1 грам українського золота коштуватиме не більш ніж 150 грн., що могло б призвести до скорочення імпорту золота на 1/3. Адже, на сьогодні все золото Україна купує, а це близько 5 тонн на рік [3].

За словами доктора геолого-мінералогічних наук, завідувача відділом міжнародного співробітництва та науково-організаційної роботи Українського державного геологорозвідувального інституту Бориса Малюка, більшість українських руд належить до багатих. Однак видобуток українського золота чи не найдорожчий у світі – втричі дорожче, ніж в Південній Африці та Росії. Здешевити видобуток і переробку можна впровадженням ціанідних технологій, проти яких виступають закарпатські екологи [2].

Найбільш золотонною областю залишається Дніпропетровська. Однак, на початку жовтня 2011 р. Господарський суд Дніпропетровської області ухвалив рішення про ліквідацію «Придніпровського заводу кольорових металів», який колись був найбільшим переробником брухту і відходів дорогоцінних металів.

На думку геологів, Сергіївське родовище, що в 4 км від Золотої балки, має великий запас золота, і саме його вважають найперспективнішим родовищем України. Родовище активно досліджувалося з 1992 по 1996 рр. Однак через брак коштів роботи вирішено було згорнути його. На розроблення родовища претендує канадська фірма Secova Metals, яка планує заплатити \$5млн. за п'ятирічну розвідку на 65% території родовища. За решту

будуть заплачені ще \$10млн. Вміст золота в породі оцінюється в межах від 2 до 6,1 г / т, а загальні запаси – від 11 до 17 т [2].

Ще один іноземний інвестор – Supatcha Resources Inc. (Денвер, Колорадо, США) – підписала угоду про покупку ліцензій на роботу на Барлевському та Виноградівському родовищах золота на південному заході України. Берегівське родовище, за відкритою інформацією, містить запаси різних металів, розташовані близько до поверхні. Supatcha Resources позиціонує себе як компанія з розвідки золота, націлена на покупку і розвиток активів в Україні [4].

В 2012 р. в Україні планують видобувати 1 т золота на рік. Це небагато, тому, на думку експертів, власний видобуток не знизить ціни на золото в Україні. Про те, зроблені кроки в золотовидобувній промисловості мають важливе значення для України. І на думку фахівців Україна, яка на сьогодні ще неповною мірою відкрила свій потенціал, має всі шанси для перспективного розвитку даної галузі.

1. Золото в Україні. -[електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.npblog.com.ua/index.php/geografija/zoloto-v-ukrayini.html>
2. С. Стасовская «Перспективы Украины». -[електронний ресурс].- Режим доступу: http://wikinews.com.ua/page/index.html/_/politics/zolotyje-perspektivy-ukrainy-r7573
3. <http://vikna.stb.ua/ua/news/2011/8/9/71085/>
4. <http://tsn.ua/groshi/amerikantsi-pridbali-dva-rodovishcha-zolota-v-ukrayini.html>

Науковий керівник: д.е.н., проф. Прокопенко О. В.

ВПЛИВ ІНОЗЕМНИХ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

студент гр. МК-91 Кириченко Т. В.

Сучасний стан національної банківської системи характеризується зростанням кількості фінансово-кредитних установ на ринку, входженням представників великого іноземного капіталу у вітчизняний банківський сектор. В умовах сучасної глобалізації та інтеграції дедалі важливішими стають питання стосовно визначення частки іноземного капіталу в банківській системі України, аналізу його впливу на діяльність вітчизняних фінансово-кредитних установ, а також розроблення та впровадження дійових (продуктивних) методів прогнозування частки закордонного капіталу з метою регулювання загального ступеня відкритості банківського ринку.

Аналізу впливу зарубіжних фінансово-кредитних установ на банківський сектор національної економіки присвячена велика кількість робіт, зокрема, істотний внесок зробили А. Степаненко, І. Чамара, О. Дзюблук, І. Гольченко, Ф. Шпиг, О. Чуб та ін. Однак, при цьому

недостатньо уваги приділяється підвищенню конкурентоспроможності українських банків, покращенню нормативно-правового регулювання, пошуку ефективних механізмів поліпшення системи банківського менеджменту, запровадженню стандартів діяльності та професійної поведінки на ринку, підвищенню суспільної довіри до вітчизняних банків.

Частка закордонного капіталу в банківському секторі України щорічно зростає. Так, на 1 січня 2012 р. в Україні було зареєстровано 198 банків (на 1 січня 2011 р. - 194). Зі 176 банків, що працюють на території України, 53 фінустанови - з іноземним капіталом (на 1 січня 2011 р. - 55 банків зі 176), у тому числі 22 - зі 100% іноземним капіталом (на 01.01.2011 р. - 20 банків) [1].

Активне залучення до вітчизняного банківського сектору капіталу з-за кордону має ряд наслідків:

- негативних: загострює конкуренцію за ресурси; зумовлює чутливість вітчизняних банків до коливань на світових фінансових ринках; підвищує ймовірність впливу українського капіталу до зарубіжних країн; виникає великий ризик значних витрат у зв'язку з можливим розширенням спекулятивної діяльності та втрата суверенітету в галузі грошово-кредитної політики; є загрозою потенційної втрати контролю над банками та економікою країни в цілому;

- позитивних: сприяє залученню додаткових закордонних інвестицій, збільшенню кількості ресурсів банків, розвитку фондового ринку, впровадженню міжнародного досвіду ведення банківської справи, розширенню асортименту банківських послуг та підвищенню їх якості, використанню новітніх банківських технологій, покращенню якості обслуговування клієнтів, мінімізації банківських ризиків через територіальну диверсифікацію закордонного капіталу, а також впровадженню міжнародних норм бухгалтерського обліку та звітності [2].

Присутність іноземного капіталу у вітчизняній банківській системі дає змогу залучати необхідні ресурси на зовнішніх фінансових ринках, головною передумовою продуктивного функціонування якого в контексті забезпечення та підтримки національної безпеки є сприяння розвитку вітчизняних фінансово-кредитних установ, зокрема:

- підвищення конкурентоспроможності українських банків (передбачає забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності банківської системи, стимулювання процесу інвестиційного кредитування економіки, підвищення ефективності організації банківської системи, підвищення якості роботи фінансово-кредитних установ);

- покращення нормативно-правового та конкурентного середовища фінансового ринку (укладання міждержавних угод про заохочення та захист інвестицій та уникнення подвійного оподаткування, обмін інформацією про нормативно-правові акти у сфері інвестиційної діяльності, формування

стабільної законодавчої бази, розширення співпраці з МВФ, Світовим банком і ЄБРР щодо надання фінансової допомоги Україні; розроблення конкурентної стратегії, орієнтованої на вибір методів, шляхів і засобів довгострокового укріплення ринкових позицій вітчизняних банків);

- підвищення суспільної довіри до банків (стабілізація політичної ситуації, забезпечення доступності та правдивості інформації про економічну ситуацію в державі та відповідної поінформованості громадян про стан справ у банківському секторі, надання державних гарантій вкладникам банків).

Таким чином, інтеграція України у світові фінансові структури приводить до стрімкого проникнення закордонного капіталу у вітчизняний банківський сектор. Ефективна підтримка стабільності національної банківської системи у міжнародному середовищі має ґрунтуватися на реалізації вищенаведених заходів з підвищення конкурентоспроможності банків, покращення нормативно-правового та конкурентного середовища, забезпечення високої репутації банків і суспільної довіри до них.

1. НБУ відзначає збільшення частки іноземного капіталу в банківській системі на 1 в.п. до 41,9% в грудні [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://news.finance.ua/ua/~1/0/all/2012/02/01/267941>

2. Чернега І. Роль іноземного капіталу у розвиток банківського сектору України / І. Чернега, В. Ніценко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2011_11_15_16_kampodilsk/section_4_2011_11_15_16/rol_inozemnego_kapit_alu_u_rozvitok_bankivskogo_sektoru_ukrajini/6-1-0-113

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

к.е.н., ст. викладач Кліменко О. В., студентка гр. Е-91 Ромашко А. С.

Однією з головних складових національної та економічної безпеки держави є її продовольча безпека. Поряд з іншими проблемами економічного розвитку в сучасних умовах проблема продовольчої безпеки стає все більш гострішою та займає все більш вагоме значення в структурі економічної безпеки. Сюди можна віднести продовольчу забезпеченість країн і регіонів, продовольчу незалежність, безпеку продовольства для життя та здоров'я населення, так як продукти життєдіяльності є важливим ресурсом країни. Вирішення проблем продовольчої безпеки та її забезпечення має важливе значення та може розглядатися на регіональному та державному рівнях. Необхідність забезпечення продовольчої безпеки як складової економічної безпеки виникає у зв'язку з захистом державних інтересів, таких, як соціальна стабільність, задоволення потреби в харчуванні, незалежність від

імпорту, розвиток власного виробництва продовольчих товарів, створення резервних запасів для стабілізації продовольчого забезпечення.

Питанню продовольчої безпеки присвячено достатньо велика кількість праць як вітчизняних, так і зарубіжних науковців-економістів, а саме: О.І. Гойчук, О.В. Захаріна, О.С. Резнікова, О.С. Скидан, О.М. Черчил та інші. В своїх працях вони досліджували теоретичні аспекти продовольчої безпеки, її структуру, методи оцінки. Проте ряд питань залишаються невирішеними: потребують додаткових досліджень та розробки шляхи та інструменти підвищення продовольчої безпеки країни, забезпечення її на більш високому рівні.

Метою даної роботи є узагальнення головних проблем на шляху до досягнення продовольчої безпеки, визначення основних шляхів її забезпечення та підвищення.

Процес формування продовольчої безпеки країни має комплексний характер та пов'язаний з макроекономічним розвитком держави в цілому та її регіонів. Згідно чинного законодавства України, продовольча безпека визначається як захищеність життєвих інтересів людини, що виражається в гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності. Продовольча безпека має тісний зв'язок з внутрішніми чинниками (розвиток аграрної сфери, продовольча забезпеченість країни) та зовнішніми чинниками (глобальна продовольча проблема, зовнішньоекономічна політика держави).

До основних загроз забезпечення продовольчої безпеки можна необхідно віднести:

- 1) економічна недоступність продовольства через невисокі та нестабільні доходи населення, зростання споживчих цін на продовольчі товари більш швидкими темпами, ніж доходи населення;
- 2) фізична недоступність через недостатнє виробництво продовольства, недостатній розвиток ринкової інфраструктури;
- 3) неможливість здобуття екологічно безпечної для здоров'я продовольчої продукції, низький рівень якості та безпеки продовольства.

Необхідність забезпечення продовольчої безпеки України вимагає підтримання відповідного рівня продовольчого самозабезпечення, що передбачає використання державної підтримки вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції та вжиття заходів імпортного контролю з метою захисту власних виробників від іноземної конкуренції.

До основних напрямів підвищення стану продовольчої безпеки можна віднести:

– забезпечення стійкого зростання виробництва і підвищення доступності для споживачів продуктів рослинництва, тваринництва;

- необхідність гармонізації дій суб'єктів аграрно-продовольчої системи;
- налагодження обміну аграрно-продовольчою продукцією;
- формування механізму регулюючої дії на виробництво і торгівлю аграрно-продовольчими товарами на міжнародному і національному рівнях;
- введення нормативних торговельних націнок для підприємств оптової, роздрібно торгівлі в частині реалізації продуктів першої необхідності;
- об'єднання дрібних колективних селянських господарств у великі об'єднання в межах районів, областей, регіонів;
- введення мінімальних гарантованих закупівельних цін, що забезпечують товаровиробникам високу рентабельність виробництва і його розширення;
- підвищення рівня екологічності та якості продукції шляхом стимулювання біологічного виробництва екологічно безпечного продовольства, розвиток та впровадження біотехнологій, державний контроль за якістю продукції, сертифікація продукції згідно міжнародних стандартів якості;
- чітке розмежування повноважень та взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування у забезпеченні продовольчої безпеки та ін.

При вирішенні проблем продовольчої безпеки пріоритетне місце належить розвитку аграрного сектору та сільського господарства. Не менш важливе значення відіграє міжнародна торгівля продовольством та зовнішня політика держави у цих сферах. Поєднання розвитку виробництва та розвитку торгівлі є одним з найефективніших методів забезпечення продовольчої безпеки в державі.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

студентка гр. Ф-91 Лаврик Я. М.

Тіньовий сектор істотно впливає на всі аспекти економічної діяльності, соціальні процеси, які відбуваються в суспільстві. Так, наприклад, можна прослідкувати вплив тіньової економіки на інвестиційний процес. Поглиблення процесів тінізації, які призводять до масових порушень інвестиційного процесу, відбувається у всіх галузях економіки.

Одним із найнебезпечніших наслідків розвитку тіньової економіки є криміналізація суспільства. Посилюється вплив тіньового капіталу на різні сфери суспільного життя, його зрощування з державним апаратом, зростання

корупції. Небезпечним для суспільства є поширення тіньових відносин практично на всі неекономічні сфери.

На погляд автора проблема боротьби з корупцією в Україні безпосередньо визначається глобальною проблемою. Тіньова економіка складає політичну частину економічної діяльності, але продовжує розширюватись. Дослідження даного питання, розробка шляхів вирішення є особливоактуальним сьогодні [1].

Вагомий внесок у дослідження проблеми економічної безпеки країни зробили вчені: З. Варналій, О. Засянська, О. Шарікова, В. Ткаченко, В. Богачева та інші. Дослідивши проблеми утворення і розширення тіньової економіки, вони відзначили, що тіньовий сектор економіки є практично в кожній країні. Його розміри багато в чому визначаються тим, який в країні економічний порядок: при сильній владі, кращій законодавчій базі та організованому управлінні тіньовий сектор економіки незначний і, навпаки.

На сьогоднішній час в Україні спостерігається інвестиційний застій, що був зумовлений певними особливостями. Рівень інвестиційної активності перебуває у прямій залежності від: стану економіки країни, якості функціонування фінансово-кредитної системи; прибутковості підприємств та організацій; дохідної політики бюджетів усіх рівнів та доходів населення. Головними причинами інвестиційної кризи в Україні є: млявість політичних і економічних ринкових реформ; репресивний характер податкової системи; слабкість матеріальної бази через розклад усіх галузей економіки та зруйнування ринку збуту товарів; недосконалість та нестабільність законодавства, неефективне використання залучених джерел фінансування, нестабільна політична ситуація та постійна зміна економічної політики; "тінізація" економіки, стагнація на ринку внутрішніх інвестицій; низький рівень розвитку інфраструктури інвестиційного ринку; погіршення платоспроможної здатності населення значні масштаби взаємних неплатежів [2, с. 76].

Тіньовий сектор економіки – це сфера більш доходного застосування ресурсів, яка дає можливість одержувати надприбутки. Існування тіньової економіки визначається відносно високою вартістю легального сектору. Існує безліч форм тіньової економіки: приховування реальних обсягів робіт або послуг, завищення затрат, заниження прибутку і доходів, здійснення нееквівалентного товарообміну тощо [1].

«Кримінально-чорна» і «криваво-чорна» складові тіньової економіки є найбільш небезпечними, неприховані злочинними формами, існування яких створює суспільству величезну економічну і моральну шкоду. З тіньовою економікою тісно пов'язана проблема корупції. Правові заходи боротьби з тіньовою економікою повинні включати також законодавчі акти про

попередження зловживань та злочинів на ринку цінних паперів та ін. [3, с. 351].

З метою прискорення легалізації «темно-сірої» економіки і переходу її суб'єктів у легальну, офіційну економіку, слід здійснити такі заходи: економіко-правову інвентаризацію існуючих проявів «Тіньових» правопорушень; полегшити та диференціювати штрафні санкції та покарання за несуттєві правопорушення; підвищити ефективність захисту прав власності та інтересів підприємців з боку державної влади, усунути існуючі дискримінаційні елементи, які реально існують в чинному законодавстві; істотно спростити процедуру реєстрації, звітності, врегулювання податкових та митних питань, скоротити мережу відповідних інстанцій, а також кількість обов'язкових відвідувань підприємців різними комісіями та інспекціями.

1. Троян А.М. Тіньовий сектор економіки України в трансформаційний період. - [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nauka.hnu.edu.ua/sites/default/files/fahovi%20vudannia/2009/statti%20Ekonomika%2008/42.html>
2. Засянська О.В. Теоретичні основи боротьби з тіньовою економікою // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 5. – С. 76-84.
3. Ткаченко В.Г. Экономическая безопасность Украины в условиях рыночных трансформационных процессов / под редакцией В.Г. Ткаченко, В.И. Богачева. – Ровеньки-Луганск: «Наука», 2007. – 330с.

Науковий керівник: д.е.н, проф. Прокопенко О. В.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ

студент гр. Ф-93 Макарова А. В.

Питання ефективного державного регулювання зайнятості та ринку праці є однією з головних проблем нашого суспільства. Ринок праці – динамічна система, в якій взаємодіють суб'єкти власності на засоби виробництва і наймані робітники, формуючи об'єм, структуру і співвідношення попиту і пропозиції на робочу силу [2].

Проблема безробіття є характерною рисою ринкової економіки. Але для України вона має особливо велике значення, оскільки в умовах зростаючого дефіциту бюджету її економіка не спроможна утримувати велику кількість безробітних [1]. До того ж, значно ускладнюється ситуація із пенсійним забезпеченням та, відповідно, ефективним проведенням пенсійної реформи в Україні та іншими сферами соціального забезпечення.

В основу дослідження покладені праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, які займаються дослідженням й розв'язанням проблем ринку праці та безробіття, а саме: А.І. Акаєва, Г.В. Левчука, В.М. Петюха,

В.Г. Швеця, І.О. Штундера та інших. У наукових працях К. Маркса, Д. Рікардо, А. Сміта, С. Фішера були досліджені окремі аспекти безробіття та причини його виникнення. Однак, не дивлячись на це, й досі не вирішеними є проблеми зниження рівня безробіття та відповідність обсягів та структури робочої сили потребам національної економіки.

Метою дослідження є дослідження теоретико-прикладних аспектів державного регулювання регіонального праці.

Державне регулювання ринку праці є ефективним інструментом впливу держави на процеси ринку праці й застосовуються нею для реалізації заходів активної політики зайнятості. Діяльність у сфері зайнятості в Україні має охоплювати регулювання заробітної плати, створення нових робочих місць, надання допомоги безробітним, створення мережі підприємств захищеної зайнятості для інвалідів, організацію перепідготовки працівників, організацію суспільних робіт, виплату допомоги по безробіттю.

Проблеми ринку праці пов'язані із зростанням кількості громадян, які шукають роботу, а також із труднощами, які виникають при працевлаштуванні соціально незахищених верств населення, що не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці, а тому потребують захисту з боку держави.

Рівень зареєстрованого безробіття в Україні до кінця грудня 2011 року становив 1,8% населення працездатного віку. У листопаді цей показник становив 1,5%, у жовтні – 1,4%, у вересні – 1,5%. На початку минулого року безробіття становило 2,1%. За даними Державної служби зайнятості, до кінця року зареєстровано 482,8 тис. безробітних [3].

Безумовною проблемою регіонального ринку праці, наслідки якої відбиваються у багатьох галузях економіки та суспільного життя, є низький середній рівень оплати праці.

За даними Головного управління статистики у Сумській області, у січні-серпні 2011 р. до міського центру зайнятості у пошуках роботи звернулося 4,8 тис. незайнятих громадян. Взагалі на обліку у державній службі зайнятості на 1 вересня 2011 р. перебувало 2,9 тис. незайнятих громадян, що на 10% менше ніж торік. Рівень зареєстрованого безробіття на 1 вересня становив 1,59% населення працездатного віку. Серед тих, хто перебував на обліку, 62% становлять жінки, 47% – молодь у віці до 35 років [4].

Створення в Україні цивілізованого ринку праці, який би дозволяв громадянину оперативно знайти необхідну роботу з умовами праці, що відповідають вимогам безпеки й гігієни, з гідною заробітною платою, а роботодавцю - працівників необхідної кваліфікації, можливе тільки за наявності ефективної системи працевлаштування.

Визначено, що головна мета підвищення зайнятості населення регіону полягає у підвищенні рівня та якості життя населення, підвищенні конкурентоспроможності регіональної економіки, покращенні умов

комфортного життя людей, зростанні реальних грошових доходів населення. В процесі досягнення цілей скорочення безробіття на регіональному ринку праці виникає ряд проблем, розв'язання яких можливе шляхом формування регіональної політики стимулювання трудової активності населення, яка стосується більшої частини населення.

При розробці та реалізації регіональної політики зайнятості виділяють такі основні напрями: виявити основні пріоритети по збереженню та створенню робочих місць; адаптувати існуючі освітні програми підготовки до реалій ринку; активно використовувати суспільні роботи екологічної спрямованості; підвищити якість комунікацій між населенням, підприємствами та державними органами на ринку праці, створити умови для переходу населення із тіньової економіки у офіційний сектор економіки, що дозволить не тільки покращити фінансову ситуацію в органах соціального страхування населення, а й вирішити низку інших найважливіших соціально-економічних проблем.

1. Пазюк О. Проблеми безробіття в Україні / О. Пазюк, О. Пономарьова // Україна: аспекти праці. - 2004. - № 2. - С.3-10.
2. Електронний словник [Електронний ресурс]. - Режим доступу:http://dn.tup.km.ua/dn/k_default.aspx?lng=1&MF=377380196988474176921S78121697F81272567171485D3419323515D953&T=r6
3. Безробіття в Україні зростає [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://fakty.ictv.ua/ua/index/read-news/id/1439350>
4. Рівень безробіття в Сумах зменшується [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.meria.sumy.ua/index.php?newsid=6486>

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

асист. Марочко С. С., студент гр. Е-91 Старостенко Т. С.

На сьогодні одним з найважливіших завдань українського суспільства є забезпечення сталого розвитку національної економіки. Діяльність економічних суб'єктів в ринкових умовах завжди супроводжується ризиком, який випливає з невизначеності умов їх функціонування. Ризики - невід'ємна частина економічної діяльності всіх економічних одиниць, які можуть лише оцінювати, реагувати, управляти деякими ризиками, пристосовуватись до них. Управління ризиками в економіці забезпечує сталу динаміку економічного розвитку.

Наукові дослідження учених в даній галузі обмежені вивченням ризиків, які виникають на галузевому рівні та в різних сферах. Управління ризиками, їх сутність та методи розглянуті в працях Вітлінського В.В., Балабанова І.Т., Вяткіна І.В., Гамзи В.А., Дуброва А.М., Клейнера Г.Б..

Однак, не вирішеними й досі є питання, пов'язані з вчасною, найбільш адекватною оцінкою та передбаченням ризику й розробленням відповідних заходів щодо мінімізації негативних наслідків для національної економіки на основі ґрунтовного аналізу зарубіжних науково-методичних підходів в сфері ризикології.

Метою роботи є розгляд сучасної світової практики управління ризиками та надання їм оцінки на макрорівні та мікрорівні економіки та розробка за результатами досліджень інтегрального підходу до управління ризиками в національній економіці України.

Національні ризики – це складна система багатьох чинників, які взаємодіють між собою та пов'язані з ризиками, які, в свою чергу, мають внутрішню структуру. У системі національних ризиків, можна виділити наступні складові:

- економічні ризики;
- фінансово-кредитні ризики;
- інституціональні ризики;
- ризики надбудови.

Фінансово-економічні ризики, що виникають на національному рівні можуть бути виявлені в будь-якій країні на будь-якому етапі її розвитку, а не тільки в період кризи. Ризики піддаються ідентифікації (тобто опису, виявленню, їх груповому обговоренню) та трансформації, практикою вироблено методи та шляхи їх вирішення. Головним вважається своєчасно, компетентно, правильно та скоординовано управляти ризиками, не допускати їх нагромадження.

Політичні та соціальні змінні при оцінці ризиків країни досліджуються провідними міжнародними фінансово-економічно рейтинговими системами. Наприклад, Economist Intelligence Unit, що здійснює оцінку ризику для 100 країн, базується на чотирьох складових: політичному ризику; ризику економічної політики; економіко-структурному ризику і ризику ліквідності. Euromoney у своїй моделі оцінки рівня ризику для 116 країн враховує 9 категорій: економічні дані, політичний ризик, боргові показники, несплачені або реструктуровані у часі борги, кредитний рейтинг, доступ до банківських фінансів, доступ до короткострокових фінансів, доступ до ринків капіталу, дискаунт по форфейтингу. Institutional Investor вимірюють ризик кредитоспроможності для понад 135 країн шляхом опитування експертів, які виділяють і оцінюють найбільш істотні для ризику фактори; підсумковий рейтинг лежить у числовому проміжку від 0 (дуже висока ймовірність дефолту) до 100 (найменша ймовірність дефолту). Moody's Investor Service при оцінці суверенного кредитного ризику аналізує як політичну, так і економічну ситуацію в країні. Методологія Standart & Poor's

Ratings Group (S&P) містить оцінку політичного ризику як бажання країни платити вчасно по боргах і економічного як здатність сплачувати борги [1].

На нашу думку, інтегральний підхід до оцінки та аналізу ризиків у національній економіці має бути сформований із врахуванням методології Euromoney, а також Standart&Poor'sRatingsGroup (S&P), які максимально враховують вплив економічних ризиків на економічну безпеку національної економіки в умовах подолання наслідків фінансово-економічної кризи.

Метою інтегрального підходу є створення суспільного багатства на всіх рівнях економіки за рахунок врахування факторів, які можуть негативно чи позитивно вплинути на досягнення цілей громадян, суб'єктів підприємництва та іноземних інвесторів. Основним завданням інтегрального підходу є виявлення, аналіз і вплив на ризики національної економіки з позиції попередження та мінімізації збитків, так і використання сприятливих можливостей для зростання вартості багатства на кожному з рівнів економічної діяльності.

Для зниження загального рівня ризику в економіці слід вжити такі заходи: збалансувати Державний бюджет; оптимізувати портфель внутрішніх і зовнішніх запозичень; спростити умови для ведення малого та середнього бізнесу в Україні; врегулювати валютні коливання та стабілізувати національну грошову одиницю – гривню, удосконалити управління експортно-імпортними операціями з метою диверсифікації ризику на міжнародному ринку.

1. Методы оценки странового риска [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.riskovik.com/riski/stranovye/full/26/>

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ГРОМАД ЯК ОСНОВА ТЕРИТОРІАЛЬНО АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

доц. Петрушенко Ю. М., студент гр. М-93 Шкурко Ю. І.

Розвиток громади представляє собою динамічний соціокультурний процес, що не обмежується розвитком тієї чи іншої території. Він включає поняття “зорієнтований на людину розвиток”, яке передбачає, що людина вважається основою і перебуває у центрі будь-якого еволюційного процесу. Сталий розвиток громади передбачає не лише зростання добробуту, рівня платні, доходів на душу населення тощо. Це, передусім, соціальні зміни, через які у громаді виникають нові ініціативи, нові інститути, зростає соціальний капітал.

Які фактори зумовлюють швидкий та спрямований на потреби людей економічний розвиток громади? Вочевидь, таких чимало. Серед їх числа не останню роль відіграє адміністративно-територіальний поділ.

На жаль, сучасний адміністративно-територіальний устрій нашої країни викликає серед експертів численні дискусії стосовно проведення результативних соціально-економічних перетворень, адже він вносить дисбаланс у фінансову сферу та не забезпечує громадян України ефективними адміністративними послугами. Сучасний адміністративний поділ не враховує принципів економічної доцільності та сталого розвитку, що призводить до суттєвих соціально-економічних та територіальних диспропорцій. Диспропорції в економічному і соціальному розвитку територій, які на сьогодні існують, вдвічі, а то і втричі перевищують наявні в найбільш розвинених країнах Європи. Сучасний адміністративно-територіальний устрій характеризується неспроможністю вирішувати економічні, соціальні та екологічні проблеми розвитку місцевих громад.

Тому саме концепція сталого розвитку, яка гармонізує економічні, соціальні і екологічні складові розвитку, та не порушує баланс інтересів теперішнього і майбутніх поколінь, має лягти в основу програм розвитку сучасних громад. Завдання розроблення дієвих економічних механізмів, які б стимулювали позитивні зміни у функціонуванні громад та сприяли формуванню сталого способу життя є на сьогодні надзвичайно актуальними. З огляду на це, можна висловити гіпотезу, що тільки на основі принципів сталого розвитку існуючих громад може відбутись ефективна адміністративно-територіальна реформа, яка вже давно назріла в Україні.

НАЦІОНАЛЬНЕ БАГАТСТВО ЯК ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ

студент гр. Мк-91 Петрушко Н. М.

Сучасний економічний стан країни не можна назвати стабільним. Економічна криза, яка розпочалася декілька років тому, і досі панує. Для того, щоб її зупинити і сприяти стабільному розвитку економіки, необхідно ефективно використовувати наявне в країні національне багатство. Саме національне багатство є резервом, який застосовують для згладжування негативних проявів різних зовнішніх чинників, державного регулювання та ринкового механізму функціонування економіки.

Національне багатство – це сукупність вироблених і нагромаджених суспільством матеріальних та духовних благ, набутих протягом усього його існування, а також природний потенціал країни [3]. Національне багатство

дозволяє найповніше і всеохоплююче описати прогрес сучасного суспільства, його економічний та соціальний потенціал тощо. Важливою особливістю багатства як економічної категорії є те, що воно виступає одночасно і як результат, і як передумова соціально-економічного розвитку [4].

Вітчизняними вченими, що розглядали різноманітні питання, що стосуються національного багатства були: С. Дорогунцов, О. Врубелєвська, Б. Данилишин, О. Стефаншин, І. Бобух, А. Анчішкін, С. Шумська, О. Веклич, А. Вайнштейн, В. Кириченко, Н. Збагерська, Л. Гринів, В. Богачов, Я. Кваша, Г. Сорокін, С. Струмлін і багато інших. Кожен з них зробив великий внесок в дослідження національного багатства та його розвитку. Але дискусійними питаннями при дослідженні національного багатства залишаються підходи до визначення цієї категорії, перелік елементів, які входять до його складу, та застосування різних методів для їх вартісного обрахунку [1, 4].

Метою даного дослідження є визначення ролі національного багатства та його складових у процесі економічного розвитку національної економіки, а також розроблення шляхів його покращення.

Національне багатство не є постійною величиною, воно весь час змінює свої розміри, структуру та рівень якості. У процесі відтворення воно зростає та безперервно оновлюється. Тому раціональне використання виробничого потенціалу, що забезпечує зростання ВВП та добробуту країни, має важливе значення для нарощування національного багатства [1].

На зміни національного багатства також впливає соціально-політичне становище в країні та міжнародні відносини з іншими країнами. Так, наприклад, під час Другої світової війни СРСР втратив третину національного багатства. Зменшується обсяг національного і в умовах економічної кризи, яка зараз триває в Україні. Отже багатства, для того, щоб збільшити національне багатство, спочатку потрібно стабілізувати економіку країни та забезпечити мирне становище її жителям [2].

На даному етапі вирішальне значення мають якісні перетворення і структурні зрушення в економіці. Зараз такі зрушення більшою мірою визначаються станом нематеріальних форм багатств і сфер, що забезпечують розвиток людини. Тому важливою складовою національного багатства є нематеріальне виробництво - грошові цінності у вигляді грошових знаків, цінних паперів, усі людські здібності, досягнення в науці та техніці, культурі і спорті, у мистецтві, а також нагромаджений виробничий досвід суспільства (виражається в загальнолюдському знанні). Ця складова є дуже важливою, адже зараз виробництво нових технологій, різноманітних технічних інновацій, цінується більше, ніж виробництво звичайних матеріальних благ. Дуже цінуються також і підприємницькі здібності людини, можливості креативно мислити, готовність піти на ризик, нестандартні форми ведення бізнесу тощо, що принесе ефективність суспільству в цілому. Тому особливої

актуальності в сучасних умовах набувають дослідження і розвиток нематеріальних форм багатства, пов'язаних з людиною.

Останньою складовою частиною національного багатства є природні ресурси країни, залучені до господарського обороту (земля, надра, вода, ліси, атмосфера, клімат). Більшість елементів природного багатства не збільшується, а зменшується в результаті антропогенного впливу. Тому існує проблема збереження та суворої економії елементів природного багатства [5].

За нестабільності економіки, її реструктуризації, існування умов для розвитку ринкових відносин слід сформувавши оптимальний взаємозв'язок між усіма елементами структури національного багатства. Необхідно розробити і запровадити до відтворювального процесу найраціональнішу структуру використання елементів національного багатства. Таким чином можна збільшити багатство нації та стабілізувати економіку країни [5].

1. Квак М. Напрямки мінімізації диспропорційності нагромадження компонентів національного багатства в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ecan/2011_8_1/.../kvak.pdf
2. Кривенко К.Т. Політична економія : навчальний посібник / К.Т.Кривенко, В.С.Савчук, О.О.Беляєв та ін. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/5412/132/>
3. Круш П.В. Національна економіка: регіональний та муніципальний рівень : навчальний посібник / П.В. Круш [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://pidruchniki.ws/18541109/ekonomika/natsionalna_ekonomika_-_krush_pv
4. Кузьменко С.О. Національне багатство та його значення у структурі національної економіки / С.О.Кузьменко [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=231>
5. Мамалуй О.О.- Основи економічної теорії [Електронний ресурс]. - Режим доступу до : http://pidruchniki.ws/15130616/politekonomiya/natsionalne_bogatstvo

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

студент гр. Ф-93 Радівілова В. Ю.

Для функціонування національної економіки важливою складовою є державний борг. Залучення та використання позик для дефіциту державного бюджету призводять до значного зростання державного боргу в Україні. Внутрішні і зовнішні боргові зобов'язання та витрати на їх обслуговування потребують вирішення проблеми державного боргу, а також пошуку шляхів та вдосконалення механізму його управління. За досвідом багатьох країн, обтяжливий для держави накопичений зовнішній та внутрішній борг,

призводить до активнішої взаємодії функціонування економіки та її фінансової системи

Управління та обслуговування державного боргу є особливо важливим питанням в переліку тих економічних труднощів, що переживає Україна впродовж останніх років. Одним із ключових факторів економічної стабільності в Україні являється вирішення проблеми обслуговування державного боргу. В значній мірі від характеру врегулювання боргової проблеми, залежить бюджетна дієздатність держави, а також стабільність її національної валюти і фінансова підтримка міжнародних фінансових організацій. Для цього потрібно знайти шляхи для вдосконалення механізму управління та обслуговування державного боргу в Україні.

Досліджуючи проблеми державного боргу значний внесок зробили західні вчені-економісти, серед яких Д. Рікардо, М. Браунриг, А. Сміт, С. Вайнтрауб, Дж. Кейнс, Х. Джонсон, О. Екстайн, А. Лаффер, А. Лернер, Р. Масгрейв, М. Фрідман, а також російські вчені: М.Б. Богачевського, Б.Г. Болдирева, Л.М. Красавіної, І.М.Осадчої, Л.О. Дробозіної, Ю.М.Осипова, Г.П. Солюса, В.М. Усоскіна та інші. Серед українських вчених, які висвітлювали основи державного боргу та питання щодо його управління, слід відмітити О.Д.Василик, А.С. Гальчинський, Г.Н.Климко, В.В. Корнеєв, О.В. Плотніков, І.Я. Софіщенко, В.М. Суторміна, В.О.Степаненко.

Актуальним є питання щодо прийняття Закону країни "Про державний борг та гарантований державою борг" як комплексного нормативного акта, яким планується регулювати процес управління державним боргом та гарантованим державою боргом, визначити основні принципи управління ними та особливості ведення обліку і здійснення контролю за їх утворенням, а також операції з активного управління державним боргом [2]

Положення національної економіки в світовій економічній системі оцінюється використанням національного багатства, рівнем якості життя населення, конкурентоспроможністю товарів, послуг тощо на міжнародних ринках, тому наявність державного боргу впливає майже на всі сторони економічного життя країни, на темпи інфляції, дефіцит державного бюджету. Тому державний борг являється засобом залучення коштів для фінансування державних потреб, та важливим інструментом фінансової політики держави. Неєфективне використання призводить до порушення стабільного функціонування економіки.

Управлінням державним боргом - сукупність заходів, які приймаються державою в особі її уповноважених органів щодо визначення місць і умов розміщення, погашення державних позик та забезпечення гармонізації інтересів позичальників, інвесторів і кредиторів.

За даними Мінфіну, державний і гарантований державою зовнішній борг на 31 січня 2012 р. становив 301,16 млрд. грн. (63,37 % від загальної

суми державного і гарантованого державного боргу), або 37,7 млрд. дол.; державний і гарантований державною внутрішній борг – 174,06 млрд. грн.(36,62%), або 21,78 млрд. дол.

Державний борг України на кінець січня 2012 р. становив 358,57 млрд. грн. (75,45%), або 44,88 млрд. дол. Державний зовнішній борг становив 196,69 млрд. грн. (41,39%), або 24,62 млрд. дол. Державний внутрішній борг становив 161,88 млрд. грн. (34,06%), або 20,26 млрд. дол.

Гарантований державною борг України становив 116,65 млрд. грн. (24,55%), або 14,6 млрд. дол. , зокрема: гарантований зовнішній борг – 104,47 млрд. грн. (21,98%), або 13,08 млрд. дол.; гарантований внутрішній борг – 12,18 млрд. грн. (2,56%), або 1,52 млрд. дол. [1]

Таким чином, стратегічною метою державної боргової політики України повинно стати залучення фінансових ресурсів для ефективної реалізації програми інституційного та інвестиційного розвитку країни з його забезпеченням стабільного співвідношення державного боргу та ВВП. Щоб забезпечити збалансований бюджет, стабільне економічне зростання та потужну фінансову систему, необхідно щоб стратегія формування і обслуговування ринку державних запозичень базувалася на науково обґрунтованих засадах, структура і розмір державного боргу мають прогнозуватися на часовому інтервалі в декілька років та навіть десятиріч. При відсутності стратегії державний борг буде лише накопичуватися, знижуючи рівень економічної безпеки національної економіки[2].

1. Державний та гарантований державною борг станом на 31.01.2012 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=42976
2. Державний борг України і проблеми його обслуговування [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://gufer.net/finance/36-derzhavniy-borg-ukrayini-problemi-yogo-obslugovuvannya.html>

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

ОЦІНКА ЗАГРОЗ ВИКОРИСТАННЯ ПДВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

студент гр. МК-91 Титаренко Ю. В.

Для підвищення умов ефективного функціонування, зростання прибутковості та конкурентоспроможності вітчизняні підприємці повинні здійснювати експортно-імпортні операції. Тому оподаткування окремих зовнішньоекономічних операцій є надзвичайно важливим питанням

Проблема обґрунтованості відррахувань ПДВ із вартості товарів, що використовуються на виробництві та реалізуються на експорт і до яких застосовуються нульові ставки, залишається предметом суперечок експортерів і податкових органів.

Теоретико – прикладні аспекти використання ПДВ висвітлюються в працях зарубіжних і вітчизняних вчених з економічних наук, зокрема Пинзеника В., Сліпця В., Майкла Кінга, Соколовської А., Кукса В., Лайама Ебрілла, Панаскжа Б. та інших. Однак, незважаючи на це, нерозв'язаним й досі є питанням доцільності та ефективності використання ПДВ для національної економіки при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, з урахуванням безпеки національної економіки.

Метою моєї роботи є оцінка та аналіз загроз для національної економіки при використанні ПДВ у зовнішньоекономічній діяльності, причин їх виникнення, а також шляхів їх подолання в сучасних умовах.

Якщо здійснюється операція, що обкладається ПДВ за нульовою ставкою, то відшкодування суми ПДВ відбувається із бюджетних коштів, після подання декларації за звітним періодом, де вказується здійснення таких операцій, - протягом місяця. За рахунок платежів по ПДВ або інших податках, зборах, які за законодавством України зараховуються до державного бюджету, може бути частково або повністю зарахована сума бюджетного відшкодування. За рахунок суми бюджетного відшкодування платник податків може оплатити лише виданий ним під час розмитнення імпортованих товарів податковий вексель.

В Україні імпортовані товари оподатковуються під час перетину митного кордону, а за нульовою ставкою оподатковуються експортовані товари – це законодавчо закріплено оподаткуванням ПДВ як податок за принципом призначення на споживання. Тому в країні імпортера і в країні експортера можна уникнути подвійного оподаткування товару. Для національного товаровиробника значні переваги складає різниця сплати податку в часі, тому що товари вітчизняного виробника оподатковуються під час їх реалізацій, а під час перетину кордону – імпортовані.

Взагалі в Україні цей податок є одним із головніших джерел формування доходів бюджету, але він не забезпечує належного рівня їх наповнення.

Низька фіскальна ефективність є однією з проблем при функціонуванні ПДВ. В Україні при цьому зниження фіскальної ефективності ПДВ зумовлено [1]:

- обсяг пільг з ПДВ збільшується;
- зростанням податкового боргу (недоїмки);

➤ кількість платників ПДВ зменшилася після того, як в 1998 р. була введена «спрощена» система оподаткування для суб'єктів, що займаються малою підприємницькою діяльністю;

➤ частки експорту у ВВП підвищуються.

На сьогодні в Україні не має дієвого механізму повідомлення про незаконним відшкодуванні ПДВ, тому така ситуація являє собою реальну загрозу подальшого зростання при відшкодуванні ПДВ. Коли в країні при здійсненні експортних операцій застосовуються незаконні схеми відшкодування ПДВ, то це може стати великою проблемою - проблемою викачки капіталу з економіки України.

Для України незаконне отримання відшкодування ПДВ означає:

➤ втрачання фінансових ресурсів з державного бюджету національного господарства та збільшення його дефіциту;

➤ суттєве зростання обсягів тінізації економіки;

➤ значні обсяги непродуктивних витрат (оплата праці робітникам податкових органів за обробку та аналіз первинних документів з ПДВ).

Усе це призводить до суттєвого зниження економічної безпеки національної економіки та погіршення якості розвитку та зростання.

Тому доцільним є використання досвіду розвинених країн світу в сфері оподаткування зовнішньоекономічних операцій, який засвідчує використання інших податкових важелів для оподаткування зовнішньоекономічної діяльності, зокрема в Російській Федерації та країнах ЄС пільги з ПДВ скасовані, натомість застосовують диференційовану ставку цього податку [1].

Запровадження та використання такої практики дозволить не тільки уникнути недоліків використання ПДВ при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності а й створить додаткові фінансово-економічні можливості для розвитку національної економіки та підвищить якість інтеграції України у світове господарство.

1. Гончаренко В.В. Оподаткування ПДВ у сфері зовнішньоторговельних операцій / В.В. Гончаренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу :<http://udau.edu.ua/library.php?pid=1047>

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ФАКТОР СПОНУКАННЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

к.е.н. Троян М. Ю., студентка гр. УД-71 Костик О. В.

Сучасна активність підприємств в сфері впровадження новітніх технологій, проведення ґрунтовних ринкових досліджень може бути

провальною, якщо їх зусилля не будуть підкріплені розумінням кожного працівника, його ролі у цьому інноваційному процесі. На відміну від традиційних підходів до управління персоналом керівники сучасних підприємств повинні активізувати інноваційну поведінку персоналу, створювати умови для професійного та творчого розвитку, застосовувати прогресивні підходи до мотивації.

Інновації - це все, що робиться по-новому, по-іншому: нові продукти, процеси, підхід до ринків, підхід до співробітників. Важливо розуміти, що інновації створюють саме люди, ніяке обладнання не забезпечить людьми, створення необхідної атмосфери, побудова внутрішньої інноваційної культури в компанії.

У процесі роботи над інноваційними проектами багато фірм вважають доцільним вживати стимулюючі заходи не лише щодо наукових працівників та конструкторів, а і для всього персоналу, що виступає з інноваційними пропозиціями. Великий стимулюючий вплив на творчу діяльність здійснює оточуюче виробниче середовище, що створює для працівників необхідні умови праці. Серед них важливими є: організація та обслуговування робочих місць, умови праці, організаційна культура фірми, підтримка з боку керівництва, неформальні комунікації в робочий час.

Сучасна модель мотивування персоналу до створення інноваційної культури повинна складатися з наступних елементів:

1. Прихильність до інновацій починаючи з президента компанії.
2. Доведення керівництвом цілей та напрямків інноваційного розвитку підприємства для формування особистих цілей працівників.
3. Підтримання корпоративної культури.
4. Задоволення потреб індивіда у прояві своїх особистих якостей.
5. Використання системи нагород, бажано двох видів: зовнішньої (матеріальної і нематеріальної) та внутрішньої (самостійність в роботі, особисте зростання, змістовність і значимість роботи тощо) [1].
6. Індивідуальні завдання для співробітників і заохочення видатних результатів.
7. Сприйняття керівництвом всіх ідей співробітників з метою не пригнітити в робітничові дух і бажання проявити ініціативу.
8. Визнання аксіоми – помилки трапляються за відсутності досвіду, а досвід з'являється на основі зроблених помилок.
9. Розвиток інноваційної культури - не як системи впровадження високотехнологічних інновацій, а як правильного ставлення і розуміння того, як впровадити кращі з нововведень у конкретній ситуації.

Наведена модель мотивування персоналу до інноваційної активності є найбільш оптимальною для підприємств, бо враховує велику кількість факторів, що мають вплив на процес створення інноваційної культури.

Підвищення інноваційної активності персоналу неодмінно призводить до розвитку інноваційних процесів усередині підприємств. Саме мотивований персонал стає головним джерелом інноваційних ідей.

Добре продумана система мотивації дозволяє ефективно управляти діловою поведінкою персоналу, забезпечуючи процвітання організації. Таким чином, механізм мотивації співробітників до генерування ідей та створення інновації повинен досягатися за умови виявлення індивідуальних мотивів робітників та адаптації механізму до їх задоволення.

Відповідальність за забезпечення мотивації інноваторів лежить на менеджменті організації та його керівництві. Сьогодні ефективність інноваційної діяльності залежить не тільки від організації інтелектуального й інформаційного потенціалу підприємства, а й значною мірою від стилю керівництва. Адже прогресивні форми керівництва в інноваційному менеджменті забезпечують простір для ініціативи кожного учасника інноваційних рішень, а також впливають на формування інноваційної культури в організації. Крім того формування інноваційної культури пов'язане з розвитком творчих здібностей і реалізації креативного потенціалу самої людини, вона забезпечує сприйманість людьми нових ідей їх готовність і здібність підтримувати і реалізувати інновації у всіх сферах життя.

Отже, слід зробити висновок, що успіх інновації формується за рахунок трьох складових: унікальність ідеї, самовіддача і професіоналізм, і третьою – мотивації персоналу. Тому підприємствам необхідно застосовувати систему мотивації, яка враховувала б всі форми і нюанси основи будь-якої компанії – людського ресурсу, задля спонукання створення і розвитку інноваційної культури.

1. Хоменко Л. М. Основні види винагороди як найважливішого стимулу до підвищення інноваційної активності працівників підприємства [Електронний ресурс] / Людмила Миколаївна Хоменко // Маркетинг і менеджмент інновацій – 2011. – № 3. – т. 2. – С. 102–109. – Режим доступу : http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/journals/2011/3_2/102-109

2. Щепановська О. В. Система мотивації інноваційної діяльності в організації [Електронний ресурс] / О. В. Щепановська // Управління розвитком – 2011. – № 18 (115) – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Uproz/2011_18/u1118shc.pdf

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

студентка гр. Мк-91 Шевченко О.

Прискорений розвиток НТП, глобалізація економіки, зміна запитів споживачів, динаміка зовнішнього навколишнього середовища обумовлюють

необхідність постійного розвитку персоналу. Постійне навчання робітників потребує певних інвестицій, але на сьогодні це все ще розглядається як певна альтернатива підвищення ефективності виробництва, а не як засіб її підвищення. Саме тому актуальним у наш час постає питання визначення людського капіталу, як основного чинника успішної економічного розвитку за умов ефективного його використання та інвестування.

За кордоном питанням, пов'язаним з визначенням ефективності інвестицій в людський капітал займалися такі науковці, такі як Г. Беккер, Е. Денісон, А. Маршалл, Г. Менк'ю, Дж. Мінцер, Дж. Псахаропулос, Д. Ромер, Дж. Уолс, М. Фрідман, Б. Чизвік та Т. Шульц. Серед вітчизняних вчених слід відзначити О.А. Грیشнову, Н.С. Гавкалову, О.А. Дороніну, І. Каленюк, М.І. Карліна, Т.А. Костишину, І.С. Кравченко, Е.М. Лібанову.

Метою дослідження є аналіз науково-методичних підходів щодо оцінки ефективності інвестицій в людський капітал.

Одним із основних чинників досягнення економічних та соціальних цілей є його людський капітал. Обмеженість ресурсів потребує оптимізації інвестицій у людський капітал. Ця проблема й досі залишається предметом вивчення багатьох вчених.

Досвід економічно розвинутих країн світу свідчить про те, що інвестування навіть незначної суми у людський капітал дозволяє отримати значно більшу економічну віддачу у довгостроковій перспективі, ніж значні вкладення коштів у технічний розвиток суб'єктів господарювання.

Важлива роль у формуванні активів людського капіталу через інвестування належить підприємствам. Інвестиції регіону мають спрямовуватися на активізацію трудової діяльності працівників, підвищення продуктивності їх праці та особистої конкурентоспроможності.

Для забезпечення інформаційної бази щодо можливих напрямів ефективного інвестування в людський капітал розроблені підходи до оцінки впливу людського капіталу на розвиток економіки країни.

Визначення прямого або непрямого впливу інвестування з різних джерел у освіту та охорону здоров'я можливо здійснити шляхом розрахунку таких індикаторів:

- розмір інвестицій у загальну початкову освіту;
- очікуваний середній термін навчання;
- залучення населення та успішність завершення освіти більш високого рівня;
- співвідношення державних та приватних джерел фінансування освіти;
- держбюджетні витрати на охорону здоров'я у відсотках до ВВП;
- відсоток імунізації населення за найбільш небезпечними видами інфекційних хвороб (дифтерія, кашлюк, правець та кір) [1].

Інвестиції в людський капітал виправдані, якщо вони мають досить високий рівень окупності й рентабельності, що можна визначити за допомогою показників, які розробив та пропонує використовувати науковець Я. Фітценц:

- прибуток від людського капіталу – співвідношення прибутку підприємства та чисельності працівників у еквіваленті повної зайнятості;
- коефіцієнт окупності інвестицій у людський капітал (HCROI) – співвідношення прибутку, отриманого після вирахування всіх витрат на робочу силу та розміру витрат на робочу силу;
- додана вартість людського капіталу (HCVA) – співвідношення прибутку, отриманого після вирахування всіх операційних витрат та витрат на робочу силу та чисельності працівників у еквіваленті повної зайнятості;
- додана економічна людська вартість (HEVA) – співвідношення чистого доходу від діяльності підприємств та чисельності працівників у еквіваленті повної зайнятості;
- ринкова вартість людського капіталу (HCMV) – співвідношення різниці між ринковою та балансовою вартостями компаній регіону та чисельністю працівників у еквіваленті повної зайнятості [2].

Необхідно відзначити наступне: добробут і сталий розвиток будь-якої нації залежить від людського капіталу, тому необхідна продумана та послідовна політика в галузі розвитку людських ресурсів і збалансованих інвестицій в людський капітал, як на рівні окремого підприємства, так і в цілому на рівні держави.

1. Финансирование образования – инвестиции и доходы. Анализ Международных Индикаторов Образования. [Электронный ресурс] : краткий вариант международного доклада, ОЭСР и ЮНЕСКО. – Париж: UNESCO- UIS/OECD, 2003. – 20 с. – Режим доступа :http://stat.edu.ru/doc/ES_RUSSIAN.pdf

2. Рентабельность инвестиций в персонал: измерение экономической ценности персонала / Як Фитценц; пер. с англ.: [М.С. Меньшикова, Ю.П. Леонова]; под общ. ред. В.И. Ярных. – М.: Вершина, 2006. – 320 с.

Науковий керівник: асист. Марочко С. С.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИТРОЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНИ

к.е.н., доц. Школа В. Ю., студент гр. Ф–91 Барикіна Т. І.

Останнім часом нетрадиційні та відновлювані джерела енергії стали одним із важливих критеріїв сталого розвитку світової спільноти. Головними причинами є очікуване вичерпання запасів органічних видів палива, зростання їх ціни, недосконалість та низька ефективність технологій їх

використання, шкідливий вплив на довкілля тощо. Загострення проблем використання традиційних джерел енергії в Україні обумовлює необхідність розвитку вітчизняної енергетики на основі запровадження енергетично ефективних та екологічно чистих технологій. Таким джерелом енергії є вітроенергетика, для розвитку якої Україна має всі умови. Слід зазначити, що вітрова енергія є конкурентоспроможною порівняно з іншими видами енергії. Враховуючи той факт, що у процесі її виробництва не використовується паливо чи інші ресурси, її вартість не зростає, а навпаки з кожним роком зменшується завдяки новим технологіям. В той же час, вітрові електростанції мають і недоліки, головним з яких є створення шуму високої частоти. Однак, нові інженерні рішення дозволили вирішити цю проблему. Для забезпечення ефективності вітроенергетики розміщення вітроелектростанцій слід планувати у районах, де середньорічна швидкість вітру складає не менше 6 м/с. В Україні такими регіонами є електростанцій можна будувати на узбережжях Чорного і Азовського морів, у степових районах, у горах Криму і Карпат, загальною потужністю близько 15 млн. т умовного палива, що значно перевищує фактичні обсяги виробництва атомної енергії. В нашій країні перші такі проекти були практично реалізовані лише в 2011 р. (відкрито електростанцію, на якій діє 10 вітрових турбін загальною потужністю 25 МВт; встановлені вітрові турбіни на Новоазовській вітроелектростанції), що дозволило отримати майже 89 млн. кВт/год. електроенергії. За прогнозними розрахунками максимально ефективно використання енергії вітру в Україні дасть можливість, щорічно виробляючи 5,71 млн. МВт/год, забезпечити 2,5% загального річного споживання електроенергії в Українію. Крім того в 2012 р., який ООН оголосило роком сталої енергетики для всіх, заплановано ввести в дію 600 МВт вітроелектростанцій, загальна потужність яких перевищить 1000 МВт.

Отже, вітряні електростанції є економічно та енергетично вигіднішими за ТЕС або АЕС. Для забезпечення розвитку вітроенергетики в Україні слід проводити відповідну енергетичну політику, вдосконалити нормативно-правову базу та сприяти залученню інвестицій у розвиток нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗАГРОЗ

к.е.н., доц. Школа В. Ю., студент гр. Ф-91 Буланда О. С.

Загострення проблеми глобального потепління клімату та зростання екологічних загроз обумовило підвищення ролі та суспільного екологічного,

економічного та соціального значення лісових екосистем. Сьогодні лісове господарство може стати активним учасником на національному і міжнародному ринках торгівлі квотами на викиди парникових газів [1].

За роки функціонування ринкової економіки у лісовому господарстві виникало багато конфліктів щодо лісокористування. До них можна віднести такі, які пов'язані з проблемами: приватизації лісів та комплексних лісових підприємств; порушення національних традицій лісокористування (наприклад, у зв'язку із законодавчим обмеженням вільного відвідування приватних лісів); самовільних і несанкціонованих рубок; підпорядкування більшості відомчих лісів Державній агенції лісових ресурсів України.

Економічні, екологічні та соціальні втрати в лісовому господарстві могли б бути значно меншими, якби вирішення зазначених проблем здійснювалося на науковій основі, про що свідчать дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних учених [2]. З огляду на це, національна політика України в лісовому господарстві повинна бути спрямована на зміцнення державної форми власності на ліси і державні лісові підприємства як такі, що сприятимуть екологічній стійкості лісових екосистем і підвищенню результативності їх екологічних та соціальних функцій. Першим етапом реформування лісового господарства є наукове обґрунтування і законодавчо закріплення Основних положень національної лісової політики, що має важливе значення для вдосконалення національного законодавства з регулювання діяльності у сфері лісового господарства [3].

Аналіз лісової політики та практика організації лісового господарства на засадах сталого розвитку дозволяють зробити такі висновки: невеликі ділянки лісу можуть перебувати у приватній власності за умови, що вони інтегровані з аграрним сектором економіки і перебувають у власності працівників; слід запровадити податкові пільги лісокористувачам, які б сприяли розвитку лісового господарства.

1. Синякевич І. Стратегія подолання глобальних екологічних загроз. // Економіка України – 2010. – № 12. – С. 69-77.
2. Соловій І.П. Політика сталого розвитку лісового сектора економіки: парадигма та інструменти. – Львів: «РВВ НТЛУ України», 2010.
3. Савинов А.И. Основные задачи лесного хозяйства на современном этапе. // Лесное хозяйство – 2010. – №1. – С. 5.

КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

к.е.н., доц. Школа В. Ю., студент гр. Ф-91 Германчук І.

Наявність товарного виробництва і грошей зумовлює існування та функціонування кредиту, який є обов'язковим атрибутом господарювання та важливим важелем у стимулюванні розвитку виробництва. Саме нормальне функціонування кредитних відносин в економічно обґрунтованих межах передбачає збереження рівноваги між наявними в суспільстві тимчасово вільними коштами та обсягами ресурсів, які перерозподіляються за його допомогою. Це актуально в умовах глобалізації, яка призводить до зростання конкуренції в усіх галузях економіки.

В сучасній економіці банківський кредит виконує дві основні функції: *перерозподільну*, яка полягає у забезпеченні фінансовими ресурсами фізичних чи юридичних осіб, які їх потребують, банківськими установами, які є фінансовими посередниками, що акумулюють зайві кошти, шляхом надання позички, та *стимулюючу* щодо розвитку економіки. Роль, яку відіграє банківський кредит в розвитку економіки країни, залежить від ступеня розвитку економічних відносин.

Ефективність кредитної політики визначається правильним вибором параметрів кредитних відносин, найважливішими серед яких є: величина позичкового відсотка, рівень кредитного ризику, термін надання позики тощо. Ці параметри мають будуватися таким чином, щоб стимулювати кінцеві результати господарської діяльності виробників. В Україні в сучасних умовах актуальною є проблема реформування вітчизняної кредитної системи, яка не виконує ролі прискорювача розвитку національної економіки. Недостатніми є власні кошти банків, а отже, й обсяги кредитування народного господарства. Негативний вплив на кредитну сферу здійснюють платіжна криза, дефіцит бюджету, різке зниження кредитоспроможності підприємств, кредитні вкладення банків в економіку недостатньо орієнтовані на інвестиції [1].

Таким чином, банківське кредитування в Україні є переважно джерелом покриття тимчасових потреб підприємств в коштах та не є ефективним важелем забезпечення зростання економіки. З огляду на це необхідно провести ряд перетворень, а саме: знизити відсоткові ставки, стабілізувати ризикову ресурсну базу, розвивати ринок цінних паперів з метою покращення функції кредитної системи та посилення її стимулюючого впливу на процеси економічного зростання.

1. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: Навч. посібник – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Товариство "Знання", КОО, 2002.

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

к. е. н., доц. Школа В. Ю., студент гр. Ф-91 Гиренко І. С.

Темпи розвитку національної економіки в сучасних умовах визначаються інноваційною активністю. Інтеграція у світовий економічний простір можлива лише на основі динамічного розвитку інноваційних процесів. Україна не може стати у ряд європейських держав без технологічного оновлення виробництва і без освоєння інноваційних важелів конкурентоспроможності економіки.

Головними і найбільш гострими проблемами в Україні є підвищення ефективності використання наукових розробок і впровадження результатів фундаментальних і прикладних досліджень у виробництво [1]. Сьогодні рівень інноваційної активності в нашій країні залишається недостатній. Основними причинами цього є: ризик втрати ринків збуту через торговельні обмеження, який є більшим, ніж через технологічну відсталість виробництва й гіршу якість продукції; перевищення періоду окупності інновацій порівняно з прогнозним періодом розвитку більшості українських підприємств; постійні зміни в органах влади, що заважає здійсненню послідовної інноваційної політики в країні; недосконалість інституту інтелектуальної власності; обмеженість доступу до кредитних ресурсів; несприятливий інвестиційний клімат. В Україні практично відсутні ринкові механізми формування інноваційної інфраструктури, а також немає чіткої державної стратегії формування ринково орієнтованої національної інноваційної системи.

У світі існує багато різних моделей інноваційного розвитку країни. Але річ навіть не у виборі моделі, а у її відсутності в Україні як такої [2]. Це означає, що на вітчизняних ринках господарюють іноземні компанії, які вкладають гроші у власний розвиток, розвиток науки, техніки своєї країни, створюють додаткові робочі місця. Україна при цьому є своєрідним ринком збуту для їхньої інноваційної продукції та технології.

Отже, інноваційний шлях розвитку національної економіки можливий лише за умови активної інноваційної діяльності, впровадження новітніх розробок, постійному нарощуванні наукового потенціалу. Це повинно забезпечуватись прогресивною і стабільною державною інноваційною політикою, в основі якої буде перспективна, науково обґрунтована програма дій, співвимірна за фінансовим забезпеченням з провідними країнами.

1. Каракай Ю. Роль государства в стимулировании инновационной деятельности // Экономика Украины. – 2007. – №3. – с. 14-21.

2. Глушенко С. Инновационный тупик Интернет [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://4vlada.net/politika-i-biznes/innovatsionnyi-tupik>

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

к.е.н., доц. Школа В. Ю., студент гр. Ф-91 Доля Є. В.

Залізничний транспорт є однією з важливих базових галузей економіки України. Його стабільне та ефективне функціонування є необхідною умовою для забезпечення обороноздатності, національної безпеки і цілісності країни, поліпшення умов та рівня життя населення. Однак, сьогодні стан виробничо-технічної бази залізничного транспорту і технологічний рівень перевезень за багатьма параметрами не відповідають зростаючим вимогам суспільства та європейським стандартам якості надання транспортних послуг, і вже найближчим часом це може стати перешкодою для подальшого соціально-економічного розвитку України [2]. Основними проблемами, які стримують розвиток залізничного транспорту є [1]: недосконалість нормативно-правових актів, що регулюють діяльність залізничного транспорту; низька конкурентоспроможність залізничного транспорту на зовнішньому і внутрішньому ринку транспортних послуг; низький рівень інвестицій у фінансуванні техніко-технологічної модернізації розвитку транспорту.

Виникнення цих проблем обумовлено такими факторами: знос основних фондів, який складає 56%, у тому числі рухомого складу – 68%; відсутність державної підтримки інноваційного розвитку галузі та недосконала законодавча база для залучення інвестицій; випереджаюче зростання цін на продукцію, що споживається залізничним транспортом, порівняно з темпами зміни тарифів на перевезення.

Для вирішення цих проблем необхідно здійснити такі заходи: розробити та запровадити гнучку тарифну політику, що сприятиме перетворенню залізничного транспорту на ринково орієнтовану конкурентоспроможну галузь; створити тарифні умови для відокремлення природно монопольного сектора залізничного транспорту від потенційно конкурентного; здійснити комерціалізацію транспортної діяльності залізниць та окремих їх підприємств. Проведення реформ на залізничному транспорті України прискорить темпи євроінтеграції, сприятиме налагодженню більш тісного міжнародного економічного співробітництва та підвищенню конкурентоспроможності українських залізниць на ринку транспортних послуг, дозволить ефективно використовувати територіально-географічний потенціал України, а також збалансувати інтереси суспільства та споживачів послуг залізничного транспорту.

1. Пашенко Ю., Давиденко А. Розвиток міжнародного транспортного сполучення України // Економіка України. – 1999. – № 5. – С. 47–55.
2. Транспортний комплекс Украины: Экономика, организация, развитие: Сб. науч. трудов. / За ред. Цветова Ю. М. – К.: ИКТП – Центр, 1995. – 198 с.

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ МОДЕЛІ УКРАЇНИ

к.е.н., доц. Школа В. Ю., студент гр. Ф-91 Манзюк А.

Моделі економічного розвитку окремих країн формуються в рамках певної економічної системи, яка є сукупністю усіх економічних процесів, що відбуваються в суспільстві на основі певних інституціональних, майнових і фінансових відносин та організаційних форм. В останні сторіччя у світі діяли різні типи економічних систем: ринкова економіка, що базується на вільній конкуренції (класичний капіталізм), змішана економіка (сучасний капіталізм) і дві неринкові системи – традиційна та адміністративно-командна. У кожній системі вибудовуються національні моделі організації господарства, які кореспондуються з наявним економічним, ресурсним і культурним потенціалом країни, її традиціями, духовністю та ментальністю [2].

Сьогодні в Україні співіснують три моделі економічного розвитку: державного соціалізму, державно-монополістичного капіталізму та народного капіталізму. Перша модель – модель державного соціалізму – являє собою систему економічних відносин, що базується на державній власності та надмірній ролі держави як владного деміурга, що керує всіма соціально-економічними процесами, які відбуваються у країні [3]. Друга модель – модель державно-монополістичного капіталізму – передбачає створення замкнених груп олігархічного спрямування, базується на державно-монополістичній власності та орієнтується на пріоритетний розвиток експортоорієнтованої та сировинної моделі економіки [4]. Третя модель – модель народного капіталізму, – на наше переконання, відповідає як національним інтересам України щодо забезпечення її економічної незалежності, так і ментальності українців [5].

Сьогодні в Україні відбуваються протилежні, з позиції національних економічних інтересів, домінантні процеси: з одного боку, потужно розвивається державно-монополістичний капіталізм, з другого – стихійно формуються фрагменти моделі народного капіталізму, що потребує формування відповідної системи влади, яка б захищала інтереси її представників і діяла за іншими законами.

1. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження. – Львів: Світ, 2001. – 416 с.
2. Соскін О. Модель народного капіталізму і національні економічні інтереси України // Економічний часопис. – 1998. – № 11–12. – С. 6–9.
3. Соскін О. Моделі влади в Україні: спроба політико-економічного аналізу // Економічний часопис. – 1997. – № 1. – С. 3–6.
4. Соскін О. Шлях України: через демократію до європейської спільноти // Економічний часопис-XXI. – 2007. – № 11–12. – С. 3–6.

РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

к.е.н., доц. Школа В. Ю., студент гр. УД-61 Мартиненко Ю. С.

Стратегічний менеджмент – багатоплановий і багатофункціональний процес, що здійснюється з метою реалізації розробленої стратегії та з урахуванням впливу зовнішніх чинників. Впровадження і використання системи ефективного стратегічного менеджменту забезпечує комплексний погляд на внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства, полегшує ухвалення стратегічних рішень, сприяє комунікації, можливості розвитку виробничих потужностей підприємства. Основною умовою ефективного функціонування системи стратегічного управління є постійна увага до неї з боку вищого керівництва, обґрунтування необхідності планування, залучення до розробки і реалізації стратегії широкого круга працівників. Реальність і ефективність стратегії підприємства можливі, за умови, що стратегічні цілі є чіткими, вимірюваними, досяжними, визначені в часі, комплексні, підтвержені необхідними ресурсами.

Для вирішення проблем стратегічного менеджменту необхідно:

- 1) при розробці стратегії пам'ятати, що вона повинна бути узгоджена всередині компанії;
- 2) при зверненні до консультантів потрібно чітко уявляти собі той обсяг послуг, який вони можуть запропонувати. Одна з поширених помилок полягає в тому, що від консультантів чекають готових рішень. Але це неправильно. Стратегію компанія повинна сформулювати сама, а запрошені консультанти допоможуть розробити методи її реалізації, не більше того.

Удосконалення стратегічного менеджменту та планування зовнішньоекономічної діяльності являються об'єктивно необхідними для підприємств. Це визначається насамперед:

- 1) прагненням підприємств, функціонуючих в умовах глобалізації ринку, одержати додатковий прибуток за рахунок більш повного використання переваг міжнародної праці, міжнародної економічної інтеграції; передбачити несприятливі дії зовнішніх факторів, різноманітні непередбачені обставини, котрі можуть відбуватися на світовому ринку;
- 2) необхідністю прогнозування свого майбутнього. Для цього важливо визначити яким буде ринок в майбутньому, в якому буде розвиватися підприємство, чого чекають споживачі від нього, які його можливості у збільшенні експортного потенціалу, об'єму продажу і т.д.

Стратегія управління зовнішньоекономічною діяльністю розробляється на тривалу перспективу, яка дає можливість своєчасно реагувати на зміни внутрішнього і зовнішнього середовища. Вдало обрана

стратегія дає змогу зосередитись на головних проблемах і відкинути другорядні; визначити й скоординувати дії з реалізації місії й основних цілей фірми, шляхи її перетворення в новий стан, способи використання необхідних для цього ресурсів.

На жаль, в Україні теорія і практика стратегічного менеджменту не знаходить широкого поширення. Більшість керівників не вбачають потреби необхідності у виробленні довгострокових стратегій, помилково вважаючи, що в сучасних динамічних умовах неможливо вирішувати перспективні питання розвитку. Хоча саме стратегічне управління є найважливішим засобом забезпечення успішного виживання підприємства в агресивному динамічному конкурентному середовищі, засобом його адаптації до змін в цьому середовищі. Відсутність орієнтирів, місії і цільової спрямованості розвитку підприємства, можливості розпізнання впливу його зовнішнього оточення й адекватної реакції на нього, а також здатності адаптуватися чи навіть активно впливати на це середовище, гальмує розвиток українських підприємств.

Розроблення стратегії підприємства, як концептуального сценарію дострокової поведінки в зовнішньому ринковому оточенні, передбачає обґрунтування інвестиційних проектів та відповідних бізнес-планів, аналіз можливостей випуску нових продуктів, цінних паперів, оцінку ризиків і формування системи управління портфелями цінних паперів.

Проблема запровадження системи стратегічного менеджменту на вітчизняних підприємствах полягає також і в тому, що єдиного стандартного підходу до організації оптимального управління підприємством у довгостроковому періоді не існує. Це обумовлює необхідність постійного вибору типу менеджменту, який є найбільш адекватним і певному типу підприємств, і певному виду проблем. В умовах високої нестабільності середовища економіки і, відтак, відсутності повної інформації про тенденції розвитку галузі і ринку, про конкурентів, про нові технології тощо стає практично неможливим уникнути помилок в стратегічному виборі, що також негативно впливає на бажання та ініціативу запровадження і застосування стратегічного менеджменту на вітчизняних підприємствах.

Стратегічний менеджмент відіграє важливу роль в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Правильно сформована стратегія надасть можливість активізувати процеси реорганізації, децентралізації, відповідальності за стратегічне управління і перерозподіл влади, шляхом побудови організаційних структур з меншим числом рівнів управління.

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АПК УКРАЇНИ

к.е.н., доц. Школа В. Ю., студент гр. Ф-91 Сокур А. О.

Сьогодні, коли зростає глобальний продовольчий попит, підвищуються ціни на продукти харчування і відбуваються різкі кліматичні коливання, які провокують непередбачуваність обсягів урожаїв і товарної пропозиції на світовому аграрному ринку, дедалі більше уваги приділяється інноваційній складовій агропродовольчого розвитку, яка визнається одним з ключових факторів стабілізації сільськогосподарського виробництва. З огляду на це, надзвичайно актуалізується пошук нових технологій, здатних забезпечити підвищення ефективності АПК в умовах виснаження природних ресурсів, у тому числі деградації орних земель і вичерпання джерел прісної води, а також адаптацію галузі до кліматичних змін [1, с. 27].

Сільське господарство значно залежить від природно-біологічних та екологічних факторів. Отже, інноваційний розвиток у цій сфері діяльності, крім традиційних виробничо-технологічного та організаційно-управлінського напрямів, повинен охоплювати також такі види інновацій, як селекційно-генетичні та економіко-соціо-екологічні. У такому контексті основними завданнями інноваційного розвитку вітчизняної агропродовольчої сфери є її технологічна модернізація, забезпечення ресурсозбереження в галузі, підвищення якісних характеристик виробленої продукції, поліпшення екологічної складової сільськогосподарського розвитку [2, с. 6].

Для вирішення завдань вітчизняного агроінноваційного розвитку необхідно здійснити кардинальні перетворення у межах як усєї національної інноваційної системи, так і її аграрної складової. При цьому на рівні агроінноваційної системи, у першу чергу, важливо забезпечити зростання інноваційних пропозицій, підвищення сприйнятливості виробників до нововведень, а також формування ефективного зв'язку науки і виробництва.

В усьому світі у формуванні та забезпеченні функціонування агроінноваційної системи визначальна роль належить державі, яка повинна не тільки вибудувувати остов такої системи і розробляти сукупність дійових механізмів взаємодії її складових, але й стимулювати розвиток у відповідному напрямі вітчизняної фундаментальної науки, а також сприяти придбанню і трансферу прогресивних технологій виробництва агропродовольчої продукції. У сфері агроінновацій держава повинна взяти на себе повне забезпечення фінансування фундаментальних досліджень. Прикладні ж проекти, що розробляються, як правило, з орієнтацією на конкретні запити ринку, потребують державної підтримки набагато меншою мірою і можуть реалізуватися за рахунок приватних джерел фінансування. Виняток становлять проекти, спрямовані, насамперед, не на одержання

додаткового прибутку, а на вирішення соціально значущих проблем, із залученням інноваційних ресурсів, зокрема, на екологізацію агропродовольчої діяльності. У цих випадках державі доцільно брати участь у безпосередньому фінансуванні таких розробок, надавати пільги й субсидії розробникам і користувачам кінцевої інноваційної продукції, стимулювати її просування шляхом запровадження жорсткіших екологічних нормативів.

Очевидно, що роль держави полягає не тільки у фінансуванні фундаментальних науково-дослідних розробок в аграрній сфері. Необхідно також на вищому рівні управління усвідомити значення впровадження нових технологій для забезпечення подальшого розвитку АПК, стимулювання творчого процесу і створення умов для його розвитку, компетентного вибору інноваційних пріоритетів у галузі та неупередженого відбору відповідних кожному з них проєктів, а також розробки механізмів непрямої підтримки модернізації аграрного сектора, насамперед, для здійснення впливу на процес формування ринку агроінновацій, оскільки рішення про їх впровадження приймає безпосередньо сільськогосподарський виробник [1, с. 28-29].

В Україні масштабні вкладення у НДДКР і техніко-технологічну модернізацію основного капіталу в сільському господарстві здійснюються лише обмеженою кількістю великих і високорентабельних підприємств. Для більшості ж вітчизняних сільськогосподарських виробників інноваційні методи й засоби господарювання є маловідомими і практично недоступними.

Аналіз основних напрямів використання сучасних науково-технічних досягнень у виробництві сільськогосподарської та продовольчої продукції в Україні дозволяє стверджувати: найбільшого поширення набули у рослинництві - впровадження нових сортів і гібридів рослин, використання прогресивних технологій мінімального обробітку фунтів, органічного і точного землеробства. У тваринництві - вдосконалення технологій утримання і годівлі тварин, створення сучасних ветеринарних препаратів і систем захисту тварин від хвороб. У сфері агропереробки - створення бактеріальних заквасок. У сфері управління агропродовольчим розвитком - адаптація до вітчизняних умов концепції розвитку оптових ринків сільськогосподарської продукції [3, с. 95].

1. Шубравська О. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки: теоретико-методологічний аспект // Економіка України. – 2012. – № 1. – С.27-35.
2. Трегобчук В. Інноваційно-інвестиційний розвиток національного АПК: проблеми, напрями і механізми // Економіка України – 2006 – № 2. – С. 4-12.
3. Шубравська О. В. Інноваційні трансформації агропродовольчого сектора економіки // Економіка і прогнозування. – 2010 –№ 3. – С. 90-102.
4. Гончаров В. Д., Рау В. В. Инновационная деятельность в отраслях АПК России. - [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.institutiones.com/agroindustrial/1458-innovacionnaya-deyatelnost-v-otraslyax-apk.html>

Наукове видання

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economic Problems of Sustainable Development

Матеріали доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 20-річчю наукової діяльності
факультету економіки та менеджменту
Сумського державного університету
(Суми, 3–5 квітня 2012 року)

Відповідальний за випуск О. В. Прокопенко
Комп'ютерне верстання В. А. Омеляненка

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 7,44. Обл.-вид. арк. 8,27. Тираж 300 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від 17.12.2007.